

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Διπλωματική Εργασία

**ΠΟΛΥΚΡΙΤΗΡΙΑΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΚΑΤΑΘΕΤΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ
ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ**

της
ΖΑΓΟΡΑΙΟΥ Γ. ΕΙΡΗΝΗΣ

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του μεταπτυχιακού
διπλώματος ειδίκευσης στη Διοίκηση Επιχειρήσεων
(με εξειδίκευση στη Χρηματοοικονομική Διοίκηση)
Οκτώβριος / Μάρτιος 2014

(Ιανουάριος 2015)

*Στους πολυαγαπημένους μου γονείς, Καίτη και Γιώργο
στον αδερφό μου, Νίκο*

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Στο σημείο αυτό, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους ανθρώπους, οι οποίοι συνετέλεσαν στο να φέρω εις πέρας την παρούσα διπλωματική εργασία. Ευχαριστώ ιδιαίτερος τον καθηγητή μου και συντονιστή κ.ο. Παπαθανασίου Ιάσονα, την καλή μου φίλη Πετράκη Έλλη για την πολύτιμη βοήθεια τους στη συγγραφή της εργασίας και τέλος, τη συνάδελφό μου Θεοφίλου Ελένη, για την επιμέλεια του ερωτηματολογίου.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τους γονείς μου για την ανεκτίμητη υλική, αλλά κυρίως ηθική συμπαράσταση που μου προσέφεραν γενναιόδωρα καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου, όπως και τον αδερφό μου Νίκο και όλους τους ανθρώπους που με στήριξαν.

Θεσσαλονίκη, Φεβρουάριος 2015

ΠΕΡΙΛΗΨΗ (ABSTRACT)

Κύριος στόχος των θεμάτων που περιλαμβάνονται και αναπτύσσονται - συνοπτικά μεν αλλά με τη μεγαλύτερη δυνατή περιεκτικότητα και σαφήνεια – σε αυτή τη διπλωματική εργασία, είναι η γνώση για τους σύγχρονους αποταμιευτικούς θεσμούς που έχουν αναπτυχθεί στις προηγμένες χώρες και στη χώρα μας, καθώς επίσης και για τις περισσότερο διαδεδομένες και επικρατέστερες μορφές σύνθετων αποταμιευτικών τραπεζικών εργασιών.

Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο μεγάλος αριθμός των θεμάτων που περιλαμβάνονται στα επτά κεφάλαια αυτής της διπλωματικής μου εργασίας και ο προσανατολισμός της δεν επέτρεψαν μια πληρέστερη και διεξοδικότερη ανάλυση των επιλεγέντων θεμάτων όπως ενδεχομένως θα επέβαλε η συναφής πλούσια ελληνική αλλά και ξενόγλωσση βιβλιογραφία και η τραπεζική μου εμπειρία.

Τέλος, για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος Promethee (Preference Ranking Organization Method for Enrichment Evaluation) η οποία ανήκει στη θεωρία των σχέσεων υπεροχής. Η μέθοδος αυτή προτάθηκε για πρώτη φορά από τον Brans το 1982 και τον Vincke το 1985. Η επέκταση της έννοιας των κριτηρίων και η εκτίμηση και εκμετάλλευση της σχέσης υπεροχής είναι βασικές αρχές της. Η μέθοδος αναλύεται διεξοδικά στο 8^ο κεφάλαιο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	iii
ΠΕΡΙΛΗΨΗ (ABSTRACT)	iv
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	v
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	vii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ	viii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ	vii
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	1
Εισαγωγή	1
Μεθοδολογία	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	2
2. Σύντομη ιστορική ανασκόπηση των τραπεζικών εργασιών	2
2.1. Αρχαίοι Χρόνοι	2
2.2. Βυζαντινοί Χρόνοι	3
2.3. Μεσαιωνικοί Χρόνοι.....	3
2.4. Νεότεροι Χρόνοι	4
2.5. Ελλάδα.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	6
3. Βασικές Έννοιες	6
3.1. Τράπεζα.....	6
3.2. Έννοια Κατάθεσης και Τράπεζα	6
3.3. Έννοια της Αποταμίευσης.....	7
3.3.1. Αναγκαστική και Εκούσια αποταμίευση	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	12
4.1 Αποταμίευση και Κατάθεση	12
4.1.1. Καταθέσεις Ταμειακών Διαθεσίμων	13
4.1.2. Αποταμιευτικές καταθέσεις	14
4.2. Καταθέσεις με βάση το χρόνο απόδοσής τους.....	14
4.3. Αποταμιευτικά τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα	24
4.3.1. Ασφαλιστικές Εταιρίες.....	24
4.3.2. Σύνθετες Προθεσμιακές Καταθέσεις συνδεδεμένες με τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα.....	26
4.3.3. Είδη τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο	30
5.1. Τράπεζα της Ελλάδος.....	30
5.2. Διαμόρφωση Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος	30
5.3. Τεχνολογία στις Τράπεζες.....	32
5.3.1. Αυτόματες Ταμειολογιστικές Μηχανές (ATM'S) και η παγκοσμιοποίηση τους.....	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο	38
6.1. Επίλογος - Συμπεράσματα	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο	38
7.1. Μελέτη Περίπτωσης – Alpha Bank	38
7.2. Κριτήρια επιλογής καταθετικών προϊόντων	40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο	47
8.1. Μεθοδολογία Πολυκριτηριακής Ανάλυσης Αποφάσεων – Promethee	47
8.1.1. Επέκταση έννοιας των κριτηρίων	47
8.1.2. Αποτελέσματα της μεθόδου PROMETHEE στα δεδομένα της έρευνας...51	
8.2. Συμπέρασμα 1 ^ο Σεναρίου.....	61
8.3. Συμπεράσματα 2 ^ο Σεναρίου	70
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	73
ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ	74

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1. Κατώτατες Αποδοχές.....	10
Πίνακας 2. Ανάλυση καταθέσεων και των συμφωνιών επαναγοράς των εγχωρίων επιχειρήσεων και νοικοκυριών κατά κατηγορία και Νομό (υπόλοιπα τέλους περιόδου σε εκατ. Ευρώ).....	11
Πίνακας 3. Υπόλοιπα καταθέσεων επιχειρήσεων και νοικοκυριών.....	12
Πίνακας 4. Εξέλιξη των καταθέσεων επιχειρήσεων και νοικοκυριών στην Ελλάδα. (Σε εκατ. Ευρώ, στοιχεία τέλους περιόδου, Ιανουάριος 2007 – Δεκέμβριος 2013).....	18
Πίνακας 5. Σύνολο Ενεργητικού των Αμοιβαίων Κεφαλαίων κατά κατηγορία (Υπόλοιπα σε εκατ. Ευρώ).....	23
Πίνακας 6. Νέα ασφαλιστικά συμβόλαια ανά κανάλι διανομής.....	28
Πίνακας 7. Εξέλιξη Ελληνικού Τραπεζικού συστήματος. Τα ποσοστά % αφορούν μερίδιο αγοράς σε ατομική βάση.....	32
Πίνακας 8. Ερωτηματολόγια.....	42
Πίνακας 9. Απαντήσεις ερωτηματολογίων κριτηρίων επιλογής- Βαθμό σημαντικότητας 8 ερωτηθέντων στελεχών.....	45
Πίνακας 10. Απαντήσεις ερωτηθέντων στελεχών – Βαθμολογία προϊόντων (1 έως 9) με βάση το βαθμό σημαντικότητας στα κριτήρια επιλογής – Επικρατούσες Βαθμολογίες με βάση την παρακάτω κλίμακα του προγράμματος PROMETHEE: Qualitative scales.....	46
Πίνακας 11. Τύποι γενικευμένων κριτηρίων.....	49
Πίνακας 12. Σταθμισμένα Κριτήρια.....	51
Πίνακας 13.1. Δεδομένα στο πρόγραμμα PROMETHEE –Σενάριο 1 ^ο	52
Πίνακας 13.2. PROMETHEE – Scenario 1.....	53
Πίνακας 14.1. Unicriterion – Scenario 1.....	54
Πίνακας 14.2. Multicriteria – Scenario 1.....	54
Πίνακας 15.1. Δεδομένα στο πρόγραμμα PROMETHEE – Σενάριο 2.....	63
Πίνακας 15.2. PROMETHEE – Scenario 2.....	64
Πίνακας 16.1. Unicriterion – Scenario 2.....	65
Πίνακας 16.2. Multicriteria – Scenario 2.....	65

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 1. Η μεταμόρφωση της διανομής και της παραγωγής των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Από τον Kane (1983)	34
Σχήμα 2. Joseph F. Sinkey, Jr, “Χρηματοοικονομική Διοίκηση Εμπορικών Τραπεζών”, Αθήνα, 1999	36
Σχήμα 3. Η συνάρτηση προτίμηση	49

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1. Η επενδυτική εσωστρέφεια στην Ελλάδα	41
Γράφημα 2. PROMETHEE Partial Ranking – Scenario 1	55
Γράφημα 3. PROMETHEE Complete Ranking – Scenario 1	56
Γράφημα 4. PROMETHEE Diamond – Scenario 1	57
Γράφημα 5. PROMETHEE Network – Scenario 1	58
Γράφημα 6. PROMETHEE Rainbow – Scenario 1.....	59
Γράφημα 7. PROMETHEE Gaia Analysis – Scenario 1	60
Γράφημα 8. PROMETHEE Partial Ranking – Scenario 2.....	66
Γράφημα 9. PROMETHEE Complete Ranking – Scenario 2.....	67
Γράφημα 10. PROMETHEE Diamond –Scenario 2	68
Γράφημα 11. PROMETHEE Network – Scenario 2.....	69
Γράφημα 12. PROMETHEE Rainbow – Scenario 2.....	70
Γράφημα 13. PROMETHEE Gaia Analysis – Scenario 2	71

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Εισαγωγή

Η ένταξη της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση και αργότερα στην Ο.Ν.Ε, η δημιουργία παραγώγου κοινοτικού δικαίου στον τομέα τραπεζικών λειτουργιών, η προοδευτική γενίκευση της τάσης για διεθνοποίηση των Τραπεζικών Εργασιών και ο εκσυγχρονισμός του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, που ήδη έχει σχεδόν πραγματοποιηθεί, δίνουν ιδιαίτερη προτεραιότητα και μια εξ ολοκλήρου νέα διάσταση όχι μόνο στην ανάγκη της ταχύτερης δυνατής ενημέρωσης αλλά και νέων σύγχρονων μεθόδων μάρκετινγκ – μάνατζμεντ όσον αφορά τα πολύπλοκα νέα καταθετικά τραπεζικά προϊόντα, τις χρηματοοικονομικές μεθόδους και τραπεζικές εργασίες που τα συνδέουν.

Ο εντεινόμενος ανταγωνισμός των εμπορικών τραπεζών, το υψηλό κόστος του τραπεζικού χρήματος και η ανάγκη αύξησης της παραγωγικότητας αλλά και του θεσμικού εκσυγχρονισμού των τραπεζών, η καθιέρωση νέων μορφών αποταμιευτικών τραπεζικών προϊόντων και εργασιών, η ανάπτυξη των διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων, η ελεύθερη κίνηση των κεφαλαίων, η απελευθέρωση των επιτοκίων και οι συναλλαγματικοί κίνδυνοι από τις κυμαινόμενες ισοτιμίες (με χώρες εκτός Ο.Ν.Ε), οι χρηματοδοτικοί οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα ξένα Funds, η διεθνής οικονομική κρίση και οι προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των διαφόρων χωρών και διεθνών οργανισμών για την αντιμετώπιση της αποτελεί ένα βασικό πλαίσιο αναφοράς στην έννοια της αποταμίευσης - ας μου επιτραπεί η έκφραση – και ενός προβληματισμού.

Μεθοδολογία

Το θέμα της εργασίας αυτής και η ανάπτυξη του κινήθηκαν γύρω από τη θεσμοποίηση της Αποταμιευτικής Διαδικασίας. Οι Τόκοι σαν αμοιβή των αποταμιευτών καταθετών που καταβάλλονται για αυτά τα Καταθετικά – Αποταμιευτικά προϊόντα, αποτελούν τις πωλήσεις των τραπεζών. Η εργασία δεν ασχολήθηκε με περαιτέρω χρηματοοικονομικές λειτουργίες (τραπεζικός κίνδυνος, τραπεζικός δανεισμός, αντιστάθμιση κινδύνων κλπ), που αποτελούν θέματα εκτενέστερης μελέτης. Κύρια, η εργασία κινήθηκε γύρω από τα κριτήρια των Καταθετικών Προϊόντων και των προσόντων των λογαριασμών που επινοούν οι τράπεζες προκειμένου να

συγκεντρώσουν καταθέσεις αλλά και τους λόγους που ωθούν τους αποταμιευτές στην προσπάθεια της αποταμίευσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

2. Σύντομη ιστορική ανασκόπηση των τραπεζικών εργασιών

2.1. Αρχαίοι Χρόνοι

Οι Τράπεζες όπως τις γνωρίζουμε σήμερα διαμορφώθηκαν μόλις τον 17^ο μ.Χ. αιώνα. Εκεί όμως που υπήρχαν γεωργικές καλλιέργειες, εμπόριο, βιοτεχνία αλλά και μεταφορές των διαφόρων προϊόντων, σημεία όλα αυτά που δείχνουν την ανάπτυξη αλλά και την άνοδο του βιοτικού επιπέδου των λαών εκεί δημιουργήθηκαν και αναπτύχθηκαν οι τραπεζικές εργασίες.

Ο Γ. Κουγιούλης σημαντικός δάσκαλος της τραπεζικής θεωρίας και τεχνικής στο βιβλίο του “Τραπεζική Τεχνική” (1970), γράφει ότι περίπου 2000 χρόνια π.Χ βρέθηκε στη Βαβυλώνα πύλινη πινακίδα επάνω στην οποία είχε χαραχτεί μαρτυρία “Δύο σέκελ αργύρου εδανείσθη ο Μας Σαμάχ ο υιός του Ανταδρισμένη, παρά της Αμάτ Ζαμάχ, της θυγατρός του Βαράδ Ενλίλ, ιέρειας του Ηλίου. Αυτός υπόσχεται όπως καταβάλλει τον τόκο του Θεού Ηλίου κατά την εποχή της συγκομιδής θα επιστρέψει το ποσόν και θα καταβάλλει επιπλέον τον τόκον”. Αυτά γίνονταν επί Βασιλείας στη Βαβυλώνα του Μεγάλου Χαμουραμί (1955-1913 π.Χ). Αν αναλύσουμε το κείμενο βλέπουμε ότι ο δανειστής είναι ιέρεια του Θεού Ήλιου, πράγμα που δείχνει ότι ναοί της εποχής είχαν συγκεντρώσει σημαντικό πλούτο και οι ιερείς τους έκανα τραπεζικές πράξεις. Επίσης, ο καθορισμός του χρόνου εξόφλησης του δανείου – “εποχή της συγκομιδής” - δείχνει ότι οφειλέτης τότε θα έχει τη δυνατότητα να εξοφλήσει δηλαδή από την πώληση της νέας σοδειάς.

Όλοι οι γνωστοί λαοί της εποχής αυτής, Φοίνικες, Χιτιίτες, Ασσύριοι, Πέρσες, Λυδοί, οι οποίοι διεξήγαγαν εμπόριο, επηρεάστηκαν από τους Βαβυλωνίους και υιοθέτησαν τις μεθόδους τους. Μάλιστα στη Λυδία της Μ. Ασίας ο Βασιλιάς Γύγης αφού απελευθέρωσε τη χώρα του από τους Χιτιίτες, έκοψε πρώτος αυτός χρυσά νομίσματα, από τον χρυσό που μετέφερε το ρεύμα του ποταμού Πακτωλού αλλά και ασημένια από τα ορυχεία του Όρους Τμώλου από όπου πήγαζε ο Πακτωλός ενώ μέχρι τότε η ποσότητα των μετάλλων ζυγίζόταν.

Οι Έλληνες οι οποίοι ήταν διηρημένοι σε πόλεις – κράτη, ανεξάρτητα με το εμπόριο και τις σχέσεις που ανέπτυξαν με αυτούς του λαούς, επηρεάστηκαν και αυτοί

με τη σειρά τους και μετέφεραν στην Ελλάδα την γνώση αλλά και τις εμπειρίες τους γύρω από τις εμπορικές και τραπεζικές πράξεις τις οποίες και ανέπτυξαν περισσότερο. Έλληνες αναγνωρισμένης εντιμότητας που απέκτησαν πλούτο και έγιναν ονομαστοί άρχισαν να διενεργούν τραπεζικές εργασίες. Πρώτος κατά σειρά αναφέρεται ο Κορίνθιος Φιλοστέφανος. Μάλιστα σε αυτόν ο Θεμιστοκλής είχε καταθέσει εβδομήντα τάλαντα. Άλλος ήταν ο Αντισθένης και ο Αρχέστρατος στην Αθήνα. Ο γνωστότερος όμως ήταν ο Πασίων του οποίου ο πλούτος, του έδινε τη δυνατότητα να χρηματοδοτεί ακόμα και το Κράτος των Αθηνών αλλά και Πολιτείες εκτός Αθήνας.

Επειδή κυκλοφορούσαν πολλών ειδών νομίσματα και μάλιστα αρκετά ήταν κίβδηλα, δημιουργήθηκε το επάγγελμα του αργυραμοιβού. Αυτοί είχαν τραπέζια σε επίκαιρα σημεία της αγοράς και εκεί εξαργύρωναν ή αντάλλαζαν άλλα νομίσματα και από την εμπειρία τους μπορούσαν να ξεχωρίσουν τα κάλπικα. Από αυτά τα τραπέζια που είχαν αυτές οι μικρές επιχειρήσεις πήραν και το όνομα τους οι Τράπεζες.

Οι Ρωμαίοι, επωφελούμενοι από τις γνώσεις και την πείρα των Ελλήνων αντέγραψαν τις μεθόδους τους. Στην Ανατολή οι Κινέζοι που είχαν αναπτύξει έναν αξιόλογο πολιτισμό αυτοτελή, μόνοι τους επινόησαν το νόμισμα, μεταλλικό και πιστωτικό. Μάλιστα περί το 600 π.Χ. ιδρύθηκαν οι Τράπεζες του Σανσί που έκανε συναλλαγές που έμοιαζαν με τις σημερινές.

2.2. Βυζαντινοί Χρόνοι

Στους χρόνους της ακμής της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας το χρυσό Κωνσταντινάτο ήταν το νόμισμα που χρησιμοποιούνταν σε όλο τον τότε γνωστό κόσμο και σαν μέσο αποταμιευτικό αλλά και σαν μέσο πληρωμών.

2.3. Μεσαιωνικοί Χρόνοι

Την εποχή των σταυροφοριών το τάγμα των Ναϊτών που ιδρύθηκε το 1108 μ.Χ. με σκοπό να προστατεύει τους προσκυνητές των Αγίων Τόπων απέκτησε μεγάλο πλούτο (από λάφυρα και δωρεές). Οι Ναϊτες μοναχοί-πολεμιστές τον πλούτο τους αυτό χρησιμοποίησαν σε τραπεζικές εργασίες με μεγάλη επιτυχία. Στην περίοδο της ακμής τους τα διάφορα πρακτορεία που ίδρυσαν για αυτό το σκοπό, αλλά και για να δέχονται τις διάφορες καταθέσεις – δωρεές των πιστών έφτασαν τα 9000. Οι Ναϊτες είναι οι πρώτοι που επινόησαν στις τραπεζικές συναλλαγές το διπλογραφικό σύστημα, μάλιστα το 1494 ο φραγκισκανός μοναχός Luca Pacioli έγραψε μελέτη που πραγματεύεται

μεταξύ άλλων και τη μέθοδο της διπλογραφίας στους λογαριασμούς (“Summa de Aritmetica, Geometria, Proportioni e Proportionalite”).

Την ίδια εποχή με τους Ναύτες άρχισαν τη δράση τους οι Λομβαρδοί οι οποίοι δάνειζαν με ενέχυρα και είχαν εγκατασταθεί σχεδόν σε όλες τις πόλεις της Ιταλίας αλλά και της Αγγλίας και της Γαλλίας. Το όνομα τους έγινε συνώνυμο του όρου “Δανειστής” αφού δάνειζαν σημαντικά ποσά σε ηγεμόνες ακόμα και στους Πάπες.

Την εποχή της Αναγέννησης έχουμε μια άνευ προηγουμένου ανάπτυξη των τραπεζικών εργασιών που ξεκινά κύρια από την Ιταλία, που είναι η χώρα, που για τέσσερις σχεδόν αιώνες δέσποζε στα γράμματα στις τέχνες και στο εμπόριο. Πόλεις όπως η Βενετία, η Φλωρεντία, η Γένοβα γνωρίζουν μεγάλη ακμή. Θα αναφερθώ με συντομία. Το 1171 ιδρύεται η Τράπεζα της Βενετίας. Ήταν μια μετοχικής σύνθεσης επιχείρηση και διαχειρίστηκε το Δημόσιο Χρέος. Στη Φλωρεντία οι τραπεζικές εργασίες γίνονταν από διάφορες οικογένειες όπως η οικογένεια Μπάρντι, η οικογένεια Περούτσι η οποία έφτασε να διαθέτει 130 πρακτορεία εκείνη την εποχή σε όλη την Ευρώπη, η οικογένεια Φρεσκομπάλντι που δάνειζε το αγγλικό και το γαλλικό κράτος, η οικογένεια Ατσαγιόλι που αγόρασε την Αθήνα αλλά και η περίφημη για τον πλούτο που απέκτησε από την τράπεζα της, η οικογένεια των Μεδίκων. Ήταν μάλιστα τόση η φήμη τους που όταν ο Λουδοβίκος ο XI της Γαλλίας εξαγόρασε την ειρήνη από την Αγγλία με τον όρο να πληρώνει η Γαλλία στους Άγγλους 50.000 χρυσές κορώνες κάθε χρόνο για 100 χρόνια η τράπεζα των Μεδίκων μπήκε εγγυητής για την πληρωμή. Στη Γένοβα η τράπεζα του Αγ. Γεωργίου (Casa di san Giorgio) το 15^ο αιώνα γνωρίζει μεγάλη ακμή και για πολλά χρόνια ήταν η πλουσιότερη τράπεζα της Ευρώπης.

2.4. Νεότεροι Χρόνοι

Το 1492 με την ανακάλυψη της Αμερικής δημιουργούνται μεγάλες ευκαιρίες που ευνοούν ακόμα περισσότερο την ανάπτυξη των εμπορικών και τραπεζικών δραστηριοτήτων. Το 1587 ιδρύεται η περίφημη τράπεζα “Banca della Piazza di Rialto”, η οποία πρώτη κάνει μεταφορές από τον έναν λογαριασμό στον άλλον και αποτελεί υπόδειγμα και για άλλες τράπεζες που ιδρύθηκαν και σε άλλα μέρη της Ευρώπης αλλά και στην Αγγλία όπου η επίδραση της ήταν καταλυτική.

Σε άλλες χώρες της Ευρώπης έχουμε την οικογένεια Φούγγερ από το Άουγκσμπουργκ της Βαυαρίας που η τράπεζα τους υπήρξε η σημαντικότερη του 16^{ου} αιώνα. Επίσης μεγάλη ανάπτυξη γνωρίζει η τράπεζα του Άμστερνταμ (1609) και η τράπεζα της Αμβέρσας στο Βέλγιο. Στην Αμβέρσα λειτούργησε το πρώτο Χρηματιστήριο. Στα μέσα του 17^{ου} αιώνα η τράπεζα της Στοκχόλμης πρώτη

διαμορφώνει την απόδειξη κατάθεσης που έμοιαζε σαν το σημερινό τραπεζογραμμάτιο. Οι Λομβαρδοί που έχουν εγκατασταθεί ήδη στο Λονδίνο στη γνωστή μέχρι σήμερα οδό Lombard Street της περιοχής City, το 1640 κάνουν τραπεζικές εργασίες, δίνοντας τους νέα ώθηση με τη δημιουργία μεταβίβασης με οπισθογράφηση των αποδείξεων καταθέσεων (τραβηκτικές) και τη δημιουργία υποσχετικών επιστολών που κι αυτές μπορούσαν να μεταβιβαστούν με οπισθογράφηση. Το 1694 ιδρύεται η Τράπεζα της Αγγλίας και δεσπόζει όχι μόνο στην οικονομική ζωή της Αγγλίας αλλά και στον κόσμο ολόκληρο. Στη Γαλλία ιδρύεται η Τράπεζα της Γαλλίας το 1800 από το Μέγα Ναπολέοντα και στην Αμερική ιδρύεται η Τράπεζα Βορείου Αμερικής στη Φιλαδέλφεια το 1782. Το 1791 ιδρύεται η Τράπεζα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

2.5. Ελλάδα

Η Ελλάδα δυστυχώς δεν μπόρεσε να ακολουθήσει αυτές τις τραπεζικές εξελίξεις που διαδραματιζόνταν στην Ευρώπη αφού αυτούς τους τέσσερις αιώνες ανάπτυξης ήταν υπό την κατοχή των Τούρκων. Έτσι λοιπόν κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας μόνο τοκογλυφικοί δανεισμοί είναι γνωστοί. Οι τραπεζικές εργασίες ήταν άγνωστες. Ο Παπαρηγόπουλος στον 5^ο τόμο της ιστορίας του Ελληνικού Έθνους αναφέρει: “εξάίρετος χρηστότης επεκράτησεν εις απάσας τας ναυτικές και εμπορικές του καιρού εκείνου κερδοσκοπίας. Πάσαι αι ληψοδοσΐαι εγίνοντο δια προφορικών συμβάσεων ή το πολύ απλών σημειώσεων. Ομολογίας και εξοφλήσεις ήσαν πράγματα άγνωστα”. Πρώτη τράπεζα που ιδρύθηκε από τον Καποδίστρια μόλις συγκροτήθηκε το Νέο Ελληνικό Κράτος ήταν η “Εθνική Χρηματιστική Τράπεζα” το έτος 1828 η οποία και διαλύθηκε το 1834. Το 1839 ιδρύθηκε η “Ιονική Τράπεζα” (Ionian Bank L.T.D) που λειτούργησε στα υπό αγγλική κυριαρχία Ιόνια Νησιά. Το 1841 ιδρύεται η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος η οποία υπήρξε σταθμός στην ανάπτυξη των τραπεζικών εργασιών στην Ελλάδα και στην ανάπτυξη της Ελληνικής Οικονομίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

3. Βασικές Έννοιες

3.1. Τράπεζα

Μέχρι σήμερα δεν υπάρχει, γενικά, παραδεκτός ορισμός περί του τι είναι Τράπεζα. Ο νόμος 5076/1931 ο οποίος ρύθμισε ειδικά τα των ελληνικών τραπεζών στο άρθρο 10 ορίζει ότι: “Τράπεζες κατά την έννοια του παρόντος νόμου είναι οι επιχειρήσεις αίτινες, ανεξαρτήτως ετέρου σκοπού αυτών δέχονται κατ’ επάγγελμα καταθέσεις χρημάτων ή άλλων αξιών”. Οι Άγγλοι δίνουν έναν ορισμό κάπως πιο πρακτικό και θεωρούν ως Τραπεζίτη “εκείνον ο οποίος κατά την τακτική διεξαγωγή των εργασιών του, δέχεται χρήματα τα οποία αποδίδει, τιμώντας τις επιταγές (εντολές) των προσώπων από τα οποία ή για λογαριασμό των οποίων τα έλαβε”. (Tomson’s Dictionary of Banking, Tenth Edition, London 1955 (p.53-54, 60)).

Ο Ελβετός οικονομολόγος Felix Somary δίνει το δικό του ορισμό: “Θεωρώ Τράπεζες τα ιδρύματα τα οποία κατ’ επάγγελμα δέχονται πιστώσεις”. (Somary F. Bankpolitik, Tübingen 1984 (p. 1-5)).

Κατά το διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος Δ. Γαλάνη “Τράπεζα είναι η επιχείρηση η οποία κατά κύριο και αποκλειστικό επάγγελμα, ενεργεί πιστωτικές πράξεις” (Γαλάνη Δ., “Θέματα Τραπεζικής Οικονομικής”, Αθήνα 1959, σ.9-13).

3.2. Έννοια Κατάθεσης και Τράπεζα

Η κατάθεση χρημάτων είναι έννοια που μοιάζει με την έννοια του δανείου, χωρίς όμως και να ταυτίζεται με αυτή. Αποτελεί μια ιδιότυπη συναλλακτική σχέση. Ο αστικός κώδικας στο άρθρο 830 την χαρακτηρίζει σαν ανώμαλη παρακαταθήκη... “Κατάθεσις χρημάτων ή άλλων αντικαταστατών πραγμάτων εν αμφιβολία, λογίζεται ως δάνειον εάν ο Θεματοφύλαξ έχει την εξουσία να χρησιμοποιεί αυτά...”. Κάθε Τράπεζα έχει ένα μεγάλο αριθμό καταθετών. Είναι λοιπόν απίθανο όλοι τους να προσέλθουν ταυτόχρονα νοείται υπό ομαλές συνθήκες για να αναλάβουν τις καταθέσεις τους. Συνήθως πολλοί λίγοι από αυτούς σε μια δεδομένη στιγμή κάνουν ανάληψη όλης ή μέρους της κατάθεσης τους. Συγχρόνως όμως, γίνονται νέες καταθέσεις. Έτσι, το συνολικό ποσό των καταθέσεων πολύ μικρή, σε αναλογία πάντα, διακύμανση εμφανίζει. Αυτό επιτρέπει στις τράπεζες αφού κρατήσουν στα ταμεία τους ένα μέρος από τα κατατεθέντα χρήματα, για να μπορούν να αντιμετωπίσουν τις αναλήψεις, το

υπόλοιπο που παραμένει να το εκμεταλλευτούν επωφελώς. Έτσι λοιπόν με αυτόν τον τρόπο είναι σε θέση να δίνουν στους καταθέτες ένα μέρος αυτής της ωφέλειας. Αυτός είναι ο Τόκος. Στην αντίθετη περίπτωση θα ήταν αναγκασμένες να ζητούν φύλαχτρα για τα χρήματα των καταθέσεων.

3.3. Έννοια της Αποταμίευσης

Σύμφωνα με τον ορισμό του καθηγητή της Νομικής Σχολής των Παρισίων J. Marsal (Cours d' Economie Politique, Paris, 1957, p.450). “Αποταμίευση για ένα άτομο είναι η στέρηση κατανάλωσης αγαθών τα οποία έχει στη διάθεση του. Δηλαδή, ουσιαστικά, η αποταμίευση είναι φαινόμενο που τοποθετείται χρονικά. Είναι μεταφορά κατανάλωσης από μια στιγμή σε μια άλλη”. Κατά τον καθηγητή ακαδημαϊκό και πρώην Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος κο Ξ. Ζολώτα, “σε μια ανεπτυγμένη χρηματική οικονομία η αποταμίευση παρουσιάζεται σαν ένα χρηματικό φαινόμενο, δεδομένου ότι συνίσταται στη μη χρησιμοποίηση ενός τμήματος του χρηματικού εισοδήματος για καταναλωτικούς σκοπούς”.

3.3.1. Αναγκαστική και Εκούσια αποταμίευση

Η Αποταμίευση μπορεί να χωριστεί σε δύο μεγάλες κατηγορίες, την αναγκαστική και την εκούσια.

- i. **Αναγκαστική** είναι όταν γίνεται για λογαριασμό ορισμένων ατόμων, χωρίς τη σύμφωνη γνώμη τους, ακόμα κι αν έχουν να προτείνουν μια αντίθετη. Παραδείγματος χάριν:
 - a. η πλειοψηφία της γενικής συνέλευσης των μετόχων μιας Α.Ε. αποφασίζει να κρατήσει ένα μέρος από τα κέρδη μιας χρήσης, για έκτακτο αποθεματικό ενώ η μειοψηφία θέλει να μοιραστούν μεγαλύτερα μερίσματα.
 - b. Το κράτος με τη φορολογία που επιβάλλει κάνει αναγκαστική αποταμίευση αφού αφαιρεί αγοραστική δύναμη από τους φορολογούμενους πολίτες, περιορίζοντας τα εισοδήματα τους προκειμένου να κάνει παραγωγικά υποδομικά έργα. Ιδιαίτερα αυτή η αναγκαστική αποταμίευση ονομάζεται **Δημοσιονομική**.
 - c. Όταν το κράτος εκδίδει χαρτονόμισμα για να κάνει παραγωγικές επενδύσεις διαθέτει πληθωρικό χαρτονόμισμα, μειώνοντας έτσι την αγοραστική δύναμη των πολιτών που έχουν πάγιο εισόδημα. Αυτή η αναγκαστική αποταμίευση λέγεται **Νομισματική**.

- ii. **Εκούσια** είναι όταν το άτομο αποφασίζει να μην κάνει χρήση κάποιου μέρους του εισοδήματός του, προκειμένου ή να εξασφαλίσει μελλοντικές ανάγκες του ή να σχηματίσει κάποιο κεφάλαιο. Η εκούσια αποταμίευση επηρεάζεται:
- a. από το μέγεθος του εθνικού εισοδήματος¹. Όσο μεγαλύτερο είναι το εθνικό εισόδημα μιας χώρας, τόσο μεγαλύτερη αποταμίευση μπορεί να γίνει. Σε μια χώρα φτωχή όπου τα άτομα με μεγάλη δυσκολία αντιμετωπίζουν ακόμη και βασικές ανάγκες δεν είναι δυνατόν να γίνει μια αξιόλογη αποταμίευση.
 - b. από την κατανομή του εισοδήματος. Είναι φυσικό, άτομα με χαμηλά εισοδήματα να μπορούν να αποταμιεύουν λίγο ή καθόλου από τα εισοδήματά τους αυτά. Αντίθετα άτομα με μεγαλύτερα εισοδήματα είναι σε θέση να αποταμιεύουν μεγαλύτερα ποσά που προκύπτουν από το εισόδημά τους.
 - c. από τις εκτιμήσεις των ατόμων. Είναι βέβαιο ότι οι άνθρωποι δεν είναι δυνατόν να ικανοποιήσουν όλες τους τις ανάγκες. Πάντα και κατά την εκτίμηση τους προτιμούν να ικανοποιήσουν αυτές που θεωρούν περισσότερο επιτακτικές. Έτσι λοιπόν αφού ικανοποιήσουν βασικές επιτακτικές ανάγκες τα άτομα είναι δυνατόν και προκειμένου να αντιμετωπίσουν μελλοντικές ανάγκες τους να θελήσουν να αποταμιεύσουν ένα μέρος τους του εναπομείναντος του εισοδήματός τους, αντί να το δαπανήσουν αμέσως σε ανάγκες τις οποίες κρίνουν λιγότερο επιτακτικές. Βέβαια αυτή η εκτίμηση των αναγκών δεν είναι ίδια ανάμεσα στα άτομα (παραδείγματος χάριν άτομα σπάταλα, φιλάργυρα κλπ). Σίγουρα όμως αυτές οι εκτιμήσεις επηρεάζουν την αποταμίευση.

1. Εθνικό εισόδημα ή εθνικό προϊόν είναι το σύνολο των εισοδημάτων που αποκτούν οι μόνιμοι κάτοικοι μιας συγκεκριμένης χώρας για τη συμμετοχή τους στην παραγωγική διαδικασία ανεξάρτητα από τον τόπο που αυτή διεξάγεται.

Εγχώριο εισόδημα ή εγχώριο προϊόν είναι το σύνολο των εισοδημάτων που δημιουργείται κατά την παραγωγική διαδικασία μέσα στα γεωγραφικά όρια μιας χώρας χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η χώρα-διαμονή αυτών που μετέχουν στην παραγωγική διαδικασία και διαθέτουν τους παραγωγικούς συντελεστές που κατέχουν γι' αυτή. (Π. Δερμενάκης, "Εισήγηση στη γενική διοίκηση επιμόρφωσης στους σπουδαστές του Ι.Τ.Ε.Ε.Τ, Φεβρουάριος 1993).

d. από το μέγεθος του τόκου (απόδοση). Ο παράγοντας αυτός, επηρεάζει σημαντικά τις αποταμιευτικές καταθέσεις, τις επενδύσεις σε τίτλους σταθερού εισοδήματος και γενικότερα τις οποιεσδήποτε επενδύσεις. Θα πρέπει να τονίσω εδώ, ότι για τη δημιουργία αποδόσεων βασική προϋπόθεση είναι η σταθερότητα του νομίσματος και η ανάπτυξη της οικονομίας. Η έννοια αυτή είναι το βασικό κριτήριο (μέτρο) της αποταμιευτικής επενδυτικής επίδοσης και είναι ο τρόπος που μετράμε το κέρδος αυτής της προσπάθειας. Ουσιαστικά η τοκοφόρος απόδοση (yield) μιας επένδυσης ή αποταμίευσης καθαρά, είναι το τελικό ποσό που λαμβάνουμε μείον το ποσό με το οποίο ξεκινήσαμε, εκφρασμένο σαν ποσοστό του ποσού με το οποίο ξεκινήσαμε (Real Estate – “Ανάλυση και επενδύσεις”, David Geltner – Norman G. Miller, σελ.232, 2010).

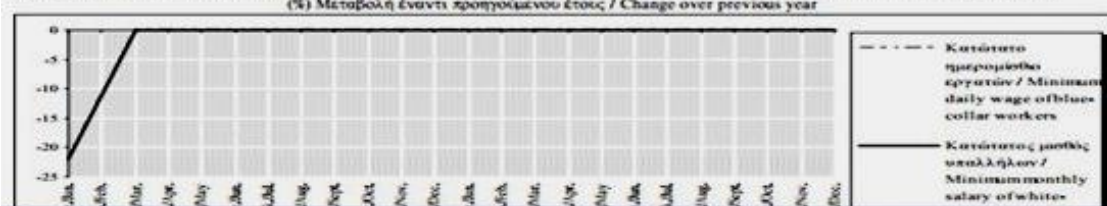
Από τον Πίνακα 1, φαίνεται καθαρά η αδυναμία δημιουργίας αποταμίευσης συγκριτικά με τις κατώτατες αποδοχές.

Πίνακας 1. Κατώτατες Αποδοχές

Περίοδος Period	Κατώτατο ημερομίσθιο εργατών Minimum daily wage of blue-collar workers		Κατώτατος μισθός υπαλλήλων Minimum monthly salary of white-collar workers	
	Ευρώ Euro	(%) Μεταβολή προηγούμενου έτους Change previous year	Ευρώ Euro	(%) Μεταβολή προηγούμενου έτους Change previous year
2009	32,49	5,7	727,17	5,7
2010	33,04	1,7	739,56	1,7
2011	33,32	0,9	745,90	0,9
2012	26,94	-19,1	603,20	-19,1
2013	26,18	-2,8	586,08	-2,8
2014	26,18	0,0	586,08	0,0
2012 IV	26,18	-22,0	586,08	-22,0
2013 I	26,18	-12,0	586,08	-12,0
II	26,18	0,0	586,08	0,0
III	26,18	0,0	586,08	0,0
IV	26,18	0,0	586,08	0,0
2014 I	26,18	0,0	586,08	0,0
II	26,18	0,0	586,08	0,0
III	26,18	0,0	586,08	0,0
IV	26,18	0,0	586,08	0,0
2013 Ιαν./Jan.	26,18	-22,0	586,08	-22,0
Φεβρ./Feb.	26,18	-11,3	586,08	-11,3
Μάρτ./Mar.	26,18	0,0	586,08	0,0
Απρ./Apr.	26,18	0,0	586,08	0,0
Μάιοσ/ May	26,18	0,0	586,08	0,0
Ιούν/ Jun.	26,18	0,0	586,08	0,0
Ιούλ./ Jul.	26,18	0,0	586,08	0,0
Αύγ./ Aug.	26,18	0,0	586,08	0,0
Σεπτ./Sept.	26,18	0,0	586,08	0,0
Οκτ./Oct.	26,18	0,0	586,08	0,0
Νοέμ./Nov.	26,18	0,0	586,08	0,0
Δεσ./Dec.	26,18	0,0	586,08	0,0
2014 Ιαν./Jan.	26,18	0,0	586,08	0,0
Φεβρ./Feb.	26,18	0,0	586,08	0,0
Μάρτ./Mar.	26,18	0,0	586,08	0,0
Απρ./Apr.	26,18	0,0	586,08	0,0
Μάιοσ/ May	26,18	0,0	586,08	0,0
Ιούν/ Jun.	26,18	0,0	586,08	0,0
Ιούλ./ Jul.	26,18	0,0	586,08	0,0
Αύγ./ Aug.	26,18	0,0	586,08	0,0
Σεπτ./Sept.	26,18	0,0	586,08	0,0
Οκτ./Oct.	26,18	0,0	586,08	0,0
Νοέμ./Nov.	26,18	0,0	586,08	0,0
Δεσ./Dec.	26,18	0,0	586,08	0,0

Πηγή/ Source: Εθνικές Γενικές Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας, Ν.4046/2012 (παρ. 6, αρ.1) και Π.Υ.Σ. αρ. 6/28.2.2012/ National general collective agreements, Law 4046 of 2012 (para. 6, art.1) and Act of Cabinet no 6 of 28 Feb. 2012.

Σημείωση/Note: Από 14.2.2012 για τους νέους κάτω των 25 ετών το κατώτατο ημερομίσθιο ορίστηκε σε 22,83 ευρώ και ο κατώτατος μισθός σε 510,95 ευρώ./As of 14 Feb.2012, for people below 25 years of age, the minimum wage is set at 22,83 euro and the minimum salary 510,95 euro.

Πίνακας 2. Ανάλυση καταθέσεων και των συμφωνιών επαναγοράς των εγχωρίων επιχειρήσεων και νοικοκυριών κατά κατηγορία και Νομό (υπόλοιπα τέλους περιόδου σε εκατ. Ευρώ)

Νομός Prefecture ΙΟΥΝΙΟΣ 2014 / JUNE 2014	Γενικό Σύνολο Grand total	Σύνολο καταθέσεων Total deposits	Ανάλυση κατά κατηγορία / Breakdown by type			Συμφωνίες επαναγοράς Repos
			Όψεως Sight	Ταμειυτηρίου Savings	Προθεσμίας Time	
Νομαρχία Αθηνών/Pref. of Athens	75978,9	75750,5	12600,4	15333,4	47816,6	228,4
Νομ. Ανατολικής Αττικής/Pr. Eastern Attiki	5148,1	5148,1	602,3	1618,2	2927,6	0,0
Νομ. Δυτικής Αττικής/Pr. Western Attiki	1352,5	1352,5	154,4	499,8	698,3	0,0
Νομ. Πειραιώς/Pref. of Piraeus	8070,7	8070,7	1112,7	2122,9	4835,1	0,0
Αιτωλοακαρνανίας/Etolia and Akarnania	1642,1	1642,1	83,3	649,8	909,0	0,0
Βοιωτίας / Viotia	1022,3	1022,3	96,2	366,1	559,9	0,0
Ευβοίας/ Evia	1842,4	1842,4	96,8	682,0	1063,6	0,0
Ευρυτανίας/ Evritania	153,7	153,7	6,1	64,4	83,3	0,0
Φθιώτιδος/ Fthiotida	1494,9	1494,9	78,8	593,1	823,1	0,0
Φωκίδος/ Fokida	286,6	286,6	19,6	105,7	161,3	0,0
Αργολίδος/ Argolida	1063,8	1063,8	63,9	376,5	623,4	0,0
Αρκαδίας/ Arcadia	1278,4	1278,4	59,4	444,0	775,0	0,0
Αχαΐας/ Achia	3042,5	3042,5	211,3	1026,2	1805,0	0,0
Ηλείας/ Ilia	1172,3	1172,3	57,6	472,2	642,6	0,0
Κορινθίας/ Korinthia	1544,0	1544,0	103,2	520,3	920,4	0,0
Λακωνίας/ Lakonia	1087,4	1087,4	41,5	416,9	628,9	0,0
Μεσσηνίας/ Messinia	1762,4	1762,4	76,1	655,2	1031,1	0,0
Ζακύνθου/ Zakynthos	389,9	389,9	31,9	138,8	219,2	0,0
Κερκύρας/ Kerkyra	987,9	987,9	92,0	378,5	517,5	0,0
Κεφαλληνίας/ Kefallinia	539,0	539,0	34,2	200,8	304,0	0,0
Λευκάδος/ Lefkada	298,2	298,2	19,3	117,6	161,3	0,0
Αρτας/ Arta	684,2	684,2	49,2	218,2	416,8	0,0
Θεσπρωτίας/ Thesprotia	574,6	574,6	35,2	193,6	345,8	0,0
Ιωαννίνων/ Ioannina	2060,4	2060,4	140,5	641,1	1278,7	0,0
Πρέβεζας/ Preveza	594,9	594,9	21,7	232,0	341,2	0,0
Καρδίτσας/ Karditsa	906,1	906,1	55,7	356,9	493,6	0,0
Λάρισας/ Larissa	2818,8	2818,8	265,3	949,0	1604,5	0,0
Μαγνησίας/ Magnissia	1868,7	1868,7	158,2	639,6	1070,9	0,0
Τρικλών/ Trikala	1280,5	1280,5	83,7	446,6	750,1	0,0
Γρεβενών/ Grevena	337,9	337,9	19,6	123,6	194,6	0,0
Δράμας/ Drama	1105,3	1105,3	65,0	336,1	704,3	0,0
Ημαθίας/ Imathia	1139,6	1139,6	92,7	407,8	639,1	0,0
Θεσσαλονίκης/ Thessaloniki	14497,2	14497,2	1676,8	3901,0	8919,4	0,0
Καβάλας/ Kavala	1424,3	1424,3	102,6	431,5	890,1	0,0
Καστοριάς/ Kastoria	593,1	593,1	47,0	169,1	377,0	0,0
Κιλκίς/ Kilkis	483,1	483,1	28,5	174,8	279,7	0,0
Κοζάνης/ Kozani	1545,7	1545,7	114,2	528,3	903,2	0,0
Πέλλας/ Pella	1125,1	1125,1	70,7	370,1	684,3	0,0
Περίας/ Pieria	1081,6	1081,6	73,1	377,4	631,1	0,0
Σερρών/ Serres	1588,5	1588,5	82,0	523,6	982,9	0,0
Φλώρινας/ Florina	436,3	436,3	74,2	169,1	193,0	0,0
Χαλκιδικής/ Chalkidiki	728,5	728,5	62,8	293,6	372,1	0,0
Έβρου/ Evros	1451,5	1451,5	91,2	521,2	839,1	0,0
Ξάνθης/ Xanthi	822,6	822,6	69,8	284,2	468,6	0,0
Ροδόπης/ Rodopi	854,5	854,5	69,0	326,9	458,6	0,0
Δωδεκανήσου/ Dodekanisos	2174,7	2174,7	210,5	653,5	1310,7	0,0
Κυκλάδων/ Kyclades	1744,2	1744,2	206,7	546,8	990,7	0,0
Λέσβου/ Lesvos	1234,1	1234,1	67,8	362,0	804,3	0,0
Σάμου/ Samos	430,9	430,9	25,2	147,1	258,6	0,0
Χίου/ Chios	880,1	880,1	37,8	262,6	579,6	0,0
Ηρακλείου/ Heraklio	3205,2	3205,2	486,7	814,5	1904,0	0,0
Λασιθίου/ Lassithi	865,7	865,7	67,8	262,5	535,3	0,0
Ρεθύμνου/ Rethymno	735,7	735,7	61,6	229,0	445,1	0,0
Χανίων/ Chania	1630,8	1630,8	158,0	461,2	1011,6	0,0
Σύνολο χώρας/ Country total	163062,1	162833,7	20511,8	43137,3	99184,7	228,4

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Source: Bank of Greece.

Πίνακας 3. Υπόλοιπα καταθέσεων επιχειρήσεων και νοικοκυριών

Τέλος περιόδου	Επιχειρήσεις	Νοικοκυριά	Σύνολο	Τέλος περιόδου	Επιχειρήσεις	Νοικοκυριά	Σύνολο
Ιαν. 2007	32.697	140.716	173.414	Ιουλ. 2010	34.996	177.395	212.391
Φεβρ. 2007	32.195	141.368	173.564	Αύγ. 2010	35.661	177.470	213.131
Μάρτ. 2007	33.501	143.811	177.312	Σεπτ. 2010	36.514	176.500	213.013
Απρ. 2007	33.316	145.042	178.358	Οκτ. 2010	35.214	176.414	211.628
Μάιος 2007	33.697	145.027	178.724	Νοέμ. 2010	35.802	173.433	209.235
Ιούν. 2007	35.702	149.774	185.476	Δεκ. 2010	36.094	173.510	209.604
Ιουλ. 2007	39.861	149.287	189.148	Ιαν. 2011	34.894	170.627	205.521
Αύγ. 2007	38.654	150.292	188.945	Φεβρ. 2011	33.887	169.030	202.918
Σεπτ. 2007	38.128	151.153	189.282	Μάρτ. 2011	33.680	165.505	199.185
Οκτ. 2007	37.153	151.228	188.381	Απρ. 2011	32.935	163.821	196.756
Νοέμ. 2007	38.960	152.303	191.263	Μάιος 2011	32.612	159.321	191.933
Δεκ. 2007	39.515	158.414	197.929	Ιούν. 2011	32.064	156.116	188.179
Ιαν. 2008	38.055	158.615	196.671	Ιουλ. 2011	30.951	156.265	187.217
Φεβρ. 2008	37.981	159.998	197.980	Αύγ. 2011	31.528	157.135	188.663
Μάρτ. 2008	39.710	161.316	201.026	Σεπτ. 2011	30.657	152.549	183.206
Απρ. 2008	38.289	164.817	203.106	Οκτ. 2011	29.523	146.898	176.420
Μάιος 2008	39.265	166.250	205.515	Νοέμ. 2011	28.757	144.142	172.898
Ιούν. 2008	41.137	168.570	209.707	Δεκ. 2011	28.857	145.370	174.227
Ιουλ. 2008	39.323	170.954	210.276	Ιαν. 2012	26.771	142.186	168.957
Αύγ. 2008	40.604	173.242	213.846	Φεβρ. 2012	25.833	138.548	164.381
Σεπτ. 2008	42.904	175.337	218.241	Μάρτ. 2012	25.773	139.583	165.356
Οκτ. 2008	43.173	179.909	223.083	Απρ. 2012	25.676	140.276	165.952
Νοέμ. 2008	42.589	181.434	224.024	Μάιος 2012	24.245	133.193	157.438
Δεκ. 2008	42.196	185.424	227.620	Ιούν. 2012	23.174	127.414	150.587
Ιαν. 2009	40.668	188.181	228.849	Ιουλ. 2012	23.540	130.357	153.897
Φεβρ. 2009	39.891	189.528	229.418	Αύγ. 2012	23.241	130.157	153.398
Μάρτ. 2009	40.168	190.140	230.308	Σεπτ. 2012	23.398	130.932	154.329
Απρ. 2009	41.097	193.017	234.114	Οκτ. 2012	24.251	130.995	155.246
Μάιος 2009	39.283	193.022	232.305	Νοέμ. 2012	24.770	131.120	155.889
Ιούν. 2009	42.172	195.366	237.538	Δεκ. 2012	26.388	135.063	161.451
Ιουλ. 2009	39.974	194.578	234.552	Ιαν. 2013	25.172	135.796	160.968
Αύγ. 2009	41.169	195.228	236.397	Φεβρ. 2013	25.980	138.037	164.017
Σεπτ. 2009	42.652	195.171	237.824	Μάρτ. 2013	25.888	138.253	164.141
Οκτ. 2009	40.618	194.881	235.499	Απρ. 2013	25.551	136.784	162.335
Νοέμ. 2009	41.091	193.354	234.445	Μάιος 2013	26.543	136.870	163.413
Δεκ. 2009	40.670	196.860	237.531	Ιούν. 2013	26.083	136.591	162.674
Ιαν. 2010	38.097	194.968	233.064	Ιουλ. 2013	25.970	136.416	162.386
Φεβρ. 2010	37.040	192.797	229.836	Αύγ. 2013	25.908	136.300	162.208
Μάρτ. 2010	36.329	191.464	227.792	Σεπτ. 2013	26.106	135.241	161.347
Απρ. 2010	36.413	186.299	222.712	Οκτ. 2013	25.582	134.802	160.384
Μάιος 2010	36.732	183.499	220.230	Νοέμ. 2013	26.168	134.874	161.042
Ιούν. 2010	37.969	178.905	216.874	Δεκ. 2013	28.257	134.994	163.251

Πηγή: Συγκεντρωτικές λογιστικές καταστάσεις τραπεζών, στατιστικά στοιχεία από την ιστοσελίδα της ΤτΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

4.1 Αποταμίευση και Κατάθεση

Ο αποταμιευτής χρηματικού εισοδήματος έχει τις παρακάτω δυνατότητες για να χρησιμοποιήσει την αποταμίευση του:

- i. Να την επενδύσει σε δική του Επιχείρηση.
- ii. Να την επενδύσει σε επιχείρηση που ανήκει σε πολλούς (αποκτώντας παραδείγματος χάριν μετοχές μιας Α.Ε.).
- iii. Να αγοράσει ακίνητα ή κινητά πράγματα.
- iv. Να αγοράσει ομολογίες δανείων ή να δανείσει ο ίδιος σε άλλους.
- v. Να κάνει ασφάλεια ζωής ή ασφάλεια σύνταξης.
- vi. Να καταθέσει την αποταμίευση του στην τράπεζα.

Οι πρώτοι πέντε τρόποι, δείχνουν ότι ο αποταμιευτής όχι μόνο αναλαμβάνει ορισμένους κινδύνους –ρίσκα αλλά ότι έχει και κάποιες ικανότητες αλλά και όχι μόνο. Ο τελευταίος είναι η κατάθεση στην τράπεζα που εμπεριέχει γι' αυτόν τους λιγότερους ή σχεδόν κανένα κίνδυνο και δε χρειάζεται ιδιαίτερες ικανότητες. Θα έχει όμως μικρότερες αποδόσεις.

Στις τράπεζες όμως εκτός από τις χρηματικές αποταμιεύσεις των ατόμων, δημιουργούν καταθέσεις και οι διάφορες επιχειρήσεις με τα ταμειακά διαθέσιμα τους. Έτσι οι καταθέσεις από την άποψη του ίδιου του καταθέτη αλλά και του κινήτρου που τον σπρώχνει να κάνει την κατάθεση χωρίζονται :

4.1.1. Καταθέσεις Ταμειακών Διαθεσίμων

Οι Καταθέσεις Ταμειακών Διαθεσίμων που μπορούμε να αναλύσουμε:

- i. Εισοδηματικές καταθέσεις (Income Deposits) και
- ii. Καταθέσεις επιχειρήσεων (Business Deposits).

i. Εισοδηματικές Καταθέσεις

Υπάρχουν άτομα που έχουν αρκετά εισοδήματα ή επαρκή είτε από μισθούς είτε από ενοίκια είτε από κινητές αξίες (μετοχές, τοκομερίδια ομολόγων, τόκους δανείων κλπ) είτε τέλος από άλλες πηγές. Αυτά τα εισοδήματα δεν τα δαπανούν άμεσα αλλά τμηματικά και με ρυθμό που τους επιτρέπει να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες τους - μέχρι τη νέα είσπραξη αυτών - και κάποια πιθανή δυσκολία. Από την είσπραξη λοιπόν και έως ότου καταναλώσουν αυτά τα εισοδήματα έστω και τμηματικά τα άτομα αυτά έχουν διαθέσιμα τα οποία συνήθως καταθέτουν στις τράπεζες. Στην εποχή μας οι τράπεζες αναλαμβάνουν όλες αυτές τις εργασίες – εισπράξεις για λογαριασμό των καταθετών τους. Αυτές τις καταθέσεις τις χαρακτηρίζουμε ως εισοδηματικές.

ii. Καταθέσεις επιχειρήσεων

Όλες οι επιχειρήσεις (βιομηχανικές, εμπορικές, βιοτεχνικές και άλλες), όπως και αν δρουν (ατομικές ή νομικού προσώπου), καθημερινά έχουν ένα σημαντικό αριθμό εισπράξεων και πληρωμών. Είναι επίσης γνωστό ότι εισπράξεις και οι πληρωμές δεν αντλογίζονται αλλά εξισορροπούνται κάθε στιγμή. Μεταξύ του χρόνου της είσπραξης και του χρόνου πραγματοποίησης της πληρωμής πολλές φορές μεσολαβεί κάποιο χρονικό διάστημα στο οποίο η επιχείρηση δημιουργεί ταμειακά διαθέσιμα. Αλλά και

για να αντιμετωπίσουν έκτακτες ανάγκες ή και άλλες πιθανές αντιξοότητες, οι επιχειρήσεις (όπως και τα άτομα), πέρα από αυτά που κρίνουν ως αναγκαία, φροντίζουν πάντα να έχουν κάποιο χρηματικό υπόλοιπο στο λογαριασμό τους στις τράπεζες. Αυτές τις καταθέσεις ονομάζουμε καταθέσεις επιχειρήσεων που μαζί με τις εισοδηματικές καταθέσεις αποτελούν τις καταθέσεις ταμειακών διαθεσίμων.

4.1.2. Αποταμιευτικές καταθέσεις

Τις Αποταμιευτικές καταθέσεις μπορούμε να αναλύσουμε σε καταθέσεις σχολάζοντος χρήματος σε αναμονή επένδυσης. Πολλές φορές ο αποταμιευτής ρευστοποιεί κάποια επένδυση του με σκοπό να την επενδύσει διαφορετικά. Παραδείγματος χάριν πουλάει κάποιο οικοπέδο για να αγοράσει διαμέρισμα. Τα χρήματα από την πώληση του οικοπέδου δεν επαρκούν για την αγορά του διαμερίσματος και θα πρέπει να συμπληρώσει με νέες αποταμιεύσεις από άλλα εισοδήματα που θα εισπράξει στο μέλλον. Καταθέτει τα χρήματα από την πώληση στην τράπεζα όπως επίσης και τα νέα εισοδήματα του. Τα κεφάλαια αυτά που κατατίθενται στις τράπεζες σε αναμονή νέας επένδυσης λέγονται καταθέσεις σχολάζοντος χρήματος.

Έτσι ο αποταμιευτής βρίσκοντας ικανοποιητική την απόδοση (επιτόκιο) που του δίνει η τράπεζα και βλέποντας ότι το νόμισμα είναι σταθερό τοποθετεί την αποταμίευση του ως κατάθεση στην τράπεζα. Οι τοποθετήσεις αυτές με τη μορφή κατάθεσης και οι καταθέσεις σχολάζοντος χρήματος αποτελούν τις αποταμιευτικές καταθέσεις.

Θα πρέπει να παρατηρήσουμε ότι είναι πιθανό μια εισοδηματική κατάθεση να περιλαμβάνει κάποιο τμήμα εισοδήματος το οποίο δε θα καταναλωθεί αλλά θα σχηματίσει αποταμίευση. Επίσης ο λογαριασμός μιας επιχείρησης είναι πιθανό να δημιουργήσει υπόλοιπο πολύ μεγαλύτερο από αυτό που χρειάζεται να αντιμετωπίσει τις τρέχουσες ανάγκες της (πληρωμές) το οποίο πιθανόν να είναι ένα χρηματικό υπόλοιπο που θα χρησιμοποιήσει σε κάποια νέα επένδυση στο μέλλον.

4.2. Καταθέσεις με βάση το χρόνο απόδοσής τους

Μεταξύ της τράπεζας και του καταθέτη γίνεται συμφωνία ότι η κατάθεση θα είναι:

- i. Αποδοτέα σε πρώτη ζήτηση του καταθέτη
- ii. Αφού περάσει ορισμένο χρονικό διάστημα από την ειδοποίηση της τράπεζας από τον καταθέτη, για την πρόθεση του να αναλάβει όλη ή μέρος της κατάθεσης του.

- iii. Ο καταθέτης να κάνει ανάληψη της κατάθεσης του σε τακτή προκαθορισμένη ημερομηνία.
- iv. Είναι δυνατό η ανάληψη της κατάθεσης από τον καταθέτη να δεσμεύεται από το νόμο ή να εμποδίζεται από διάφορα αναγκαστικά μέτρα.

Έτσι, προκύπτουν οι παρακάτω κατηγορίες καταθέσεων:

- α. Καταθέσεις πρώτης ζήτησης
- β. Καταθέσεις επί προθεσμία
- γ. Δεσμευμένες καταθέσεις.

Αναλυτικά:

α. Καταθέσεις σε πρώτη ζήτηση

Οι καταθέσεις σε πρώτη ζήτηση είναι κυρίως καταθέσεις ταμειακών διαθεσίμων εισοδηματικές αλλά και καταθέσεις επιχειρήσεων. Όμως στη χώρα μας περιέχουν σε σημαντική αναλογία και καταθέσεις σχολάζοντος χρήματος και τοποθετήσεις με τη μορφή κατάθεσης. Αυτή την αναλογία μπορούμε να διακρίνουμε από την κίνηση ενός λογαριασμού σε σχέση με το μέσο υπόλοιπο του. Γενικά θα μπορούσαμε να χωρίσουμε τις καταθέσεις σε πρώτη ζήτηση, ανάλογα με τα κίνητρα τα οποία ώθησαν τους καταθέτες να τις δημιουργήσουν αλλά και από τον τρόπο που αυτοί προτίθενται να χρησιμοποιήσουν τους λογαριασμούς τους και τέλος από τα μεγέθη των καταθέσεων, σε:

- i. Καταθέσεις ταμειυτηρίου,
- ii. Καταθέσεις όψεως ή σε τρεχούμενο λογαριασμό που κι αυτές υποδιαιρούνται σε:
 - Καταθέσεις όψεως.
 - Καταθέσεις από ταμειακή διαχείριση Ν.Π.Δ.Δ.
 - Καταθέσεις άλλων τραπεζών και
 - Καταθέσεις ανταποκριτών εξωτερικού.

Αναλυτικά

- i. Καταθέσεις ταμειυτηρίου

Αυτές περιλαμβάνουν εισοδηματικές καταθέσεις, σχολάζοντος χρήματος αλλά και αποταμειυτικές. Σε αυτή τη μορφή καταθέσεων κατατίθενται οι οικονομίες του

μεγαλύτερου αριθμού ανθρώπων που έχουν μικρά εισοδήματα. Για το λόγο αυτό οι τράπεζες παρέχουν πιο ευνοϊκούς όρους από τις άλλες σε πρώτη ζήτηση καταθέσεις όσον αφορά κύρια το επιτόκιο που είναι μεγαλύτερο από αυτό των λογαριασμών όψεως. Οι καταθέσεις ταμειυτηρίου επειδή στο σύνολο τους παρουσιάζουν μικρότερες διακυμάνσεις είναι περισσότερο επιθυμητές από τις τράπεζες οι οποίες πέρα από το κάπως αυξημένο επιτόκιο που δίνουν επινοούν και διάφορους τρόπους για να τις προσελκύσουν όπως η χορήγηση κουμπαράδων που έχει περισσότερο παιδευτικό χαρακτήρα, το ταμειυτήριο με ασφάλεια ζωής και το ταμειυτήριο νεότητας όπου γίνονται καταθέσεις στο όνομα νέων 14 έως 25 ετών ή ακόμα και μικρότερης ηλικίας με τμηματικές καταβολές συστηματικά σε τακτά χρονικά διαστήματα. Και εδώ η συμφωνία μεταξύ καταθέτη και τράπεζας εμπεριέχει όρους όπως τη διάρκεια της κατάθεσης, το δικαίωμα της ανάληψης ή όταν ο δικαιούχος είναι ανήλικος κλπ, η χορήγηση πρόσθετου τόκου (prim) για το πώς και πότε θα δίνεται κλπ.

Ο λογαριασμός ταμειυτηρίου καλύπτει:

- ρευστότητα
- παρακολούθηση συναλλαγών μέσω βιβλιαρίου που χορηγείται από την τράπεζα,
- ασφάλεια.

Βασικό πλεονέκτημα του η άμεση ρευστότητα και διασφάλιση των χρημάτων του καταθέτη χωρίς ρίσκο. Στα πρόσθετα οφέλη του λογαριασμού συγκαταλέγονται:

- Ο τόκος δίνεται από το πρώτο λεπτό του ευρώ.
- Δωρεάν χρεωστική κάρτα για ανάληψη μετρητών από τα ATM'S σε όλο τον κόσμο αλλά και για την αγορά αγαθών με την απευθείας χρέωση του λογαριασμού.
- Αυτόματη εξόφληση λογαριασμών μέσω πάγιων εντολών με χρέωση του λογαριασμού.
- Παρακολούθηση των λογαριασμών και συναλλαγές μέσω των εναλλακτικών δικτύων της τράπεζας (e-banking, phone banking, mobile banking και ATM'S).
- Δυνατότητα ενεχυρίασης.
- Το επιτόκιο είναι κλιμακωτό.
- Ταμειυτήριο σε συνάλλαγμα – μια ειδική κατηγορία.

Βασικό πλεονέκτημα του είναι η άμεση ρευστότητα και ανάληψη σε ξένο χαρτονόμισμα χωρίς έξοδα. Παρέχει τόκους σε όλο το ποσό χωρίς κλίμακες επιτοκίων. Παρέχει επίσης τη δυνατότητα μετατροπής του ευρώ σε ξένο νόμισμα και κατάθεση σε λογαριασμό ξένου νομίσματος χωρίς έξοδα. Τέλος παρέχει δυνατότητα ενεχυρίασης.

ii. Καταθέσεις όψεως

- Καταθέσεις όψεως, τρεχούμενοι λογαριασμοί και προνομιακοί λογαριασμοί.

Οι καταθέσεις αυτές στο μεγαλύτερο τους ποσοστό αντιπροσωπεύουν καταθέσεις ταμειακών διαθεσίμων και στο μεγαλύτερο τους μέρος καταθέσεις επιχειρήσεων. Όλες οι επιχειρήσεις έχουν λογαριασμούς καταθέσεων στις τράπεζες στους οποίους κατατίθενται όχι μόνο μετρητά αλλά και προϊόντα είσπραξης από την τράπεζα από διάφορες αξίες του καταθέτη, επιταγές πληρωτέες στην τράπεζα που τηρείται ο λογαριασμός ή σε άλλη τράπεζα και τις οποίες ο καταθέτης ή η επιχείρηση προσκομίζει στην τράπεζα. Αντίθετα ο λογαριασμός χρεώνεται με τα ποσά των επιταγών που σύρονται επί της τράπεζας από τον δικαιούχο ή την επιχείρηση. Κομιστής αυτών των επιταγών πέρα από τον ίδιο τον εκδότη-δικαιούχο του λογαριασμού, μπορεί να είναι και κάποιο άλλο πρόσωπο το οποίο και αυτό μπορεί να έχει δικό του όμοιο λογαριασμό στην ίδια ή σε άλλη τράπεζα οπότε αν δεν χρειάζεται εκείνη τη στιγμή μετρητά, καταθέτει το ποσό της επιταγής στο δικό του λογαριασμό. Άλλοτε πάλι οι λογαριασμοί αυτοί τροφοδοτούνται (πιστώνονται) με ποσά δανείων που χορηγούν οι τράπεζες στους δικαιούχους. Αυτοί οι λογαριασμοί που χρεοπιστώνονται τακτοποιώντας απαιτήσεις και υποχρεώσεις διαφόρων επιχειρήσεων ή και φυσικών προσώπων, χωρίς να μεσολαβούν μετρητά δημιουργούν το λεγόμενο “λογιστικό χρήμα”. Ο καθηγητής Ξ. Ζολώτας αναφέρει ότι “το λογιστικό χρήμα προστιθέμενο στο μετρητό χρήμα συντελεί στην αύξηση του κυκλοφορούντος χρήματος” (Θεωρητική Οικονομική, Αθήνα 1944, σελ. 597-598). Όσον αφορά δε το σκέλος της χορήγησης δανείων από τις τράπεζες που φέρονται σε πίστωση των λογαριασμών όψεως γίνεται φανερό ότι με αυτόν τον τρόπο, οι τράπεζες έχουν τη δυνατότητα, μέχρι της τελικής χρησιμοποίησης του ποσού του δανείου από το δικαιούχο ή την επιχείρηση, παράλληλα με την αύξηση των χορηγήσεων τους, να αυξάνουν και τις καταθέσεις τους. Στον Πίνακα 4, φαίνεται η εξέλιξη των καταθέσεων και νοικοκυριών στην Ελλάδα για την περίοδο Ιανουαρίου 2007 έως Δεκέμβριο 2013.

- Καταθέσεις Ταμειακής Διαχείρισης Ν.Π.Δ.Δ

Αποτελούν υποδιαίρεση των καταθέσεων όψεως και είναι καταθέσεις Ν.Π.Δ.Δ. και Ασφαλιστικών Οργανισμών που διατηρούν σαν Νομικά Πρόσωπα στις εμπορικές τράπεζες. Πριν από το 1950 τα Ν.Π.Δ.Δ. μπορούσαν να καταθέτουν στις εμπορικές τράπεζες το σύνολο των χρηματικών διαθεσίμων τους τα οποία ήταν στο μεγαλύτερο μέρος τους αποταμιεύσεις σημαντικές. Με τον Ν.1611 υποχρεώθηκαν οι οργανισμοί αυτοί να διατηρούν τις καταθέσεις τους στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Όμως σύμφωνα με τον άνω Νόμο επιτρέπεται στους οργανισμούς να καταθέτουν τις καθημερινές εισπράξεις τους στις εμπορικές τράπεζες σε λογαριασμούς που έχουν τη μορφή τρεχούμενου λογαριασμού και χαρακτηρίζονται "Λογαριασμοί Ταμειακής Διαχείρισης". Από τους λογαριασμούς αυτούς γίνονται διάφορες πληρωμές των Οργανισμών και στο τέλος κάθε μήνα το εναπομείναν υπόλοιπο κατόπιν οδηγίων τους, οι τράπεζες το μεταφέρουν στην Τράπεζα της Ελλάδος. Στις καταθέσεις αυτές δεν παρέχεται τόκος.

- Καταθέσεις άλλων τραπεζών

Είναι λογαριασμοί που δημιουργούν οι τράπεζες στο όνομα τους στις άλλες εμπορικές τράπεζες προκειμένου να διεκπεραιώσουν εργασίες τους σε μέρη που αυτές δεν έχουν υποκαταστήματα. Οι εισπράξεις και οι πληρωμές που γίνονται χρεοπιστώνουν τους λογαριασμούς αυτούς που έχουν τη μορφή τρεχούμενων. Επιτρέπεται η παροχή τόκου με όριο το επιτόκιο των λογαριασμών όψεως που δίδεται κατόπιν συμφωνίας μεταξύ των τραπεζών και εξαρτάται από το μέσο υπόλοιπο του λογαριασμού αλλά και από το επίπεδο σχέσεων και συνεργασίας μεταξύ τους.

- Καταθέσεις ανταποκριτών εξωτερικού

Οι εμπορικές τράπεζες σε τόπους που δεν έχουν υποκαταστήματα εντός Ο.Ν.Ε χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες άλλων τραπεζών αλλά και το αντίθετο (οι τράπεζες του εξωτερικού στη χώρα μας), στη διεκπεραίωση ορισμένων εργασιών τους. Τα πιστωτικά υπόλοιπα των λογαριασμών αυτών που τηρούνται στην Ελλάδα αποτελούν καταθέσεις ταμειακών διαθεσίμων και λογίζονται ως καταθέσεις όψεως. Στις μέρες μας ο θεσμός του ανταποκριτή με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής τραπεζικής έχει εκσυγχρονιστεί.

β. Καταθέσεις Επί Προθεσμία

Οι Καταθέσεις επί Προθεσμία δημιουργούνται όταν μεταξύ της τράπεζας και του καταθέτη υπάρχει συμφωνία ότι η κατάθεση θα αποδοθεί μετά από ορισμένο χρονικό διάστημα και σε τακτή ημερομηνία. Η διάρκεια των προθεσμιακών καταθέσεων και το επιτόκιο ποικίλουν. Καταθέσεις επί Προθεσμία μπορούν να τηρούν και τράπεζες σε άλλες τράπεζες, Ιδρύματα, Οργανισμοί, Επιχειρήσεις Κοινής Ωφέλειας δημόσιες ή ιδιωτικές καθώς και Α.Ε. Μέχρι πρόσφατα που υπήρχε το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, επιτρεπόταν σε αυτό να δημιουργεί καταθέσεις επί Προθεσμία στις εμπορικές τράπεζες γιατί το ίδιο δεχόταν καταθέσεις με μεγαλύτερο επιτόκιο χωρίς όμως αυτό να έχει τη δυνατότητα να τις τοποθετεί επ' ωφελεία του. Τις καταθέσεις επί Προθεσμία μπορούμε να τις κατηγοριοποιήσουμε ως εξής:

- i. Απλές Καταθέσεις επί Προθεσμία με απόδοση του τόκου στη λήξη τους. Βασικό πλεονέκτημα του λογαριασμού είναι η εγγυημένη απόδοση του κεφαλαίου σε ένα ευμετάβλητο οικονομικό περιβάλλον. Πρόσθετα οφέλη – παροχές του λογαριασμού είναι το κλειδωμένο επιτόκιο για όλη τη διάρκεια της κατάθεσης, βελτιωμένα επιτόκια από αυτά των λογαριασμών πρώτης ζήτησης, δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης με ή χωρίς κεφαλαιοποίηση των τόκων από 7 ημέρες. Η συμφωνία επιτρέπει τις πρόωρες μερικές αναλήψεις με ποινή προεξοφλητικού επιτοκίου χωρίς να θίγεται σε καμία περίπτωση το αρχικό κεφάλαιο. Για μεγάλα ποσά το επιτόκιο του λογαριασμού το επιτόκιο είναι διαπραγματεύσιμο. Ο λογαριασμός προβλέπει την έκδοση επώνυμης απόδειξης κατάθεσης Προθεσμίας για εξασφάλιση του καταθέτη σε περίπτωση απώλειας ή κλοπής καθώς επίσης και τη δυνατότητα ενεχυρίασης.
- ii. Καταθέσεις επί προθεσμία 12μηνιαίας διάρκειας αυτόματα ανανεούμενες ανά μήνα με κλιμακούμενο επιτόκιο και μη διαπραγματεύσιμο το οποίο συμφωνείται από την αρχή της κατάθεσης μεταξύ της τράπεζας και του καταθέτη, ανεξαρτήτως ποσού της κατάθεσης. Το ποσό των τόκων καταβάλλεται κάθε μήνα στο λογαριασμό του πελάτη δημιουργώντας έτσι ένα μηνιαίο εισόδημα. Δεν παρέχεται η δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης μετά το πέρας των 12 μηνών. Τέλος παρέχεται η δυνατότητα μόνο ολικής απόδοσης του κεφαλαίου κάθε μήνα στην επέτειο του προϊόντος (ημερομηνία ανανέωσης) χωρίς επιβάρυνση. Σε περίπτωση ολικής πρόωρης ανάληψης υπολογίζονται προεξοφλητικοί τόκοι με το εκάστοτε χρεωστικό επιτόκιο των τραπεζών. Οι προεξοφλητικοί τόκοι αφορούν μόνο τον τρέχοντα μήνα και δεν

έχουν καμία σχέση με τους τόκους των μηνών από την αρχή της κατάθεσης μέχρι την ημέρα της προεξόφλησης.

iii. Καταθέσεις επί Προθεσμία διάρκειας 12 μηνών αυτόματα ανανεούμενες ανά 2 μήνες με εκτοκισμό και απόδοση των τόκων κάθε 2 μήνες σε πίστωση στο συνδεδεμένο λογαριασμό πρώτης ζήτησης του καταθέτη. Το επιτόκιο του λογαριασμού είναι κλιμακούμενο και σταθερό κάθε 2 μήνες. Επιτρέπεται μόνο ολική απόδοση του κεφαλαίου ως εξής:

α. Στην επέτειο του προϊόντος κάθε 2 μήνες (ημερομηνία ανανέωσης) χωρίς επιβάρυνση και

β. Εκτός επετείου του προϊόντος υπολογίζονται χρεωστικοί τόκοι μόνο για το δίμηνο μέσα στο οποίο γίνεται η πρόωρη ανάληψη. Το ποσό της μείωσης δεν υπερβαίνει ποτέ το ποσό των δεδουλευμένων πιστωτικών τόκων του κεφαλαίου. Τέλος, παρέχεται η δυνατότητα αύξησης του αρχικού κεφαλαίου σε κάθε 2μηνια ανανέωση κατόπιν σχετικής εντολής του δικαιούχου η οποία αφορά την πρώτη ημερομηνία ανανέωσης που ακολουθεί και προηγείται αυτής κατά μία εργάσιμη ημέρα.

iv. Καταθέσεις επί προθεσμία 12 μηνών με αυτόματη ανανέωση ανά 3 μήνες με εκτοκισμό και απόδοση των τόκων ανά 3 μήνες. Ο λογαριασμός παρέχει δυνατότητα μόνο ολικής απόδοσης του κεφαλαίου που μπορεί να γίνει στην 3μηνια ανανέωση της κατάθεσης χωρίς επιβάρυνση και εκτός 3μηνια επετείου με επιβάρυνση χρεωστικών τόκων. Και εδώ το ποσό της τελικής μείωσης δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των δεδουλευμένων πιστωτικών τόκων του κεφαλαίου. Επομένως δεν γίνεται καμία μείωση του κεφαλαίου.

v. Καταθέσεις επί προθεσμία 12 μηνών με αυτόματη ανανέωση ανά 3 μήνες με εκτοκισμό και απόδοση των τόκων ανά 3 μήνες στο συνδεδεμένο λογαριασμό πρώτης ζήτησης του καταθέτη. Δεν επιτρέπεται πρόωρη μερική ανάληψη του ποσού αλλά μόνο ολική. Ο λογαριασμός αυτός παρέχει πέρα από το ελκυστικό επιτόκιο και συμμετοχή σε προγράμματα διάθεσης πιστωτικών και χρεωστικών καρτών ως επιβράβευση για τον καταθέτη πέρα από τον συμφωνημένο τόκο. πρόωρη ανάληψη του κεφαλαίου μπορεί να γίνει στην 3μηνια επέτειο του προϊόντος (ημερομηνία ανανέωσης) χωρίς επιβάρυνση. Εκτός 3μηνια ανανέωσης μπορεί να γίνει με το

εκάστοτε χρεωστικό επιτόκιο που το ποσό της τελικής μείωσης δεν υπερβαίνει το ποσό των δεδουλευμένων τόκων και επομένως δεν γίνεται καμία μείωση του κεφαλαίου.

vi. Σύνθετες καταθέσεις επί Προθεσμία συνδεδεμένες με Αμοιβαία Κεφάλαια

Ως γνωστόν, τα Αμοιβαία Κεφάλαια (Unit Trust Mutual Funds) είναι ιδιότυποι οργανισμοί που έχουν σκοπό τη συγκέντρωση της ιδιωτικής αποταμίευσης και την παραγωγική επένδυση τους σε ομολογίες, μετοχές, Έντοκα Γραμμάτια του Δημοσίου κλπ (ομάδες περιουσίας). Έχουν λάβει μια τεράστια ανάπτυξη σε όλες τις χώρες του κόσμου σε σημείο που να επηρεάζουν την παγκόσμια οικονομία αφού κατορθώνουν να συγκεντρώνουν τεράστια ποσά των αποταμιευτών που έφτασαν να υπερβαίνουν το μισό των καταθέσεων στις εμπορικές τράπεζες παγκοσμίως. Σε πολλές περιπτώσεις οι εταιρίες αυτές ιδρύονται από εμπορικές τράπεζες ή μέσω αυτών από ειδικευμένους τραπεζικούς οργανισμούς με σκοπό την προσφορά εναλλακτικών μορφών και ευκαιριών τοποθέτησης της αποταμίευσης του κοινού.

Τα διαθέσιμα τους κατατίθενται στις τράπεζες είτε για να χρησιμοποιηθούν επενδυτικά μόλις παρουσιαστεί η ευκαιρία είτε για να αντιμετωπιστεί ενδεχόμενη εξαργύρωση των μεριδίων των Αμοιβαίων Κεφαλαίων. Ειδικά στην περίπτωση των αμοιβαίων κεφαλαίων, οι εμπορικές τράπεζες αναλαμβάνουν το ρόλο του θεματοφύλακα του Ενεργητικού του Αμοιβαίου Κεφαλαίου, σε αντιδιαστολή με την Εταιρία Διαχείρισης, η οποία έχει ανεξάρτητη οντότητα και διευθύνει και διαχειρίζεται τα Αμοιβαία Κεφάλαια. (Ι.Γ. Κουσβελάρη , Εισήγηση στο Ι.Ε.Ε.Τ, “Προηγμένες Μορφές Τραπεζικών Εργασιών”, 1981).

Πίνακας 5. Σύνολο Ενεργητικού των Αμοιβαίων Κεφαλαίων κατά κατηγορία (Υπόλοιπα σε εκατ. Ευρώ)

Τέλος περιόδου End of period	Σύνολο αμοιβαίων κεφαλαίων Total mutual funds	Χρηματογοράς Money market funds	Μετοχικά Equity funds	Ομολογιακά (3) Bond funds (3)	Μικτά Balanced type funds
2009	8.230	1.778	2.750	2.613	1.089
2010	6.372	1.184	2.183	2.188	817
2011	4.009	744	1.242	1.503	520
2012	4.413	841	1.439	1.590	544
2013	4.519	720	1.652	1.491	654
2013 I	4.457	949	1.389	1.578	541
II	4.726	808	1.433	1.930	556
III	4.292	684	1.564	1.443	601
IV	4.519	720	1.652	1.491	654
2014 I	4.925	785	1.799	1.616	725
II	4.932	802	1.740	1.642	748
2012 Δεκ./Dec.	4.413	841	1.439	1.590	544
2013 Ιαν./Jan.	4.715	949	1.536	1.658	572
Φεβρ./Feb.	4.678	927	1.559	1.619	573
Μάρτ./Mar.	4.457	949	1.389	1.578	541
Απρ./Apr.	4.488	786	1.504	1.629	570
Μάιος/May	4.573	794	1.519	1.676	583
Ιούν./Jun.	4.726	808	1.433	1.930	556
Ιούλ./Jul.	4.795	800	1.467	1.948	579
Αύγ./Aug.	4.513	680	1.436	1.828	569
Σεπτ./Sept.	4.292	684	1.564	1.443	601
Οκτ./Oct.	4.579	691	1.734	1.503	651
Νοέμ./Nov.	4.604	732	1.707	1.513	652
Δεκ./Dec.	4.519	720	1.652	1.491	654
2014 Ιαν./Jan.	4.553	743	1.643	1.498	669
Φεβρ./Feb.	4.848	775	1.779	1.582	711
Μάρτ./Mar.	4.925	785	1.799	1.616	725
Απρ./Apr.	4.910	802	1.718	1.659	729
Μάιος/May	4.942	799	1.765	1.638	740
Ιούν./Jun.	4.932	802	1.740	1.642	748
Ιούλ./Jul.	4.812	798	1.677	1.587	750

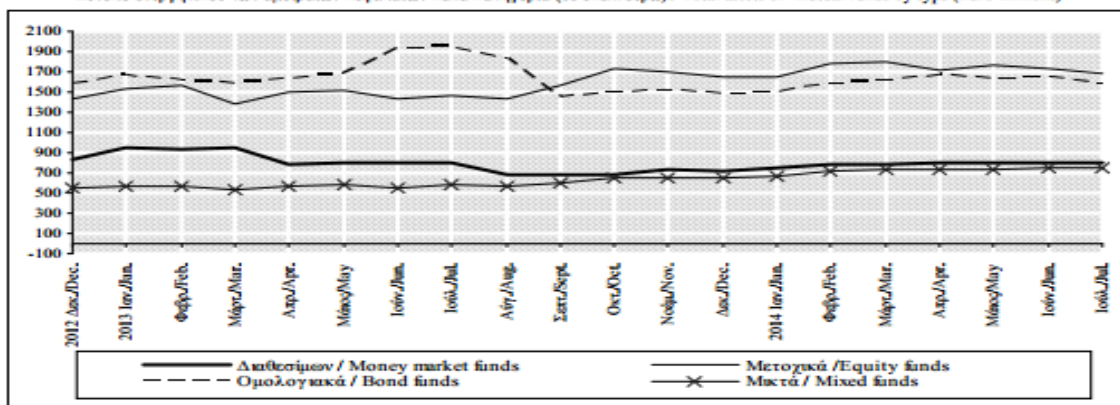
Πηγή Τράπεζα της Ελλάδος / Source: Bank of Greece

(1) Περιλαμβάνονται και τα αντίστοιχα κατά κατηγορία αμοιβαία κεφάλαια που επενδύουν σε μερίδια άλλων αμοιβαίων κεφαλαίων (funds of funds) / Including the corresponding type of funds of funds.

(2) Από τον Ιούλιο 2011 εφαρμόζεται η ταξινόμηση των αμοιβαίων κεφαλαίων σύμφωνα με τη σχετική απόφαση 6/587/2.06.2011 της Επιτροπής Κεφαλαιογοράς / Since July 2011 the relevant decision 6/587/2.06.2011 of Capital Committee about mutual funds classification is applied.

(3) Περιλαμβάνονται και τα σύνθετα αμοιβαία κεφάλαια / Including specialist funds.

Σύνολο ενεργητικού των αμοιβαίων κεφαλαίων κατά κατηγορία (σε εκατ. ευρώ) / Total assets of mutual funds by type (Euro millions)

Επίσης, οι τράπεζες αναλαμβάνουν το ρόλο του πωλητή των μεριδίων των Αμοιβαίων Κεφαλαίων στο επενδυτικό κοινό για λογαριασμό των Α.Ε.Δ.Α.Κ. και έχουν επινοήσει τρόπους προσέλκυσης ιδιωτικών καταθέσεων συνδυασμένων με πωλήσεις Αμοιβαίων Κεφαλαίων. Ένα παράδειγμα σύνθετης κατάθεσης επί Προθεσμία συνδεδεμένης με μερίδια Αμοιβαίων Κεφαλαίων είναι η κατάθεση επί Προθεσμία κατά

την οποία συμφωνείται καθορισμένο ποσοστό (μεγαλύτερο ποσοστό) του κεφαλαίου να παραμένει για το συμφωνημένο χρονικό διάστημα στην κατάθεση με πολύ ελκυστικότερο επιτόκιο σε σχέση με τις Προθεσμιακές καταθέσεις εγγυημένου κεφαλαίου και το υπόλοιπο (μικρότερο ποσοστό) να επενδύεται στην αγορά μεριδίων Αμοιβαίων Κεφαλαίων (ενδεικτικά ποσοστά διαχωρισμού κεφαλαίου: 90%/10%, 80%/20%, 70%/30%).

vii. Καταθέσεις επί Προθεσμία σε συνάλλαγμα

Μια υποδιαίρεση των καταθέσεων επί Προθεσμία είναι και οι καταθέσεις επί Προθεσμία σε Συνάλλαγμα. Αυτές καλύπτουν καταθέτες που έχουν χρηματικά διαθέσιμα σε συνάλλαγμα και επιθυμούν να τα δεσμεύσουν ανάλογα με τις ανάγκες τους και μάλιστα στο νόμισμα που επιθυμούν. Οι καταθέσεις σε Συνάλλαγμα έχουν ένα βασικό πλεονέκτημα: είναι μια εγγυημένη επένδυση σε κεφάλαιο και απόδοση διότι εκμεταλλεύεται τη διακύμανση των ισοτιμιών. Επίσης ως πρόσθετα οφέλη και παροχές μπορούμε να επισημάνουμε τα βελτιωμένα επιτόκια από αυτά των αντίστοιχων λογαριασμών πρώτης ζήτησης, τη δυνατότητα μετατροπής σε άλλο νόμισμα από αυτό της αρχικής κατάθεσης, τη δυνατότητα ανοίγματος περισσότερων λογαριασμών σε διαφορετικά νομίσματα, το κλείδωμα του επιτοκίου για όλη τη διάρκεια της κατάθεσης και τη δυνατότητα ενεχυρίασης. Επίσης επιτρέπονται οι πρόωρες αναλήψεις με ποινή χρεωστικού επιτοκίου χωρίς σε καμία περίπτωση να θίγεται το αρχικό κεφάλαιο.

γ. Δεσμευμένες καταθέσεις

Μία κατάθεση είναι δυνατόν να δεσμευτεί είτε με τη βούληση του καταθέτη είτε με κάποιο αναγκαστικό μέτρο – Διάταξη Νόμου. Ενδεικτικά δεσμευμένη κατάθεση με βούληση του καταθέτη είναι η ενεχυρίαση της κατάθεσης για να καλύψει μια απαίτηση της τράπεζας ή κάποιου τρίτου, τα διάφορα καταπιστεύματα- κληροδοτήματα, τα καλύμματα των Εγγυητικών Επιστολών. Αναγκαστικό μέτρο είναι η κατάσχεση μιας κατάθεσης.

4.3. Αποταμιευτικά τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα

4.3.1. Ασφαλιστικές Εταιρίες

Οι Ασφαλιστικές Εταιρίες και ιδιαίτερα εκείνες που εξειδικεύονται στις Ασφάλειες Ζωής, έχουν σημειώσει ραγδαία ανάπτυξη στις δραστηριότητές τους σε όλες

σχεδόν τις χώρες του κόσμου. Η αύξηση των ατομικών εισοδημάτων αλλά και της αβεβαιότητας του ανθρώπου στις σύγχρονες κοινωνίες δημιούργησαν πρόσφορο έδαφος για την ανάπτυξη των ασφαλειών ζωής, γήρατος, θανάτου, ανικανότητας για εργασία, ατυχημάτων κλπ, που οι ασφαλιστικές εταιρίες αντιμετώπισαν με ποικιλία ασφαλιστικών προγραμμάτων (insurance policies) με τελικό αποτέλεσμα να συγκεντρώσουν ένα σημαντικό ποσοστό της ιδιωτικής αποταμίευσης που σε ορισμένες χώρες ξεπέρασε ακόμα και το ύψος των καταθέσεων σε εμπορικές τράπεζες.

Οι ιδιωτικές αποταμιεύσεις που συγκεντρώνονται στις Ασφαλιστικές Εταιρίες με τη μορφή των περιοδικά καταβαλλομένων ασφαλίσεων παρουσιάζουν δύο ιδιαίτερα χαρακτηριστικά:

α. Δεν είναι αναληπτές και

β. Καθιστούν δυνατή τη μακροπρόθεσμη τοποθέτησή τους.

Η συνηθισμένη τοποθέτησή τους από τις Ασφαλιστικές Εταιρίες γίνεται είτε με τη μορφή μακροπρόθεσμων ενυπόθηκων δανείων ή δανείων σε ιδιωτικές επιχειρήσεις για την αντιμετώπιση προσωρινών εποχικών ως επί το πλείστον αναγκών σε ρευστότητα, είτε με τη μορφή επενδύσεων σε ακίνητα και σε χρεόγραφα.

Η πιστοδοτική δραστηριότητα των Ασφαλιστικών Εταιριών που τους επιτρέπει την πραγματοποίηση σημαντικών κερδών, με τα οποία μπορούν να εφαρμόσουν ποικιλία συνδυασμών ασφαλιστικών προγραμμάτων, τις καθιστά διπλό ανταγωνιστή και στις καταθέσεις και στις χορηγήσεις των εμπορικών τραπεζών και αποφασιστικό ρυθμιστή της ρευστότητας της Οικονομίας.

Στην Ελλάδα την τελευταία εικοσαετία οι Ασφαλιστικές Εταιρίες ανέπτυξαν σημαντική δράση κύρια στους τομείς ασφαλειών ζωής, νοσοκομειακής περίθαλψης και γήρατος (συντάξεων). Πιστεύεται ότι ο θεσμός των ασφαλειών ζωής, καθώς θα αναπτύσσεται ξανά η Οικονομία και λόγω της μεγάλης αστικοποίησης του πληθυσμού αλλά και διότι το υφιστάμενο σύστημα της Κύριας και Επικουρικής Ασφάλισης θα αδυνατεί να ανταποκριθεί στις ασφαλιστικές ανάγκες των εργαζομένων και στην εντυπωσιακή ποικιλία και στους πολυάριθμους συνδυασμούς υψηλής ασφαλιστικής κάλυψης που θα προσφέρουν οι Ασφαλιστικές Εταιρίες, θα παρουσιάσει αλματώδη ανάπτυξη.

Αυτή η ραγδαία ανάπτυξη των Ασφαλιστικών Εταιριών στην εικοσαετία 1980-2000 όπως ήταν φυσικό προκάλεσε τον αποπροσανατολισμό της τοποθέτησης της ιδιωτικής αποταμίευσης και την από μέρους των Ασφαλιστικών Εταιριών άσκηση σημαντικής πιστοδοτικής δραστηριότητας. Έθεσε αναμφίβολα θέμα αντιμετώπισης

μιας εξ' ολοκλήρου νέας κατάστασης από τις ελληνικές εμπορικές τράπεζες που την αντιμετώπισαν με επιτυχία με τους ακόλουθους δύο τρόπους:

α) Σύμφωνα με τα παραπάνω, η Ασφαλιστική Επιχείρηση ιδιαίτερα στους τομείς των ασφαλειών ζωής παρουσιάζει υψηλά περιθώρια κέρδους και συγκριτικά υψηλό δείκτη ασφάλειας. Οι εμπορικές τράπεζες επεξέτειναν τις τραπεζικές δραστηριότητες στην ίδρυση ή στη συμμετοχή τους σε Ασφαλιστικές Εταιρίες και με το ευρύ δίκτυο καταστημάτων που διαθέτουν, μπόρεσαν να δώσουν στον αποταμιευτή- καταθέτη μια νέα εναλλακτική μορφή τοποθέτησης των οικονομιών του, πλαισιωμένη με την ασφάλεια και το κύρος τους και να διασφαλίσουν έτσι έμμεσα σημαντικού ύψους “μη αναληπτές καταθέσεις” που τους επέτρεψαν να προγραμματίσουν μία περισσότερο εξισορροπημένη μακροπρόθεσμη Επενδυτική και Πιστωτική Πολιτική και να πετύχουν μία περισσότερο βελτιωμένη κατάσταση ρευστότητας.

β) Σε ορισμένες περιπτώσεις οι εμπορικές τράπεζες χρησιμοποίησαν τις Ασφαλιστικές Εταιρίες (που είχαν ιδρύσει κυρίως), σαν μια επιπλέον πηγή αναζήτησης ρευστότητας, παράλληλα με τη Διατραπεζική Αγορά, την αναπροεξόφληση Γραμματίων κλπ, κάποτε δε και ως τελευταία πηγή Δανεισμού. Σε άλλες πάλι περιπτώσεις έκαναν “συμφωνίες” συνδυασμένων εργασιών με τις Ασφαλιστικές Εταιρίες που θα επιθυμούσαν μία περισσότερο αποδοτική ή ευχερέστερη τοποθέτηση των διαθέσιμων τους σε μια αγορά που μόνο οι εμπορικές τράπεζες, λόγω τις πιστοδοτικής οργάνωσης τους και εμπειρίας τους, είναι δυνατόν να γνωρίζουν.

4.3.2. Σύνθετες Προθεσμιακές Καταθέσεις συνδεδεμένες με τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα

Η Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος πιστοποιεί τη διευρυμένη συμμετοχή του τραπεζικού δικτύου στις πωλήσεις ασφαλιστικών προϊόντων – τα λεγόμενα τραπεζοασφαλιστικά (bankassurance). Τα στοιχεία που ανακοίνωσε στην εφημερίδα Καθημερινή, δείχνουν ότι το 2013 ποσοστό της τάξεως του 58% των νέων εργασιών στις ατομικές ασφαλίσσεις ζωής, πέρασε από το τραπεζικό δίκτυο. Έναντι μόλις του 26% που είχε στις παλαιές εργασίες. Η τάση αυτή ενισχύθηκε περαιτέρω το 2014, καθώς οι τράπεζες διεύρυναν τη γκάμα των προσφερόμενων προϊόντων συνδυάζοντας την προθεσμιακή κατάθεση με την ασφάλιση. Είναι τραπεζικά προϊόντα που επιτρέπουν στον αποταμιευτή να τοποθετήσει ένα μέρος των χρημάτων του

ποσοστιαία, σύμφωνα με το προϊόν και όπως ορίζει η τράπεζα, σε κατάθεση επί Προθεσμία και το υπόλοιπο ποσοστό σε τραπεζοασφαλιστικό προϊόν. Οι καταθέσεις αυτού του τύπου επιτρέπουν στον καταθέτη να εξασφαλίσει υψηλή απόδοση στο σκέλος της προθεσμιακής κατάθεσης σύμφωνα με το χρονικό διάστημα που θα επιλέξει (συνήθως 6μηνο ή 12μηνο), τοποθετώντας παράλληλα ένα μέρος των χρημάτων του σε ένα τραπεζοασφαλιστικό προϊόν που προσφέρει στη λήξη της ασφάλισης (συνήθως 10ετία), μηνιαία σύνταξη ή ένα εφάπαξ ποσό με ένα εγγυημένο τεχνικό επιτόκιο σταθερό. (Εφ. Καθημερινή, άρθρο Ευγενίας Τζώρτζη “Μέσω των τραπεζικών γκισέ, οι πωλήσεις ασφαλιστικών προϊόντων”, 21.10.2014, σελ.21).

Χαρακτηριστικά συνδυασμένου προϊόντος διαθέτει το πρόγραμμα “Alpha Προοπτική Συνταξιοδοτικό” της Alpha Bank, με βασική προϋπόθεση ελαχίστου κεφαλαίου εισόδου 20.000 ευρώ με συνδυασμό τοποθέτησης σε προθεσμιακή κατάθεση του 90% του κεφαλαίου και 10% σε ασφάλιση. Έτσι, το σκέλος της προθεσμιακής δίνει απόδοση 3,25% στο εξάμηνο ή 2,50% στο έτος και το υπόλοιπο 10% επενδύεται με εγγυημένο ετησιοποιημένο επιτόκιο στη λήξη του 2,25% μαζί με τις υπεραποδόσεις που ενδεχομένως θα δώσει η τράπεζα. Παρόμοια χαρακτηριστικά έχει και η προθεσμιακή κατάθεση “Μηνιαίο + Εφάπαξ” της Εθνικής Τράπεζας, που αποδίδει 1,90% στο σκέλος της προθεσμιακής κατάθεσης και με ελάχιστο ποσό κατάθεσης τα 20.000 ευρώ. Η κατάθεση λειτουργεί συνδυαστικά με ασφαλιστικό προϊόν και με ελάχιστο ποσό επένδυσης τις 5000 ευρώ εξασφαλίζοντας στη 10ετία ετησιοποιημένη απόδοση 2,25%. Στο 3,10% έως 3,30% (ανάλογα για το αν επενδυθεί το 90% ή το 80% του ποσού που τοποθετείται σε κατάθεση επί Προθεσμία), διαμορφώνεται η απόδοση της προθεσμιακής κατάθεσης που προσφέρει η Eurobank στο τραπεζοασφαλιστικό προϊόν “FlexiSmart” με ελάχιστο ποσό εισόδου τις 10.000 ευρώ, από τα οποία το 10% ή το 20% αντίστοιχα μπορεί να τοποθετηθεί σε ασφαλιστικό προϊόν με εγγυημένο ετησιοποιημένο επιτόκιο 2,5% σε βάθος 10 ετών. Η τράπεζα διευρύνει τη γκάμα των επιλογών με το νέο επενδυτικό ασφαλιστικό πρόγραμμα “XL 20 V”, το οποίο είναι 10ετές πρόγραμμα ασφάλειας ζωής. Το πρόγραμμα δίνει τη δυνατότητα επένδυσης σε ένα καλάθι 20 μετοχών διεθνών εταιριών και συνοδεύεται με εγγύηση κεφαλαίου στη λήξη του. (Εφ. Καθημερινή, άρθρο Ευγενίας Τζώρτζη “Μέσω των τραπεζικών γκισέ, οι πωλήσεις ασφαλιστικών προϊόντων”, 21.10.2014, σελ.21).

Πίνακας 6. Νέα ασφαλιστικά συμβόλαια ανά κανάλι διανομής

4.3.3. Είδη τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων

Τα τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες:

- A. Τα αποταμιευτικά τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα και
 - B. Τα επενδυτικά τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα.
- A. Κύριος σκοπός των προϊόντων αυτών είναι αφενός μεν η αύξηση του μεριδίου αγοράς από πλευράς της τράπεζας (ήδη αναφέραμε παραπάνω), και αφετέρου ο εμπλουτισμός της δέσμης των λύσεων προς όφελος της πελατείας της, με τη συσσώρευση κεφαλαίου με στόχο τη δημιουργία συμπληρωματικής σύνταξης. Απευθύνονται σε μισθωτούς εργαζόμενους στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα που επιθυμούν να ενισχύσουν τη σύνταξη που θα πάρουν από το ταμείο τους, άτομα με εποχική ή μερική απασχόληση οι οποίοι δεν έχουν μεγάλη αποταμιευτική ικανότητα αλλά είναι προβληματισμένοι για τη σύνταξη τους λόγω δυσμενέστερων όρων συνταξιοδότησης και έχουν μπροστά τους μεγάλο χρονικό ορίζοντα αποταμίευσης καθώς επίσης και οικογενειάρχες που προβληματίζονται για την κάλυψη εξόδων των παιδιών τους στο μέλλον. Βασικό τους πλεονέκτημα είναι η επένδυση του 96% του ασφαλιστρού με εγγυημένο επιτόκιο περίπου 2,25% και δυνατότητα συμμετοχής στις υπεραποδόσεις της τράπεζας σε όλη τη διάρκεια της αποταμίευσης. Υπάρχει ευελιξία με επιλογή ύψους καταβολών, αλλαγή συχνότητας καταβολής και

δυνατότητα έκτακτων καταβολών όποτε το θελήσει ο καταθέτης. Στη λήξη του προϊόντος, ο ασφαλισμένος μπορεί να λάβει το συσσωρευμένο ποσό είτε εφάπαξ, για τον εαυτό του ή για την οικονομική ενίσχυση του παιδιού, χρηματοδοτώντας τις πιθανές μελλοντικές ανάγκες κατά την ενηλικίωση, είτε ως ισόβια μηνιαία σύνταξη ή/και εγγυημένη για 10 χρόνια (εφόσον είναι άνω των 40 ετών στη λήξη). Επίσης σημαντική είναι η δυνατότητα ελευθεροποίησης του συμβολαίου με δυνατότητα παύσης των πληρωμών για όσο χρονικό διάστημα επιθυμεί (μετά τον πρώτο χρόνο).

Τέλος ένα σημαντικό κίνητρο είναι η φοροαπαλλαγή που δίνεται σε περίπτωση συσσώρευσης κεφαλαίου. Η διάρκεια τους συνήθως κυμαίνεται από 10 έως 25 έτη, δίνοντας και δυνατότητα έκτακτων καταβολών από πλευράς του καταθέτη μέσα στη διάρκεια τους.

Οι ασφαλιστικές καλύψεις που παρέχουν είναι:

- Απώλεια ζωής από κάθε αιτία: Δίδεται η αξία του λογαριασμού στους δικαιούχους (μείον το ποσό τυχών εξαγορών)
- Μόνιμη Ολική Ανικανότητα (Μ.Ο.Α) από ατύχημα, όπου παρέχεται απαλλαγή πληρωμής ασφαλιστρών (Α.Π.Α) και η ασφαλιστική εταιρία σε συνεργασία με την τράπεζα αναλαμβάνει να πληρώνει για λογαριασμό του πελάτη της, τα ασφάλιστρα του συμβολαίου έως τη λήξη του.

B. Τα επενδυτικά τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα προσφέρονται κυρίως για την κάλυψη των αναγκών της εύπορης πελατείας. Δίνουν εγγυημένη απόδοση επένδυσης, διασπορά επενδυτικού χαρτοφυλακίου με κλειδωμένη απόδοση έως και 20 έτη καθώς παρέχουν δημιουργία κεφαλαίου με μία μόνο καταβολή. Βασικό τους πλεονέκτημα, η επένδυση του 97% για κεφάλαια κάτω των 25.000 ευρώ και 98% για κεφάλαια άνω των 25.000 ευρώ με εγγυημένο επιτόκιο 2,25%. Παράλληλα υπάρχει η δυνατότητα συμμετοχής στις υπεραποδόσεις της τράπεζας σε όλη τη διάρκεια της αποταμίευσης. Στις περιπτώσεις δημιουργίας ενός τέτοιου προϊόντος υπάρχει δυνατότητα έκτακτων καταβολών και στη λήξη, λήψη από τον αποταμιευτή – ασφαλισμένο, όλου του συσσωρευμένου ποσού είτε εφάπαξ είτε ως ισόβια μηνιαία ή/και εγγυημένη για 10 χρόνια.

Οι ασφαλιστικές καλύψεις που παρέχουν είναι:

- Σε περίπτωση απώλειας ζωής από κάθε αιτία, επιστρέφεται στους δικαιούχους η τρέχουσα αξία του λογαριασμού και οι έως τότε αποδόσεις (μείον το ποσό τυχόν εξαγορών).
- Μόνιμη Ολική Ανικανότητα (Μ.Ο.Α) από ατύχημα, όπου ο καταθέτης λαμβάνει το σύνολο των καταβολών του και το πρόγραμμα συνεχίζει κανονικά μέχρι τη λήξη του όπου και θα λάβει τη συνολική αξία του λογαριασμού (μείον τυχόν εξαγορές).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

5.1. Τράπεζα της Ελλάδος

Στο ΦΕΚ 259/19.01.1997, δημοσιεύεται ο ειδικός νόμος που ψηφίστηκε από την πολιτεία και ο οποίος στο πλαίσιο της διαδικασίας σύγκλισης των αντίστοιχων θεσμών και λειτουργιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ρυθμίζει δραστικά το ρόλο της Τράπεζας της Ελλάδος στην άσκηση του συνολικού της έργου. Η θέσπιση των κανόνων λειτουργίας της, προσαρμόστηκε πλήρως με αυτούς που ισχύουν στο Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών. Θεσπίστηκε επίσης η ανεξαρτητοποίηση της από την Κυβέρνηση και σαν βασική αρμοδιότητα της πλέον παραμένει η χάραξη και άσκηση της Νομισματικής και Συναλλαγματικής Πολιτικής, η Εποπτεία των Πιστωτικών Ιδρυμάτων και η επίβλεψη και διαχείριση του Συμψηφισμού και Διακανονισμού Πληρωμών (Α.Χ. Ζητρίδης, “Η Τραπεζική Οργάνωση και η Πιστωτική Πολιτική στην Ελλάδα”, στην έκδοση του IOBE, “Ευρωπαϊκή Ενοποίηση και Τραπεζικό Σύστημα, Αθήνα, 1992).

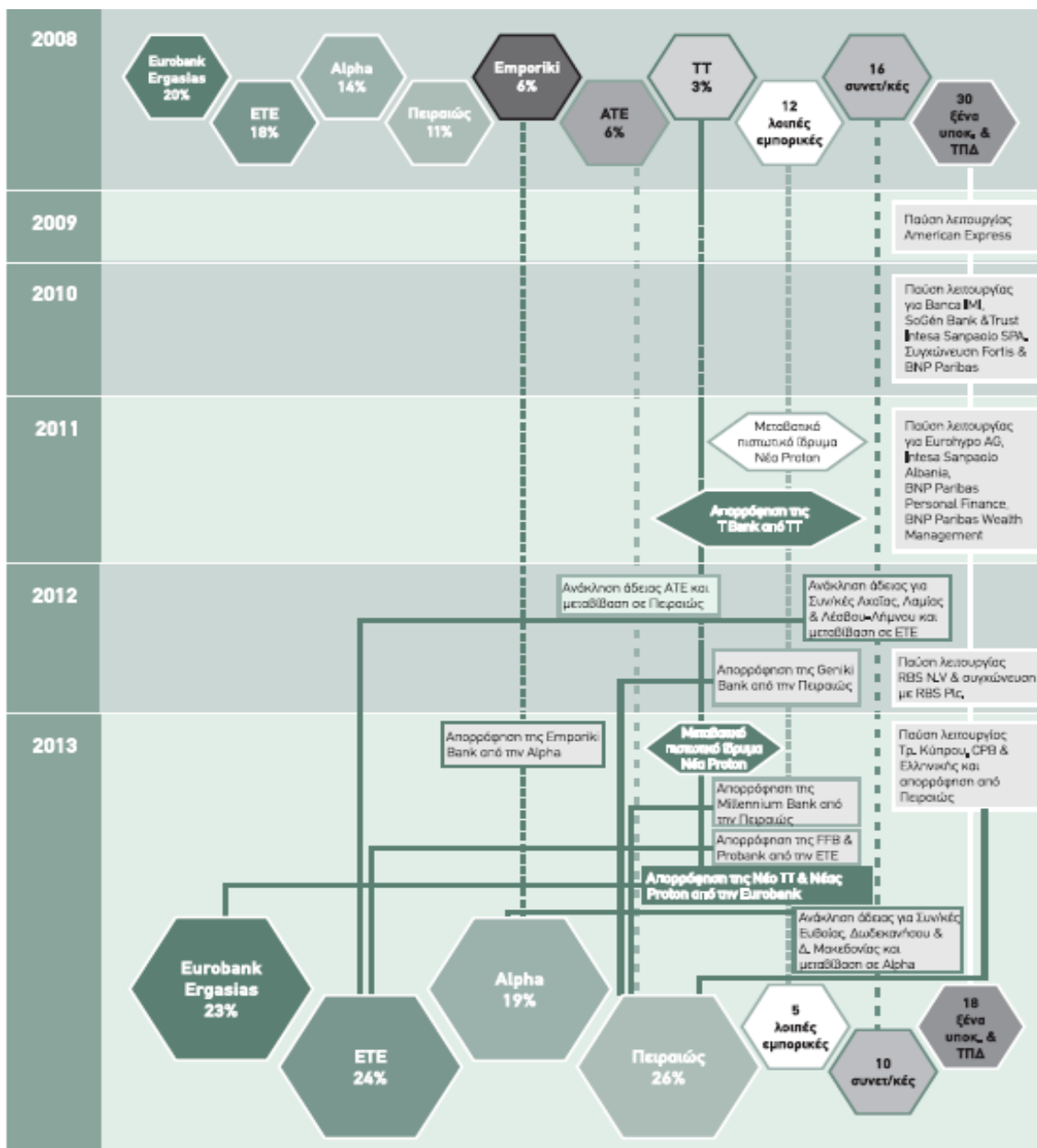
5.2. Διαμόρφωση Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος

Το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα έχει τη δυνατότητα να μετέχει στη διαμόρφωση του πλαισίου Τραπεζικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεδομένου ότι η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών έγινε πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Τραπεζών. Η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Τραπεζών είναι η Ένωση των Εθνικών Ενώσεων Τραπεζών των Κρατών –Μελών και έχει έδρα τις Βρυξέλλες (Δελτίο “Ειδήσεις από την Κοινή Αγορά” , 1980).

Η Παγκοσμιοποίηση της τραπεζικής αγοράς, η ελεύθερη κυκλοφορία ανθρώπων, επιχειρήσεων, κεφαλαίων και η σύγχρονη τεχνολογία των επικοινωνιών, δίνει τη δυνατότητα σήμερα στους Έλληνες συναλλασσόμενους να μπορούν να αναζητούν και να επιλέγουν καταθετικές σύγχρονες υπηρεσίες από έναν πολύ μεγάλο αριθμό τραπεζών και τους ανά τον κόσμο συνεργάτες και ανταποκριτές τους.

Το σύνολο των καταθέσεων του ελληνικού τραπεζικού συστήματος κορυφώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2009 φτάνοντας στα 329 δις ευρώ. Το μεγαλύτερο κομμάτι αυτών ήταν καταθέσεις ελληνικών επιχειρήσεων και νοικοκυριών. Τα τελευταία χρόνια οι ελληνικές τράπεζες απέκτησαν ισχυρή πρόσβαση και στη διατραπεζική αγορά και σε καταθέσεις από τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης. Από το σημείο αυτό χρονικά και ενώ εντείνεται η κρίση εμπιστοσύνης στην ελληνική οικονομία, ξεκινά και η πτώση των καταθέσεων στο ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα. Έτσι καταλήγουμε το Δεκέμβριο του 2011, οι συνολικές καταθέσεις να είναι 233 δις ευρώ (έχουν μειωθεί περί τα 96 δις). Η συρρίκνωση αυτή της καταθετικής βάσης οφείλεται στην άνευ προηγουμένου φυγή κεφαλαίων στο εξωτερικό, λόγω του φόβου που καλλιεργήθηκε για τη σταθερότητα του ελληνικού τραπεζικού συστήματος και των υποθέσεων για το μέλλον της Ελλάδος στην Ευρωζώνη. Το ποσό αυτό εκτιμάται ως ένα κομμάτι των 80 δις ευρώ των συνολικών εκροών καταθέσεων ιδιωτών από το ελληνικό τραπεζικό σύστημα. (Ειδικό Θέμα III, “Απομόχλευση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Πόσο εφικτή είναι στην τρέχουσα συγκυρία.”, Η. Λεγκός, Ε. Στάγγελ, Κ. Κεφαλάς, στην έκδοση “Το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα το 2011 και το 2012” , Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, Ιανουάριος 2013).

Πίνακας 7. Εξέλιξη Ελληνικού Τραπεζικού συστήματος. Τα ποσοστά % αφορούν μερίδιο αγοράς σε ατομική βάση

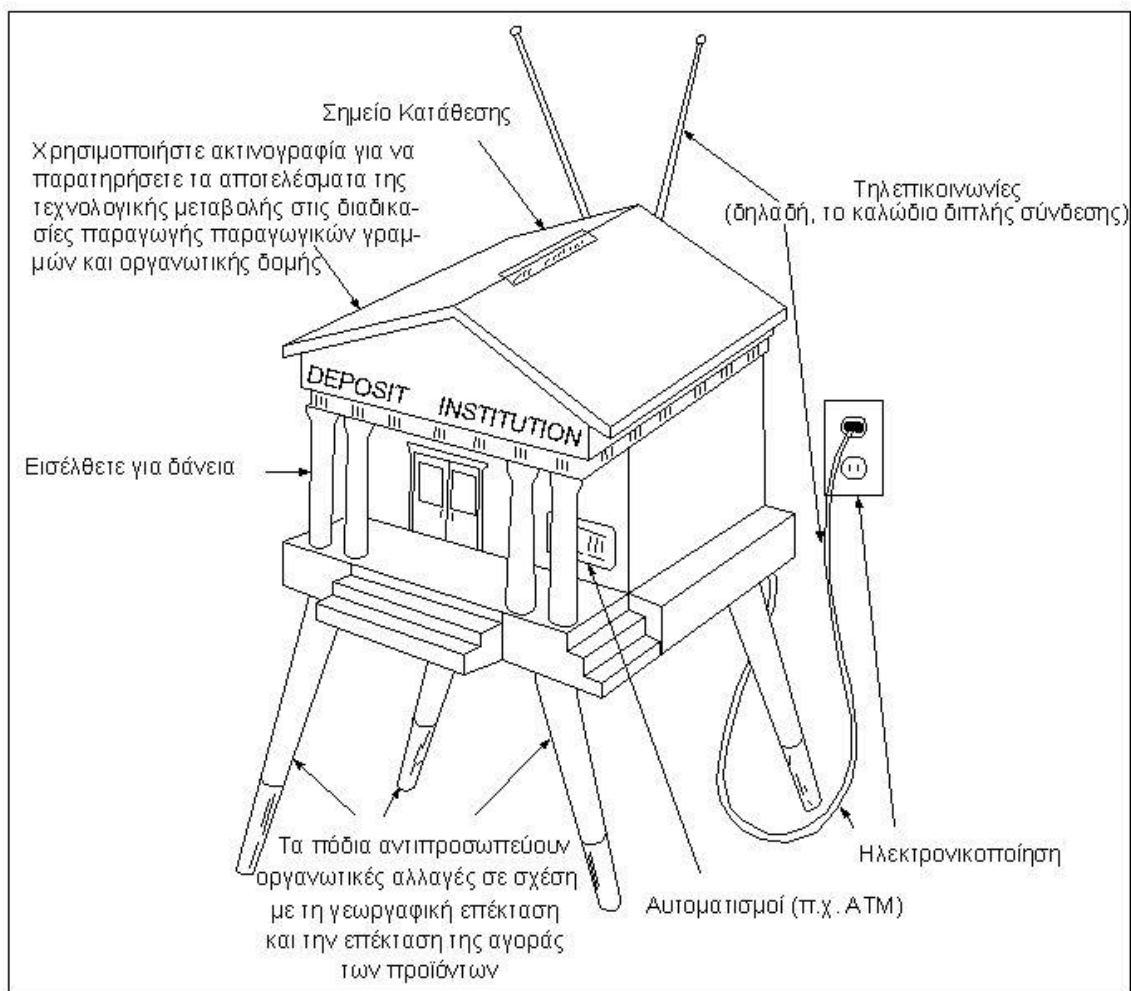
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

5.3. Τεχνολογία στις Τράπεζες

Από την οπτική του Πελάτη της τράπεζας, δύο σκοποί της τραπεζικής τεχνικής ξεχωρίζουν: Άνεση και δυνατότητα πρόσβασης τόσο στα καταθετικά προϊόντα-χρηματοδοτήσεις όσο και στις πληροφορίες. Η πρόοδος της τεχνολογίας στις τράπεζες στη διανομή και στην παραγωγή καταθετικών - χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (ATM'S, e-banking, mobile banking, phone banking κλπ), έχουν κάνει πιο άνετη και αποδοτική για τους πελάτες - καταθέτες, την πρόσβαση σε κεφάλαια και πληροφορίες.

Αυτή η διαρθρωτική μεταβολή στο τραπεζικό γίνεσθαι μπορεί να θεωρηθεί όπως κάνει ο Kane το 1983, σαν μια μορφή θεσμικής μεταμόρφωσης. (Kane Edward J., 1983 “Metamorphosis in Financial – Services Delivery and production”. Στο Strategic Planning for Economic and Technological Change in the Financial- Service Industry, San Francisco: Federal Home Loan Bank of San Francisco, p.49-64).

Με όρους τεχνολογικούς όπως φαίνεται στο Σχήμα 1, θεωρητικά οι τράπεζες έχουν εξελιχθεί σε ηλεκτρονικά συστήματα που τα χαρακτηριστικά τους μοιάζουν πολύ με εκείνα της τηλεόρασης. Ο Kane στην εισήγηση του στην Κεντρική Τράπεζα του Σαν Φρανσίσκο, παρομοιάζει την ηλεκτρονική διαδικασία σαν “το ισοδύναμο μιας εργαστηριακής φωτογραφίας, που συλλαμβάνει μια κάμπια τη στιγμή που μεταλλάσσεται σε πεταλούδα”, με το παραδοσιακό κτίριο της Τράπεζας να είναι το κουκούλι, τα δε σύγχρονα συστήματα χρηματοοικονομικών – καταθετικών υπηρεσιών, να βγαίνουν από το κέλυφος της με πόδια, κεραίες, χορδές και μηχανισμούς ελέγχου που χρησιμεύουν στη σύνδεση της τράπεζας με την ηλεκτρονική εποχή.

Σχήμα 1. Η μεταμόρφωση της διανομής και της παραγωγής των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Από τον Kane (1983)

Στο Σχήμα 1 παρατηρούμε ότι τρεις αναδυόμενες τεχνολογικές δυνάμεις αναδιαμορφώνουν τις τράπεζες όσον αφορά τις αποταμιεύσεις.

- i. Η ηλεκτρονική, που συμβολίζεται με την πρίζα και το καλώδιο σύνδεσης,
- ii. Ο αυτοματισμός, που συμβολίζεται με την τρύπα στον τοίχο ή το ΑΤΜ και
- iii. Οι τηλεπικοινωνίες, που συμβολίζονται με την κεραία και το καλώδιο, σαν καλώδιο σύνδεσης διπλής κατεύθυνσης.

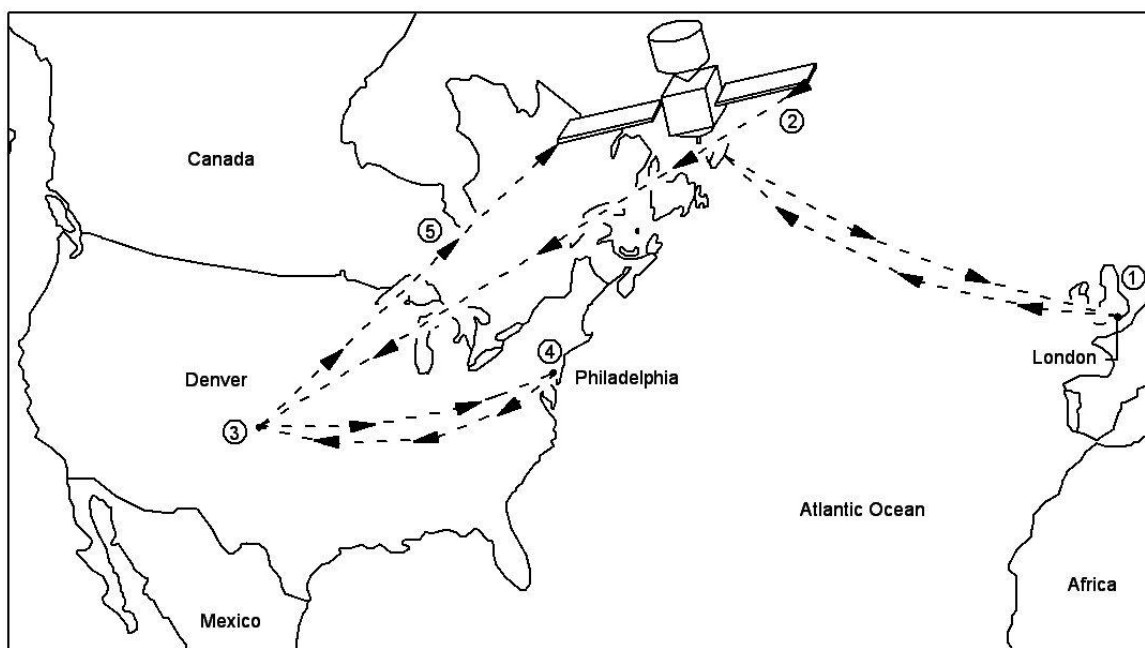
Γίνεται φανερό ότι με την εφαρμογή της ηλεκτρονικής τραπεζικής και των μεταβολών που την ακολουθούν, εκτοπίζεται από τις συναλλαγές και η πληθώρα του χαρτιού και πολύ περισσότερο η ανθρώπινη ενέργεια. Ένα άλλο χαρακτηριστικό είναι ότι οι αποταμιευτικοί οργανισμοί γίνονται πιο απρόσωποι καθώς οι συνηθισμένες συναλλαγές εκτελούνται όλο και περισσότερο ηλεκτρονικά. (Joseph F. Sinkey, Jr. “Χρηματοοικονομική Διοίκηση Εμπορικών Τραπεζών”, Αθήνα, 1999).

5.3.1. Αυτόματες Ταμειολογιστικές Μηχανές (ATM'S) και η παγκοσμιοποίησή τους

Ως σύλληψη αυτοεξυπηρετούμενης συναλλαγής οι ATM'S έγιναν ευρέως αποδεκτές γιατί παρέχουν άμεση πρόσβαση σε μετρητά και άλλες τραπεζικές συναλλαγές ρουτίνας 24 ώρες το 24ωρο. Οι ATM'S είναι βολικές λόγω του γεωγραφικού εύρους που καλύπτουν, του χαμηλού κόστους που συνιστούν για τους χρήστες, της ποιοτικής υπηρεσίας και της πρόσβασης σε ένα συγκεκριμένο προϊόν – τα μετρητά. Επίσης, “οι Τράπεζες θέλοντας να διατηρήσουν και να εκμεταλλευτούν τα πλεονεκτήματα της προσωπικής σχέσης με τον πελάτη, με την προοπτική προσφοράς όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού προϊόντων και υπηρεσιών, αναγκάζονται όμως να διατηρούν και το δίκτυο καταστημάτων τους, αποδεχόμενες και το υψηλό κόστος λειτουργίας τους” (Pillof and Rhoades, 2002).

Σήμερα οι βασικές υπηρεσίες που παρέχονται από τις ATM'S είναι η διάθεση μετρητών από λογαριασμούς συναλλαγών, η πραγματοποίηση καταθέσεων, η πληρωμή δανείων, λογαριασμών Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας, η μεταφορά κεφαλαίων μεταξύ λογαριασμών και πληροφορίες για το υπόλοιπο και τις κινήσεις τους.

Η παγκοσμιοποίηση αποτελεί το πιο πρόσφατο στάδιο στη διαδικασία ανάπτυξης των ATM'S με τη δημιουργία συστήματος σε παγκόσμια κλίμακα, ανταλλαγής νομισμάτων. Στο Σχήμα 2, φαίνεται πώς λειτουργεί το σύστημα υπερατλαντικά. (ένα διάγραμμα διακόπτη ATM / σημείων πώλησης παγκόσμια εμφανίζεται στο Σχήμα 2).

Σχήμα 2. Joseph F. Sinkey, Jr, “Χρηματοοικονομική Διοίκηση Εμπορικών Τραπεζών”,
Αθήνα, 1999

1. Ο καταθέτης βάζει την κάρτα σε ένα μηχάνημα ATM στο Λονδίνο και ζητά Λίρες Αγγλίας που μετατρέπονται σε δολάρια.
2. Ο υπολογιστής της τράπεζας αναγνωρίζει την κάρτα ως αμερικανική και μεταβιβάζει το αίτημα μέσω δορυφόρου σε έναν κεντρικό υπολογιστή μεταβολής.
3. Ο κεντρικός υπολογιστής εντοπίζει την τράπεζα του καταθέτη στην πατρίδα του.
4. Ο υπολογιστής μεταβιβάζει το αίτημα συναλλαγής σε μια τοπική τράπεζα, η οποία ελέγχει αν υπάρχουν επαρκή κεφάλαια και
5. Η έγκριση μεταβιβάζεται μέσω του κεντρικού υπολογιστή ξανά στο Λονδίνο, όπου ο καταθέτης παίρνει τα μετρητά.

Διαδικασία ολοκλήρωσης: 10 δευτερόλεπτα.

Η επεξήγηση του σχήματος 2: Joseph F. Sinkey, Jr, “Χρηματοοικονομική Διοίκηση Εμπορικών Τραπεζών”, Αθήνα, 1999

Την ύπαρξη των ATM'S εξηγούν για κάθε τράπεζα, το μερίδιο της αγοράς, η μείωση του κόστους και η δημιουργία εσόδων. Το πρωταρχικό μέλημα σε αυτά τα συστήματα είναι η διατήρηση της πελατείας και όσο το δυνατόν μεγαλύτερος περιορισμός του κόστους, αφού θεωρούνται από τις τράπεζες μια “αμυντική” εναλλακτική λύση στο “ανοικτό υποκατάστημα” τα απογεύματα και τα σαββατοκύριακα καθώς και σαν μέσο μείωσης της “ουράς” μπροστά στα ταμεία αλλά

και εκείνου που έχει τη μεγαλύτερη σημασία. Την μείωση του κόστους από την ύπαρξη και τις απαιτήσεις μικρότερου αριθμού ταμιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

6.1. Επίλογος - Συμπεράσματα

Με όσα αναφέρω στην παρούσα εργασία γίνεται καταφανής ο ρόλος των τραπεζών σαν διαμεσολαβητή μεταξύ του αποταμιευτή – καταθέτη και του πιστοδοτούμενου – πιστούχου της τράπεζας. Για να επιτευχθεί αυτή η διαμεσολάβηση όπως είναι φυσικό, βασική προϋπόθεση είναι η παροχή ορισμένων κινήτρων στον αποταμιευτή από την τράπεζα, για να τον προσελκύσει αλλά και για να μπορέσει η τράπεζα να συγκεντρώσει το περισσότερο της ιδιωτικής αποταμίευσης. Είδαμε ότι τα κίνητρα αυτά είναι το δελεαστικό επιτόκιο της κατάθεσης, η ασφάλεια των χρημάτων, η υπόσχεση- ασφάλεια ότι η κατάθεση του μπορεί να αναληφθεί όποτε το θελήσει κλπ.

Στον τομέα της συγκέντρωσης της ιδιωτικής αποταμίευσης είδαμε ότι οι εμπορικές τράπεζες έχουν παίξει έναν σημαντικό και αποφασιστικό ρόλο διαχρονικά και γεωγραφικά. Υπήρξαν για πάρα πολλά χρόνια οι αποκλειστικοί συντελεστές στη συγκέντρωση της ιδιωτικής αποταμίευσης και είναι οι κύριοι φορείς της χρηματοδότησης της οικονομικής ανάπτυξης και δραστηριότητας του 20^{ου} αιώνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

7.1. Μελέτη Περίπτωσης – Alpha Bank

Στην Alpha Bank απένειμε το βραβείο “Τράπεζα της Χρονιάς” στην Ελλάδα για το 2014, το περιοδικό “The Banker”, η κορυφαία τραπεζική και οικονομική έκδοση σε παγκόσμιο επίπεδο και μέλος του Ομίλου Financial Times, σε ειδική εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο στις 27 Νοεμβρίου 2014 και αυτός είναι και ο λόγος που στην παρούσα εργασία θα αναφερθούμε στα καταθετικά τραπεζικά προϊόντα της.

Σύμφωνα με την Κριτική Επιτροπή του “The Banker” το βραβείο απονεμήθηκε στην Alpha Bank λόγω της εντυπωσιακής ανάκαμψης στη λειτουργική της απόδοση και της ισχυρής κεφαλαιακής θέσης που κατέχει ανάμεσα στις Ελληνικές Τράπεζες. (Δελτίο Τύπου της τράπεζας, Alpha Bank, 5.12.2014).

Αξίζει να αναφερθεί ότι η ποιότητα και το ύψος των κεφαλαίων της Τράπεζας ενισχύθηκαν περαιτέρω λόγω της Αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου ύψους 1200 εκατ. Ευρώ, η οποία πραγματοποιήθηκε κατά το πρώτο τρίμηνο του 2014 καθώς και της

αποπληρωμής των προνομιούχων μετοχών του Ελληνικού Δημοσίου ύψους 940 εκατ. Ευρω.

Τέλος η τράπεζα ολοκλήρωσε με επιτυχία τη Συνολική Αξιολόγηση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (Comprehensive Assessment – “CA”), με ασφαλές κεφαλαιακό πλεόνασμα μεταξύ 1,3 και 3,1 δις ευρώ. Η συνολική της αξιολόγηση από την ενσωμάτωση (Join Up), των αποτελεσμάτων του ελέγχου της Ποιότητας των Στοιχείων του Ενεργητικού (Asset Quality Review – AQR) και της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων-Stress Test (Δελτίο Τύπου της Τράπεζας, Alpha bank, 26.10.2014).

Τα είδη των καταθετικών προϊόντων της Τράπεζας αναφέρθηκαν διεξοδικά στα παραπάνω κεφάλαια. Εδώ θα παραθέσουμε αριθμητικά τα καταθετικά προϊόντα της Alpha Bank και όπως η ίδια τα ονομάζει και τα διαθέτει στο δίκτυο της.

1. Ταμιευτήριο – ανοιχτός λογαριασμός με βιβλιάριο καταθέσεων.
2. Όψεως λογαριασμός ανοιχτός τρεχούμενος, προνομιακός χωρίς βιβλιάριο καταθέσεων.
3. Προθεσμιακή κατάθεση μηνιαίας καταβολής τόκων 3μηνης και 6μηνης διάρκειας – “Alpha Μηνιαία Πρόοδος”.
4. Ετήσια Προθεσμιακή κατάθεση 2μηνιαίας καταβολής τόκων με δυνατότητα σταδιακής ανόδου του επιτοκίου στο επόμενο 2μηνο – “Alpha Πρόοδος”.
5. Ετήσια Προθεσμιακή κατάθεση 3μηνιαίας καταβολής τόκων με δυνατότητα σταδιακής ανόδου του επιτοκίου στο επόμενο 3μηνο – “Alpha Νέα Εποχή”.
6. Σύνθετη Προθεσμιακή κατάθεση σε συνδυασμό με Αμοιβαίο κεφάλαιο σε ποσοστό μεγαλύτερο στην προθεσμιακή και προνομιακό επιτόκιο σε σχέση με την απλή προθεσμιακή, στο ποσό που επενδύεται – “Alpha Plus”.

Η επιλογή του Αμοιβαίου Κεφαλαίου γίνεται από τον καταθέτη από ευρεία γκάμα Αμοιβαίων της Alpha A.E.Δ.Α.Κ, εταιρίας του Ομίλου της Alpha Bank. Αυτά μπορεί να είναι μετοχικά, ομολογιακά και μικτά. Η διάρκεια της προθεσμιακής κατάθεσης μπορεί να επιλεγεί 3μηνη ή 6μηνη.

Τα ποσοστά διαμορφώνονται σε 90% στην προθεσμιακή με προνομιακό επιτόκιο και 10% στο Αμοιβαίο, σε 80% στην προθεσμιακή με προνομιακό επιτόκιο και 20% στο Αμοιβαίο και τέλος σε 70% στην προθεσμιακή με προνομιακό επιτόκιο και 30% στο Αμοιβαίο Κεφάλαιο.

7. Σύνθετη προθεσμιακή κατάθεση με προνομιακό επιτόκιο 6μηνης και ετήσιας διάρκειας, σε συνδυασμό με τραπεζοασφαλιστικό προϊόν της τράπεζας 10ετούς

διάρκειας, ελάχιστου εγγυημένου επιτοκίου και δυνατότητα υπεραποδόσεων από τα ετήσια κέρδη της τράπεζας – “Alpha Προοπτική”.

Τα ποσοστά διαμορφώνονται και σε αυτό το προϊόν με το μεγαλύτερο στην προθεσμιακή σε 90/10, 80/20 και 70/30.

8. Τέλος, Απλή προθεσμιακή κατάθεση εφάπαξ καταβολής τόκων στη λήξη της συμφωνηθείσας διάρκειας με επιλογή διάρκειας από τον καταθέτη από 1 μήνα έως 18 μήνες με διαπραγματεύσιμο επιτόκιο.

(www.alpha.gr, Ιστοσελίδα της Τράπεζας Alpha Bank, Καταθετικά Προϊόντα).

7.2. Κριτήρια επιλογής καταθετικών προϊόντων

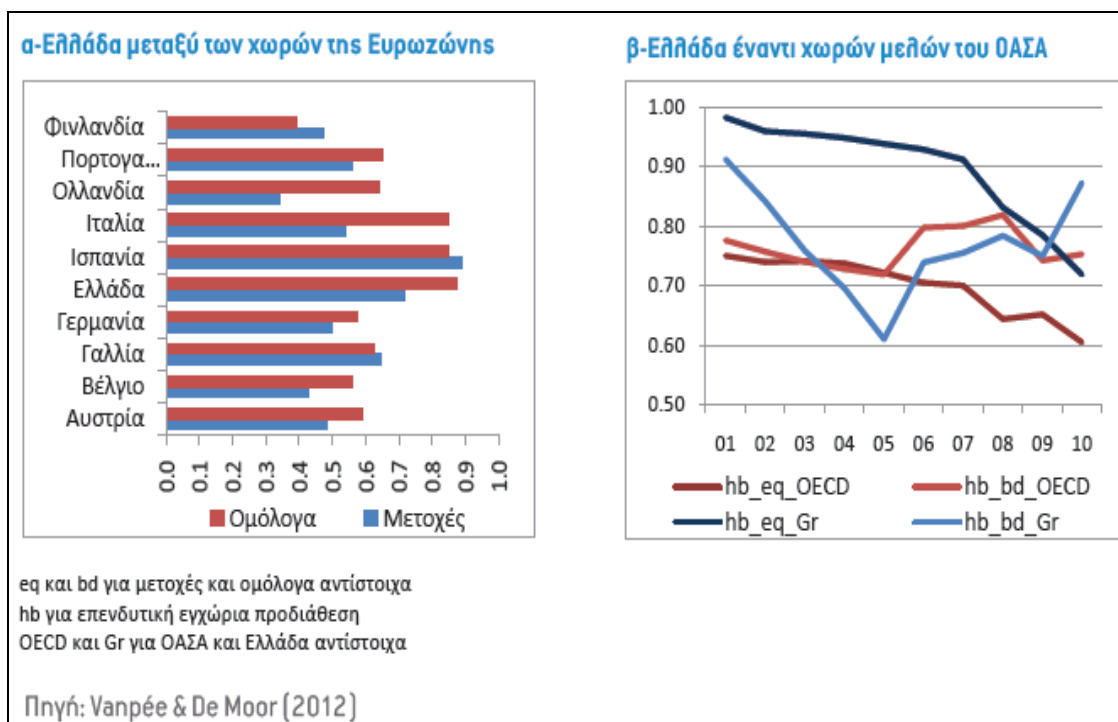
Σύμφωνα με την έρευνα που κάναμε στα τέλη του 2014, και με βάση ερωτηματολόγια που δόθηκαν και απαντήθηκαν από 8 τραπεζικούς – στελέχη της τράπεζας καταλήξαμε στον παρακάτω πίνακα επιλογής καταθετικού προϊόντος με βαθμό σημαντικότητας από 1 έως 5. Τα κριτήρια εξηγήθηκαν και επιλέχθηκαν προσεκτικά με βάση όσα αναφέραμε στα προηγούμενα κεφάλαια και είναι τα εξής:

1. Επιτόκιο – Απόδοση.
2. Ρευστότητα – Διαθεσιμότητα χρημάτων αποταμίευσης.
3. Συχνότητα καταβολής τόκων
4. Εγγύηση κεφαλαίου προς επένδυση – Παρεχόμενη ασφάλεια.
5. Ρίσκο ποσοστού του κεφαλαίου προς επένδυση.
6. Παρακολούθηση λογαριασμών - Συναλλαγές μέσω εναλλακτικών δικτύων Phone Banking, Web Banking, Mobile Banking.
7. Δυνατότητα απόκτησης καρτέ επιταγών.
8. Μακροπρόθεσμη απόδοση με προγράμματα μεγάλης διάρκειας.
9. Διασπορά κεφαλαίου μέσω σύνθετων προϊόντων.

Στο τεύχος 112, Δεκεμβρίου 2014, του “Θεσμικού Επενδυτή”, ο Ν. Σκουριάς, αναφέρει ότι η σημαντικότερη αρχή της σύγχρονης χρηματοοικονομικής επιστήμης είναι η διαφοροποίηση στη διαχείριση των διαθέσιμων επενδυτικών κεφαλαίων. Η έννοια αυτή κάνει απαραίτητη μια στρατηγική η οποία απαιτείται να αναπτύσσεται σε δύο κατευθύνσεις. Η πρώτη αφορά διασπορά σε διαφορετικής κλάσης χρεόγραφα και η δεύτερη αφορά γεωγραφική κατανομή.

Ο Έλληνας επενδυτής όμως έχει την τάση να επικεντρώνει το ενδιαφέρον του σε παραδοσιακές αξίες αλλά και να δείχνει κυρίως εγχώρια επενδυτική διάθεση αγνοώντας πολλές φορές ευκαιρίες που μπορεί να προσφέρει η διεθνής διαφοροποίηση σε εναλλακτικές επενδύσεις αλλά και σε κλασικές. Σύμφωνα με έρευνες και μετρήσεις σε ακαδημαϊκό επίπεδο, η επενδυτική εσωστρέφεια στην Ελλάδα συγκαταλέγεται μεταξύ των υψηλότερων στην Ευρωζώνη και κινείται πάνω από το μέσο όρο των χωρών- μελών του ΟΑΣΑ. Αυτή η επιλογή, επιζήμια από άποψη διαχείρισης, θεωρεί ο Ν. Σκουριάς, “μπορεί να αποδοθεί από τη μια πλευρά σε κανονιστικούς περιορισμούς και από την άλλη στην πεποίθηση ότι η εγγύτητα αποτελεί κλειδί της γνώσης και της επενδυτικής επιτυχίας” (Ν. Σκουριάς, Θεσμικός Επενδυτής, Δεκέμβριος 2014, τεύχος 112).

Γράφημα 1. Η επενδυτική εσωστρέφεια στην Ελλάδα

Πίνακας 8. Ερωτηματολόγια

Ερωτηματολόγιο						
"Αξιολόγηση σημαντικότητας κριτηρίων επιλογής καταθετικών τραπεζικών προϊόντων"						
Α. Κριτήρια επιλογής τραπεζικού καταθετικού προϊόντος						
<p>Ανεξάρτητα από το αν χρησιμοποιείτε τραπεζικά προϊόντα, βαθμολογήστε τη σημαντικότητα των παρακάτω κριτηρίων για την επιλογή ενός από τα παρακάτω τραπεζικά προϊόντα Κλίμακα βαθμολόγησης: 1 (καθόλου σημαντικό) - 2 (λίγο σημαντικό) - 3 (μέτρια σημαντικό) - 4 (πολύ σημαντικό) - 5 (πάρα πολύ σημαντικό). Τσεκάρετε με x την κάθε απάντηση που επιλέξετε.</p>						
α/α	Κριτήρια επιλογής	Βαθμός Σημαντικότητας				
		1	2	3	4	5
1	Επιτόκιο - Απόδοση					
2	Ρευστότητα - Διαθεσιμότητα χρημάτων αποταμίευσης					
3	Συχνότητα καταβολής τόκων					
4	Εγγύηση Κεφαλαίου- Παρεχόμενη ασφάλεια					
5	Ρίσκο ποσοστού του κεφαλαίου επένδυσης					
6	Παρακολούθηση λογαριασμών - συναλλαγές μέσω εναλλακτικών δικτύων (e-banking, mobile banking,					

		phone banking)							
7		Δυνατότητα απόκτησης καρτέ επιταγών							
8		Δικαίωμα υπερανάλιψης							
9		Μακροπρόθεσμη Απόδοση							
10		Διασπορά κεφαλαίου μέσω σύνθετων προϊόντων							

B. Γενικές ερωτήσεις									
-----------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1	Είστε αγοραστές τραπεζικών προϊόντων	Ναι	Όχι												
2	Εάν όχι, για ποιους λόγους;														
3	Αν ναι, ποια από τα παρακάτω τραπεζικά προϊόντα χρησιμοποιείτε - διαθέτετε;	Χρησιμοποιώ	Πώς αξιολογείτε το προϊόν; - Είστε ικανοποιημένος από την υπηρεσία; - βαθμός ικανοποίησης					Πώς βαθμολογείτε τα προϊόντα με τα παρακάτω κριτήρια; (κλίμακα 1 έως 5)							
			Καθόλου	Μικρός	Μέτριος	Μεγάλος	Πολύ μεγάλος	Ρευστότητα	συχνότητα καταβολής τόκων	μακροπρόθεσμη απόδοση	εγγύηση κεφαλαίου	Απόδοση καλύτερο επιτόκιο	δυνατότητα καρτέ επιταγών	Διασπορά κεφαλαίου	
	Ταμειντήριο - Ανοιχτός λογαριασμός μρ βιβλιάριο καταθέσεων														
	Τρεχούμενος-Ανοιχτός λογαριασμός με δυνατότητα απόκτησης καρτέ επιταγών														
	Προνομιακός - Ανοιχτός λογαριασμός με περιορισμένες δυνατότητες ανάληψων														
	Προθεσμική μηνιαία καταβολής τόκων 6μηνης διάρκειας και μηνιαίας δυνατότητας ανάληψης κεφαλαίου														
	Προθεσμική μηνιαία καταβολής τόκων 3μηνης διάρκειας και δυνατότητας μηνιαίας ανάληψης κεφαλαίου														
	Ετήσια προθεσμική 3ηνιαία καταβολής τόκων και 3ηνιαίας δυνατότητας ανάληψης κεφαλαίου														

Ετήσια προθεσµιακή 2µηνια καταβολής τόκων και δυνατότητας ανάληψης κεφαλαίου ανά 2µηνο																					
Απλή προθεσµιακή 3µηνια διάρκειας χωρίς δυνατότητα ανάληψης-τόκοι στο τέλος																					
Απλή προθεσµιακή 6µηνια διάρκειας χωρίς δυνατότητα ανάληψης-τόκοι στο τέλος																					
Απλή προθεσµιακή ετήσια διάρκειας χωρίς δυνατότητα ανάληψης-τόκοι στο τέλος																					
Σύνθετη προθεσµιακή σε συνδιασµό µε αμοιβαίο κεφάλαιο 90/10, 80/20, 70/30																					
Σύνθετη προθεσµιακή σε συνδιασµό µε τραπεζοασφαλιστικό προϊόν 90/10, 80/20, 70/30.																					
	Ενδιαφέρεστε για την εγγύηση κεφαλαίου;																				
		Ναι	Όχι																		
4	Είστε διατεθειµένος να αναλάβετε κάποιο ρίσκο στην αποταµίευσή σας;																				
		Ναι	Όχι																		
5																					
	Ενδιαφέρεστε για μακροπρόθεσµες επενδύσεις;																				
		Ναι	Όχι																		
6	Είστε έγγαμος;																				
		Ναι	Όχι																		
7	Είστε γονέας;																				
		Ναι	Όχι																		
8	Χρειάζεστε ρευστότητα - διαθέσιµο το κεφάλαιο καθ'όλη τη διάρκεια; - Χρειάζεστε συχνή καταβολή των τόκων;																				
		Χρειάζοµαι πάντα το κεφάλαιο διαθέσιµο	Μικρή διάρκεια επένδυσης µε συχνή καταβολή τόκων	Ενδιαφέρον για μακροπρόθεσµη επένδυση																	
7	Επίπεδο σπουδών 1(Απολυτήριο Λυκείου) 2(ΤΕΙ) 3(ΑΕΙ) 4(Master) 5(PHD).																				
		1	2	3	4																
8	τι ηλικία έχετε; 1 (25-35) 2 (36-45) 3(46-55) 4 (56-65) 5 (άνω των 65)																				
		1	2	3	4	5															
9	Έτη προϋπηρεσίας στην τράπεζα 1(έως 5) 2(5-10) 3(10-15) 4(15-20) 5(20 και πάνω)																				

Πίνακας 9. Απαντήσεις ερωτηματολογίων κριτηρίων επιλογής- Βαθμό σημαντικότητας
8 ερωτηθέντων στελεχών

α/α	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΒΑΘΜΟΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (1 έως 5)					
		1	2	3	4	5	Σ.Μ.
1.	Επιτόκιο - Απόδοση	0	0	0	1	7	39
2.	Ρευστότητα - Διαθεσιμότητα χρημάτων	0	1	2	2	3	31
3.	Συχνότητα καταβολής τόκων	1	1	2	3	1	26
4.	Εγγύηση κεφαλαίου- Παρεχόμενη ασφάλεια	0	0	0	1	7	39
5.	Ρίσκο ποσοστού του κεφαλαίου επένδυσης	1	1	0	3	3	30
6.	Παρακολούθηση - Εναλλακτικά Δίκτυα	0	1	5	0	2	27
7.	Δυνατότητα καρνέ επιταγών	5	1	1	0	1	15
8.	Μακροπρόθεσμη απόδοση	3	0	2	3	0	21
9.	Διασπορά κεφαλαίου - σύνθετα προϊόντα	1	3	0	4	0	23

Το άθροισμα του Σταθμικού Μέσου Όρου είναι 251.

Πίνακας 10. Απαντήσεις ερωτηθέντων στελεχών – Βαθμολογία προϊόντων (1 έως 9) με βάση το βαθμό σημαντικότητας στα κριτήρια επιλογής – Επικρατούσες Βαθμολογίες με βάση την παρακάτω κλίμακα του προγράμματος PROMETHEE: Qualitative scales

Select: 9-point

Name: 9-point

Unit: 9-point

Orientation: Min Max

Number of levels (max 10): 9

Level	Label	Value
1	VB	1
2	VB-B	2
3	B	3
4	B-A	4
5	A	5
6	A-G	6
7	G	7
8	G-VG	8
9	VG	9
10		

Select: y/n

Name: y/n

Unit: y/n

Orientation: Min Max

Number of levels (max 10): 2

Level	Label	Value
1	no	0
2	yes	1
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

ΠΡΟΪΟΝΤΑ	ΚΡΙΤΗΡΙΑ								
	1 ^ο	2 ^ο	3 ^ο	4 ^ο (Y/N)	5 ^ο	6 ^ο (Y/N)	7 ^ο (Y/N)	8 ^ο	9 ^ο
1. Ταμειντήριο- Ανοιχτός λογ/σμός με βιβλιάριο	1	9	4	1	1	1	0	1	1
2. Όψεως – Ανοιχτός λογ/σμός τρεχούμενος	1	9	4	1	1	1	1	1	1
3. Μηνιαία Πρόσδος (Προθεσμιακή Κατάθεση)	4	8	9	1	1	0	0	2	2
4. Πρόσδος (Προθεσμιακή Κατάθεση)	5	7	8	1	1	0	0	3	2
5. Νέα Εποχή (Προθεσμιακή Κατάθεση)	6	6	7	1	1	0	0	4	2
6. Plus (Σύνθετο - Προθεσμιακή/Αμοιβαίο)	9	5	6	0	9	1	0	7	9
7. Προοπτική- (Σύνθετο- Προθεσμιακή/ Τραπεζοασφαλιστικό)	7	2	1	1	1	0	0	9	9
8. Απλή Προθεσμιακή Κατάθεση	9	4	2	1	1	0	0	8	2

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

8.1. Μεθοδολογία Πολυκριτηριακής Ανάλυσης Αποφάσεων – Promethee

Η μέθοδος Promethee (Preference Ranking Organization Method for Enrichment Evaluation) ανήκει στη θεωρία των σχέσεων υπεροχής και προτάθηκε για πρώτη φορά από τον Brans το 1982 και τον Vincke το 1985. Η επέκταση της έννοιας των κριτηρίων και η εκτίμηση και εκμετάλλευση της σχέσης υπεροχής είναι βασικές αρχές της μεθόδου αυτής.

8.1.1. Επέκταση έννοιας των κριτηρίων

Εδώ θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ότι προτείνονται στον αποφασίζοντα νέες συναρτήσεις κριτηρίων. Κριτήριο αυστηρό (αυστηρή προτίμηση), κριτήριο αυστηρό με περιοχή αδιαφορίας, κριτήριο με γραμμική προτίμηση κλπ. Στην μέθοδο αυτή η εκτιμώμενη σχέση υπεροχής είναι λιγότερο ευαίσθητη σε μικρές τροποποιήσεις, γεγονός που κάνει εύκολη την ερμηνεία της. Όταν φτάσουμε στο σημείο να ταξινομήσουμε τις εναλλακτικές λύσεις από την καλύτερη προς τη χειρότερη, εκμεταλλευόμαστε πλήρως τη σχέση υπεροχής.

Αναλύουμε 2 μεθόδους:

- PROMETHEE I, παρέχει μερική προδιάταξη των εναλλακτικών επιλογών (partial ranking) και
- PROMETHEE II, παρέχει πλήρη προδιάταξη των εναλλακτικών επιλογών (complete ranking).

Έστω ότι πρέπει να λυθεί το πρόβλημα:

$\text{Max } \{f_1(\alpha), \dots, f_k(\alpha) / \alpha \in K\}$ όπου K ένα πεπερασμένο σύνολο ενεργειών, $f_i = 1, 2, \dots, k$ τα k κριτήρια εκτίμησης που πρέπει να βελτιστοποιηθούν.

Μέσω των μεθόδων PROMETHEE το παραπάνω πολυκριτηριακό πρόβλημα επιλύεται σε 2 βήματα.

Βήμα 1^ο: Ανάπτυξη μιας σχέσης υπεροχής στο σύνολο K των εναλλακτικών ενεργειών.

Βήμα 2^ο: Εκμετάλλευση της σχέσης αυτής ώστε να επιλυθεί το εξεταζόμενο

πολυκριτηριακό πρόβλημα.

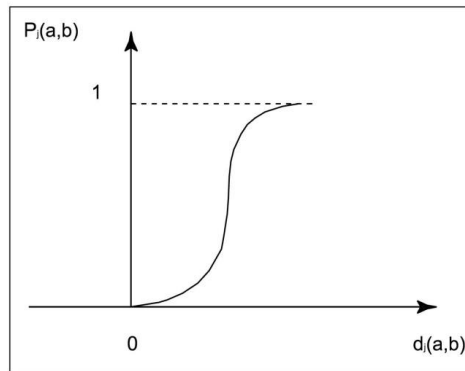
Στο πρώτο στάδιο αυτός που αποφασίζει πρέπει να δείξει τι προτίμησε σχετικά με τις εναλλακτικές επιλογές. Έτσι ορίζεται μια συνάρτηση προτίμησης P (preference function), που αναπαριστά τις προτιμήσεις του αποφασίζοντα. Στον ορισμό της συνάρτησης αυτής απαιτείται ο ορισμός της έννοιας του γενικευμένου κριτηρίου (generalized criterion). Με αυτό μοντελοποιείται η αξία που δίνει αυτός που αποφασίζει στη διαφορά $g_i(\alpha) - g_i(\beta)$ των εκτιμήσεων δύο εναλλακτικών επιλογών πάνω σε ένα κριτήριο. Σαν γενικευμένο κριτήριο είναι το ζεύγος $\{g_j(\cdot), p_j(a, b)\}$ το οποίο συνδέεται με το κριτήριο $g_j(\cdot)$, για κάθε κριτήριο ορίζεται ένα τέτοιο γενικευμένο κριτήριο.

Έστω g ένα κριτήριο απόφασης με τιμές πραγματικούς αριθμούς $g: K \rightarrow \mathbb{R}$. Έστω ότι το κριτήριο θέλουμε να μεγιστοποιηθεί. Για κάθε εναλλακτική επιλογή a ($a \in K$, ορίζεται ως $g(a)$ η εκτίμηση της επιλογής αυτής πάνω στο κριτήριο αυτό. Συγκρίνοντας δύο εναλλακτικές ενέργειες a, b ($a, b \in K$, ορίζεται η συνάρτηση προτίμησης P ως εξής: $P: K \times K \rightarrow (0,1)$ η οποία εκφράζει το αποτέλεσμα της σύγκρισης 2 εναλλακτικών επιλογών δηλαδή την ένταση που εκφράζει αυτός που αποφασίζει ανάμεσα σε δύο επιλογές a και b .

- $P(a, b) = 0$, υπάρχει αδιαφορία μεταξύ των επιλογών a και b .
- $P(a, b) < 0.5$, υπάρχει ελαφρά προτίμηση της επιλογής a σε σχέση με την b .
- $P(a, b) = 0.5$, υπάρχει ισχυρή προτίμηση στην a επιλογή.
- $P(a, b) = 1$, υπάρχει σαφής προτίμηση της a από την b .

Η συνάρτηση προτίμησης είναι δηλαδή μια συνάρτηση της διαφοράς των εκτιμήσεων των 2 εναλλακτικών ενεργειών, δηλαδή: $P(a, b) = P\{g(a) - g(b)\}$ και είναι μια αύξουσα συνάρτηση της διαφοράς $d = g(a) - g(b)$, η οποία παίρνει την τιμή 0 για όλες τις τιμές του d που είναι αρνητικές ή μηδέν. Αυτό είναι φυσικό γιατί δείχνει μόνο την ένταση της προτίμησης της επιλογής a έναντι της b , ενώ όταν ισχύει το αντίθετο, τότε η συνάρτηση παίρνει τιμή 0.

Στην περίπτωση μεγιστοποίησης ενός κριτηρίου η συνάρτηση δίνει την προτίμηση της a έναντι της b . Οι προτιμήσεις είναι ίσες με 0, όταν οι διαφορές είναι αρνητικές.

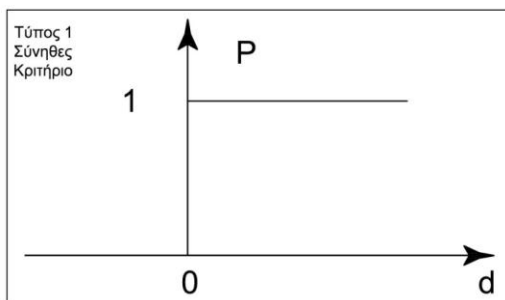
Σχήμα 3. Η συνάρτηση προτίμηση

Για τον σαφή καθορισμό της μορφής της συνάρτησης προτίμησης χρησιμοποιούνται έξι γενικευμένα κριτήρια τα οποία στις πιο πολλές περιπτώσεις καλύπτουν πλήρως τον τρόπο με τον οποίο εκφράζει κάποιος τις προτιμήσεις του (Brans et al., 1986, Brans and Mareschal, 2005). Αυτά τα κριτήρια παρουσιάζονται στον πίνακα 8. Αφού αυτός που αποφασίζει, καθορίσει για κάθε κριτήριο εκτίμησης τον τρόπο με τον οποίο εκφράζει τις προτιμήσεις του με ένα από τα γενικευμένα κριτήρια, αναπτύσσουμε στη συνέχεια έναν δείκτη προτιμήσεων εξετάζοντας όλα τα κριτήρια εκτίμησης ταυτόχρονα. Για το κάθε ζεύγος εναλλακτικών επιλογών (a, b) ορίζεται ένας δείκτης προτίμησης π , ως ο σταθμισμένος μέσος των συναρτήσεων προτίμησης P_i .

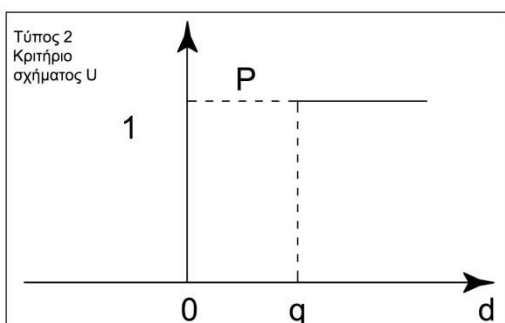
Πίνακας 11. Τύποι γενικευμένων κριτηρίων

Γενικευμένο κριτήριο

Ορισμός

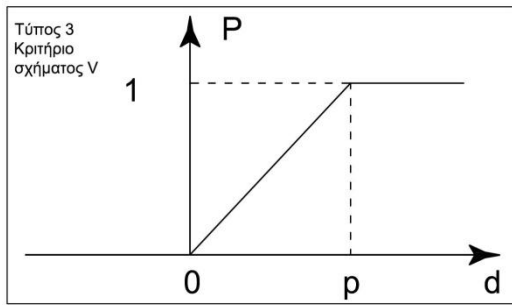

$$P(d) = \begin{cases} 0 & d \leq 0 \\ 1 & d > 0 \end{cases}$$

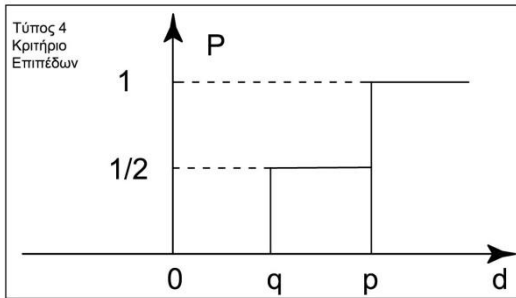
$$P(d) = \begin{cases} 0 & d \leq q \\ 1 & d > q \end{cases}$$

q (κατώφλι αδιαφορίας)

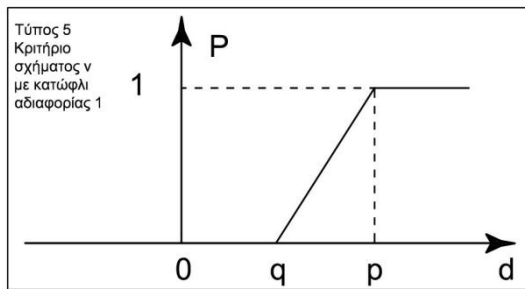

$$P(d) = \begin{cases} 0 & d \leq 0 \\ \frac{d}{p} & 0 \leq d \leq p \\ 1 & d > p \end{cases}$$

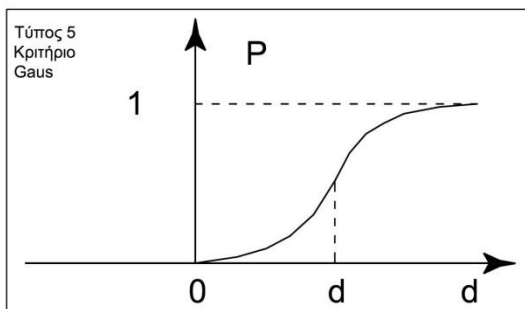
p (κατώφλι γνήσιας προτίμησης)

$$P(d) = \begin{cases} 0 & d \leq q \\ \frac{1}{2} & q < d \leq p \\ 1 & d > p \end{cases} \quad p, q$$

$$P(d) = \begin{cases} 0 & d \leq q \\ \frac{d-q}{p-q} & q < d \leq p \\ 1 & d > p \end{cases} \quad p, q$$

$$P(d) = \begin{cases} 0 & d \leq 0 \\ \frac{d^2}{1 - e^{-2s^2}} & d > 0 \end{cases}$$

s (ενδιάμεσο των q και p κατώφλι)

Ο δείκτης προτίμησης δείχνει το βαθμό προτίμησης του αποφασίζοντα για την εναλλακτική a ως προς τη b , για όλα τα κριτήρια. Στις περισσότερες όμως περιπτώσεις υπάρχουν κριτήρια στα οποία η επιλογή a είναι καλύτερη της b και άλλα όπου η b είναι καλύτερη της a . Έτσι οι $\pi(a, b)$ και $\pi(b, a)$ είναι συνήθως θετικές. Ο δείκτης προτίμησης παίρνει τιμές από το διάστημα $(0,1)$ και όταν:

- $\pi(a,b) = 0$ -> υπάρχει ασθενής προτίμηση της εναλλακτικής επιλογής a ως προς την επιλογή b .
- $\pi(b,a) = 1$ -> υπάρχει ισχυρή προτίμηση της εναλλακτικής επιλογής a ως προς την επιλογή b .

8.1.2. Αποτελέσματα της μεθόδου PROMETHEE στα δεδομένα της έρευνας

Θα χρησιμοποιήσουμε το πρόγραμμα PROMETHEE δημιουργώντας 2 εναλλακτικά σενάρια. Στο 1^ο σενάριο τα κριτήρια που περιγράφονται στον πίνακα 9, θα χρησιμοποιηθούν με τις βαρύτητες επί τοις εκατό όπως προκύπτουν από τον Σταθμικό Μέσο Όρο. Έτσι από τον Πίνακα 9, προκύπτει ο Πίνακας 12.

Πίνακας 12. Σταθμισμένα Κριτήρια

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΣΤΑΘΜΙΣΗ
1. Απόδοση – Επιτόκιο	0,1554
2. Ρευστότητα – Διαθεσιμότητα κεφαλαίου	0,1235
3. Συχνότητα καταβολής τόκων	0,1035
4. Εγγύηση κεφαλαίου- Ασφάλεια	0,1554
5. Ρίσκο ποσοστού κεφαλαίου επένδυσης	0,1195
6. Παρακολούθηση - Εναλλακτικά Δίκτυα	0,1075
7. Δυνατότητα καρνέ επιταγών	0,0598
8. Μακροπρόθεσμη Απόδοση	0,0837
9. Διασπορά κεφαλαίου- Σύνθετα προϊόντα	0,0917
Σύνολο: 9 κριτήρια	Σύνολο: 1,0000

Κατά αυτόν τον τρόπο τοποθετούμε τα δεδομένα στο πρόγραμμα και ο προκύπτει ο Πίνακας 13 (1 και 2).

Πίνακας 13.1. Δεδομένα στο πρόγραμμα PROMETHEE –Σενάριο 1^ο

Scenario	Scenario1	ΑΠΟΔΟΣΗ	ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΤΟΚΩΝ	ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	ΡΙΣΚΟ%ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ-WEB	ΚΑΡΝΕ ΕΠΙΤΑΓΩΝ	ΜΑΚΡΟΠΡΟΣΕΣΜΗ ΑΠΟΔΟΣΗ	ΔΙΑΣΤΟΡΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ
Unicriterion flows	ΑΠΟΔΟΣΗ	ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΤΟΚΩΝ	ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	ΡΙΣΚΟ%ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ-WEB	ΚΑΡΝΕ ΕΠΙΤΑΓΩΝ	ΜΑΚΡΟΠΡΟΣΕΣΜΗ ΑΠΟΔΟΣΗ	ΔΙΑΣΤΟΡΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	
ΤΑΜΕΓΤΗΡΙΟ	-0,8571	0,8571	-0,2857	0,1429	-0,2857	0,7143	-0,1429	-0,8571	-0,8571	
ΘΥΦΕΩΣ	-0,8571	0,8571	-0,2857	0,1429	-0,2857	0,7143	1	-0,8571	-0,8571	
ΜΗΝΙΑΙΑ ΠΡΟΟΔΟΣ	-0,4286	0,4286	1	0,1429	-0,2857	-0,4286	-0,1429	-0,4286	0	
ΠΡΟΟΔΟΣ	-0,1429	0,1429	0,7143	0,1429	-0,2857	-0,4286	-0,1429	-0,1429	0	
ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ	0,1429	-0,1429	0,4286	0,1429	-0,2857	-0,4286	-0,1429	0,1429	0	
PLUS	0,8571	-0,4286	0,1429	-1	0,8571	0,7143	-0,1429	0,4286	0,8571	
ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ	0,4286	-1	-1	0,1429	0,8571	-0,4286	-0,1429	1	0,8571	
ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΗ ΚΑΤΑΓΕΣΗ	0,8571	-0,7143	-0,7143	0,1429	-0,2857	-0,4286	-0,1429	0,7143	0	
Multicriteria flows	Phi	Phi+	Phi-							
PLUS	0,2248	0,5452	0,3204							
ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ	0,0719	0,3979	0,326							
ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ	-0,0057	0,3119	0,3176							
ΠΡΟΟΔΟΣ	-0,0091	0,3102	0,3193							
ΜΗΝΙΑΙΑ ΠΡΟΟΔΟΣ	-0,0126	0,3084	0,321							
ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΗ ΚΑΤΑΓΕΣΗ	-0,0357	0,2858	0,3215							
ΘΥΦΕΩΣ	-0,0826	0,2942	0,3768							
ΤΑΜΕΓΤΗΡΙΟ	-0,151	0,2344	0,3854							

Και όπως φαίνεται στο πρόγραμμα:

Πίνακας 13.2. PROMETHEE – Scenario 1

	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒
Scenario1	ΑΠΟΔΟΣΗ	ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	ΕΥΧΥΝΟΤΗΤΑ ...	ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΕ...	ΡΙΣΚΟ %ΚΕ...	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥ...	ΚΑΡΝΕ ΕΠΙΤ...	ΜΑΚΡΟΠΡΟ...	ΔΙΑΣΠΟΡΑ Κ...	
Unit	9-point	9-point	9-point	γ/η	9-point	γ/η	γ/η	9-point	9-point	
Cluster/Group	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
Preferences										
Min/Max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	
Weight	0,16	0,12	0,10	0,16	0,12	0,11	0,06	0,08	0,09	
Preference Fn.	Level	Level	Level	Usual	Level	Usual	Usual	Level	Level	
Thresholds	absolute	absolute	absolute	absolute	absolute	absolute	absolute	absolute	absolute	
- Q: Indifference	0,10	0,10	0,10	n/a	0,10	n/a	n/a	0,10	0,10	
- P: Preference	1,00	1,00	1,00	n/a	1,00	n/a	n/a	1,00	1,00	
- S: Gaussian	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	
Statistics										
Minimum	1,00	2,00	1,00	0,00	1,00	0,00	0,00	1,00	1,00	
Maximum	9,00	9,00	9,00	1,00	9,00	1,00	1,00	9,00	9,00	
Average	5,25	6,25	5,13	0,88	3,00	0,38	0,13	4,38	3,50	
Standard Dev.	2,95	2,33	2,67	0,33	3,46	0,48	0,33	3,00	3,20	
Evaluations										
☒ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	☒	VB	VG	B-A	yes	VB	yes	no	VB	VB
☒ ΟΨΕΩΣ	☒	VB	VG	B-A	yes	VB	yes	yes	VB	VB
☒ ΜΗΝΙΑΙΑ ΠΡΟΟ...	☒	B-A	G-VG	VG	yes	VB	no	no	VB-B	VB-B
☒ ΠΡΟΟΔΟΣ	☒	A	G	G-VG	yes	VB	no	no	B	VB-B
☒ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ	☒	A-G	A-G	G	yes	VB	no	no	B-A	VB-B
☒ PLUS	☒	VG	A	A-G	no	VG	yes	no	G	VG
☒ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ	☒	G	VB-B	VB	yes	VG	no	no	VG	VG
☒ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΗ Κ...	☒	VG	B-A	VB-B	yes	VB	no	no	G-VG	VB-B

Για το Σενάριο 1, εξάγονται μέσω του προγράμματος PROMETHEE τα παρακάτω αποτελέσματα, τα οποία μας βοηθούν να έχουμε καλύτερη εικόνα των αποτελεσμάτων των απαντήσεων από τα 8 ερωτηθέντα στελέχη της Τράπεζας. - Πίνακας 14 (1 και 2), επίσης:

α. Γράφημα 2. PROMETHEE Partial Ranking,

β. Γράφημα 3. PROMETHEE Complete Ranking,

β. Γράφημα 4. PROMETHEE Diamond,

γ. Γράφημα 5. PROMETHEE Network,

δ. Γράφημα 6. PROMETHEE Rainbow και

ε. Γράφημα 7. PROMETHEE Gaia Analysis.

Πίνακας 14.1. Unicriterion – Scenario 1

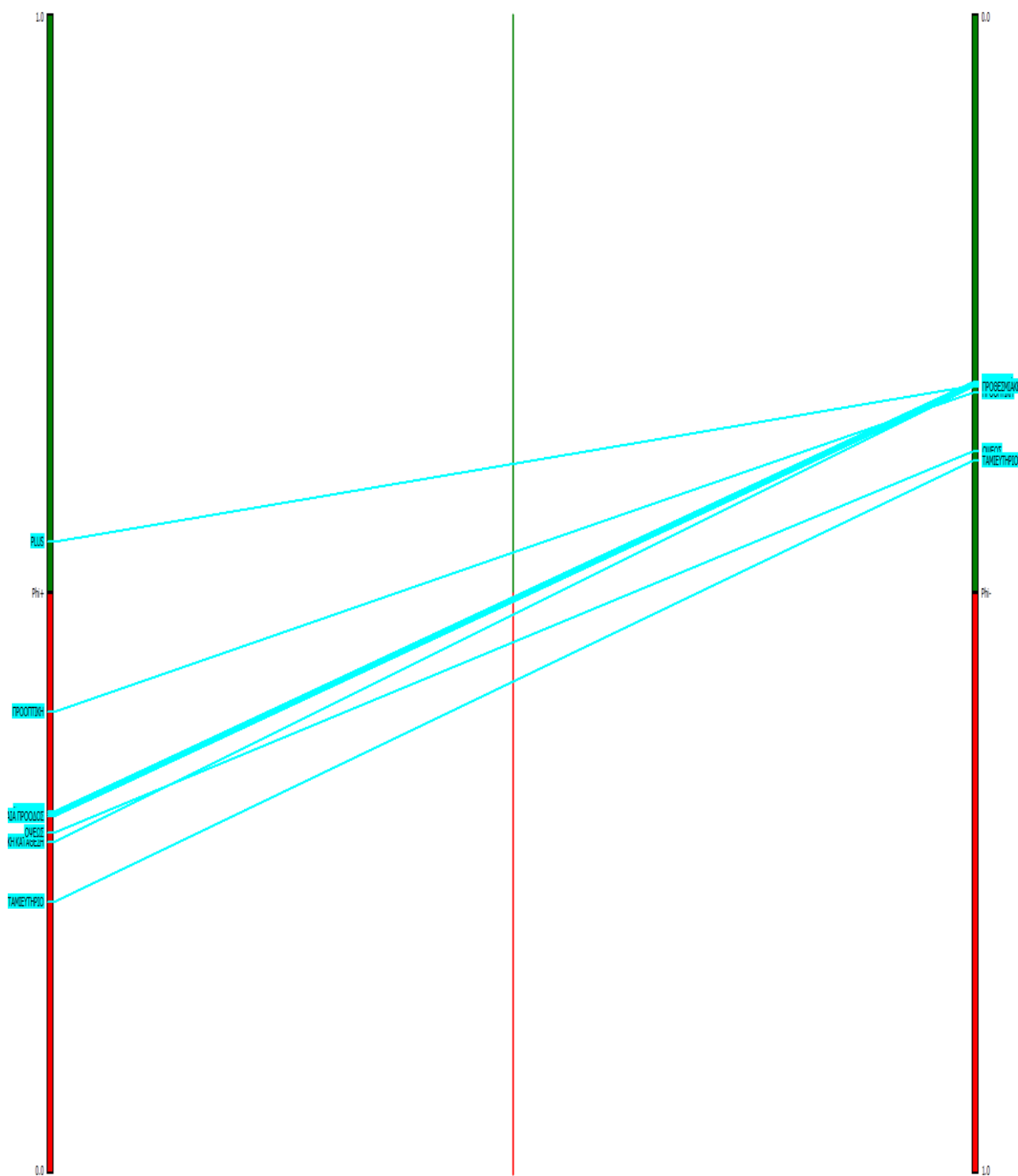
	ΑΠΟΔΟΣΗ	ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΕΓΓΥΗΣΗ	ΡΙΣΚΟ	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥ	ΚΑΡΝΕ	ΜΑΚΡΟΠΡΟΘ	ΔΙΑΣΠΟΡΑ
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	-0,8571	0,8571	-0,2857	0,1429	-0,2857	0,7143	-0,1429	-0,8571	-0,8571
ΟΨΕΩΣ	-0,8571	0,8571	-0,2857	0,1429	-0,2857	0,7143	1,0000	-0,8571	-0,8571
ΜΗΝΙΑΙΑ ΠΡΟΟΔΟΣ	-0,4286	0,4286	1,0000	0,1429	-0,2857	-0,4286	-0,1429	-0,4286	0,0000
ΠΡΟΟΔΟΣ	-0,1429	0,1429	0,7143	0,1429	-0,2857	-0,4286	-0,1429	-0,1429	0,0000
ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ	0,1429	-0,1429	0,4286	0,1429	-0,2857	-0,4286	-0,1429	0,1429	0,0000
PLUS	0,8571	-0,4286	0,1429	-1,0000	0,8571	0,7143	-0,1429	0,4286	0,8571
ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ	0,4286	-1,0000	-1,0000	0,1429	0,8571	-0,4286	-0,1429	1,0000	0,8571
ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΗ	0,8571	-0,7143	-0,7143	0,1429	-0,2857	-0,4286	-0,1429	0,7143	0,0000

Πίνακας 14.2. Multicriteria – Scenario 1

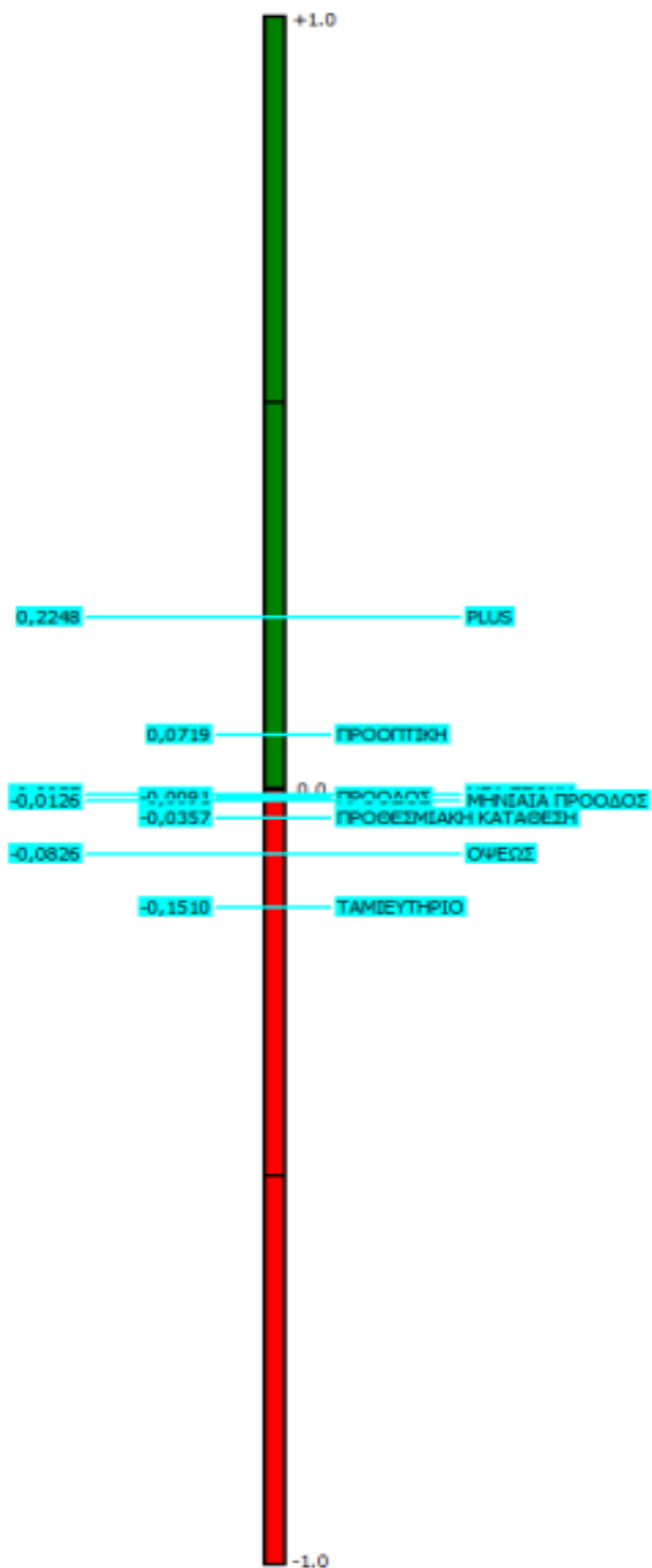
Preference Flows			
	Phi+	Phi-	Phi
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	0,2344	0,3854	-0,1510
ΟΨΕΩΣ	0,2942	0,3768	-0,0826
ΜΗΝΙΑΙΑ ΠΡΟΟΔΟΣ	0,3084	0,3210	-0,0126
ΠΡΟΟΔΟΣ	0,3102	0,3193	-0,0091
ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ	0,3119	0,3176	-0,0057
PLUS	0,5452	0,3204	0,2248
ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ	0,3979	0,3260	0,0719
ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΗ	0,2858	0,3215	-0,0357

Unicriterion Multicriteria

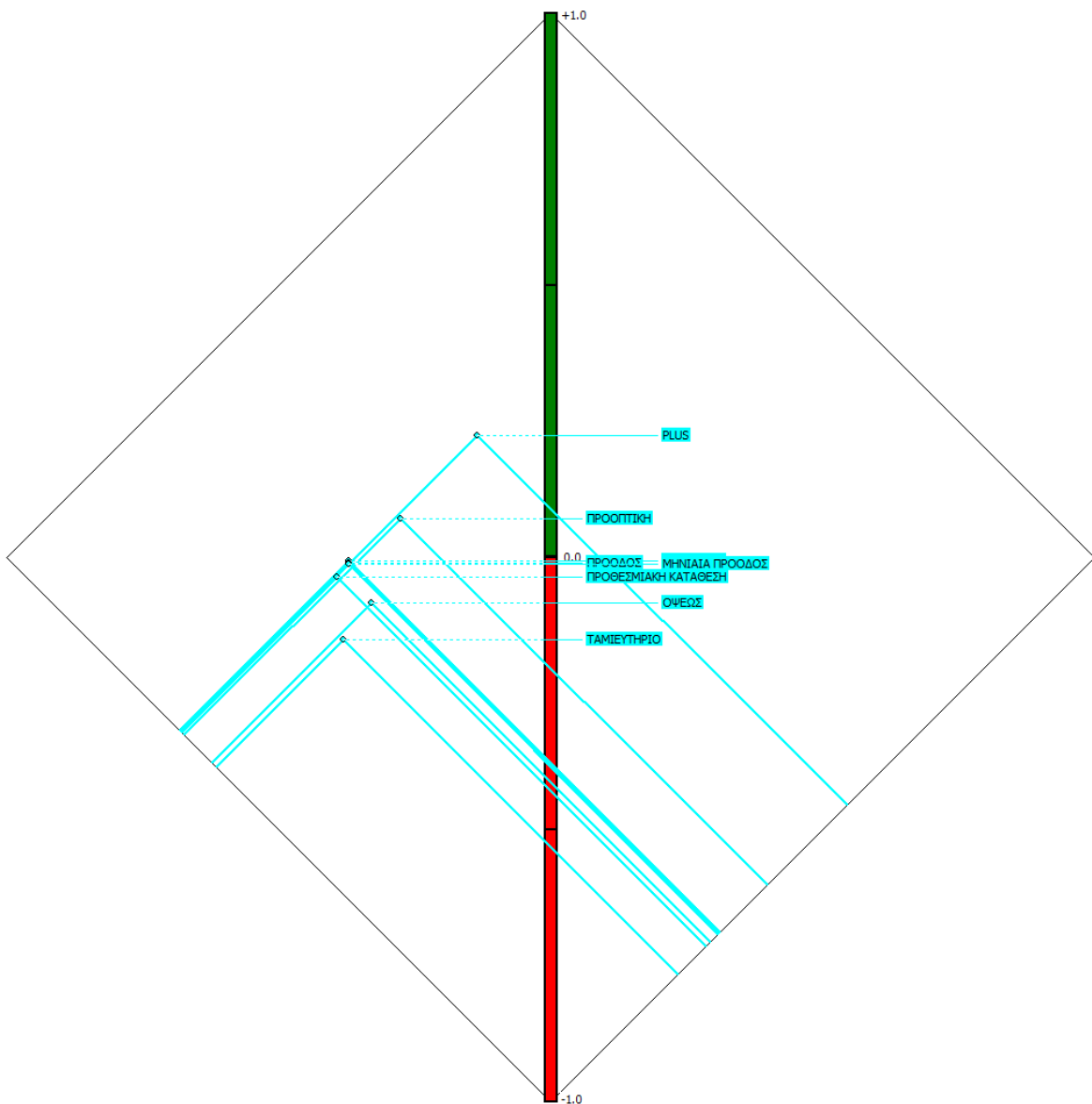
Γράφημα 2. PROMETHEE Partial Ranking – Scenario 1

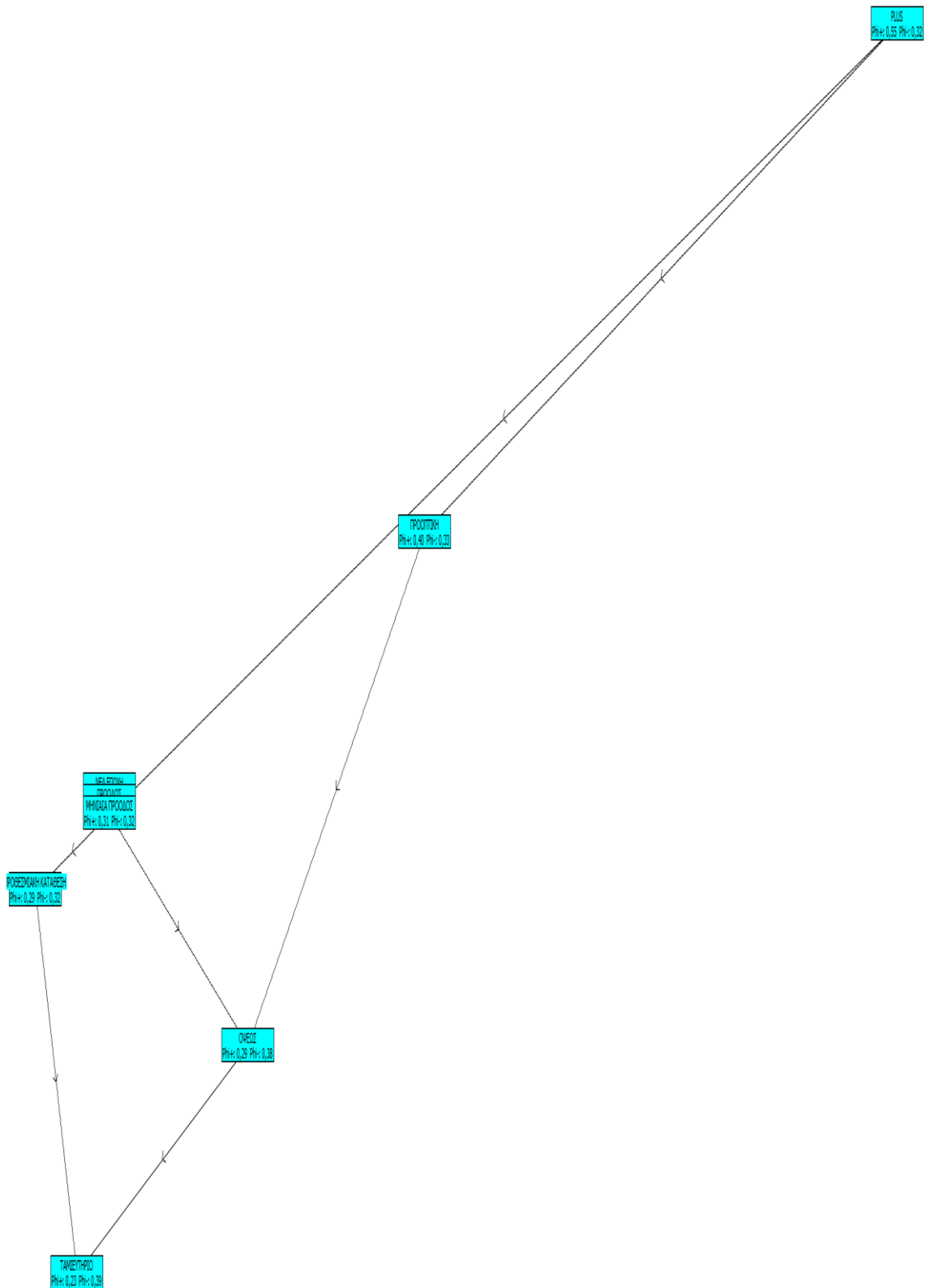
Γράφημα 3. PROMETHEE Complete Ranking – Scenario 1

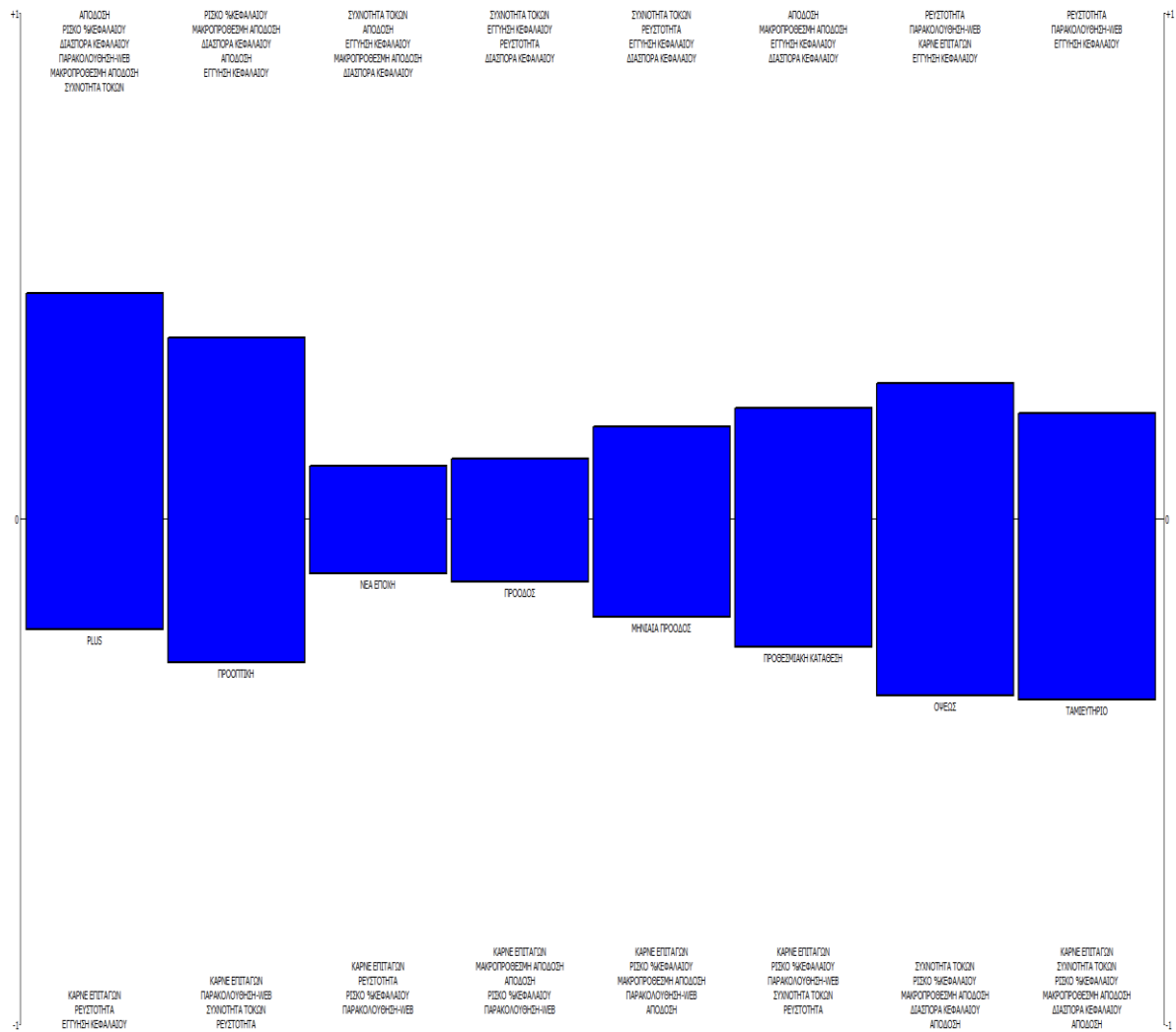
Γράφημα 4. PROMETHEE Diamond – Scenario 1

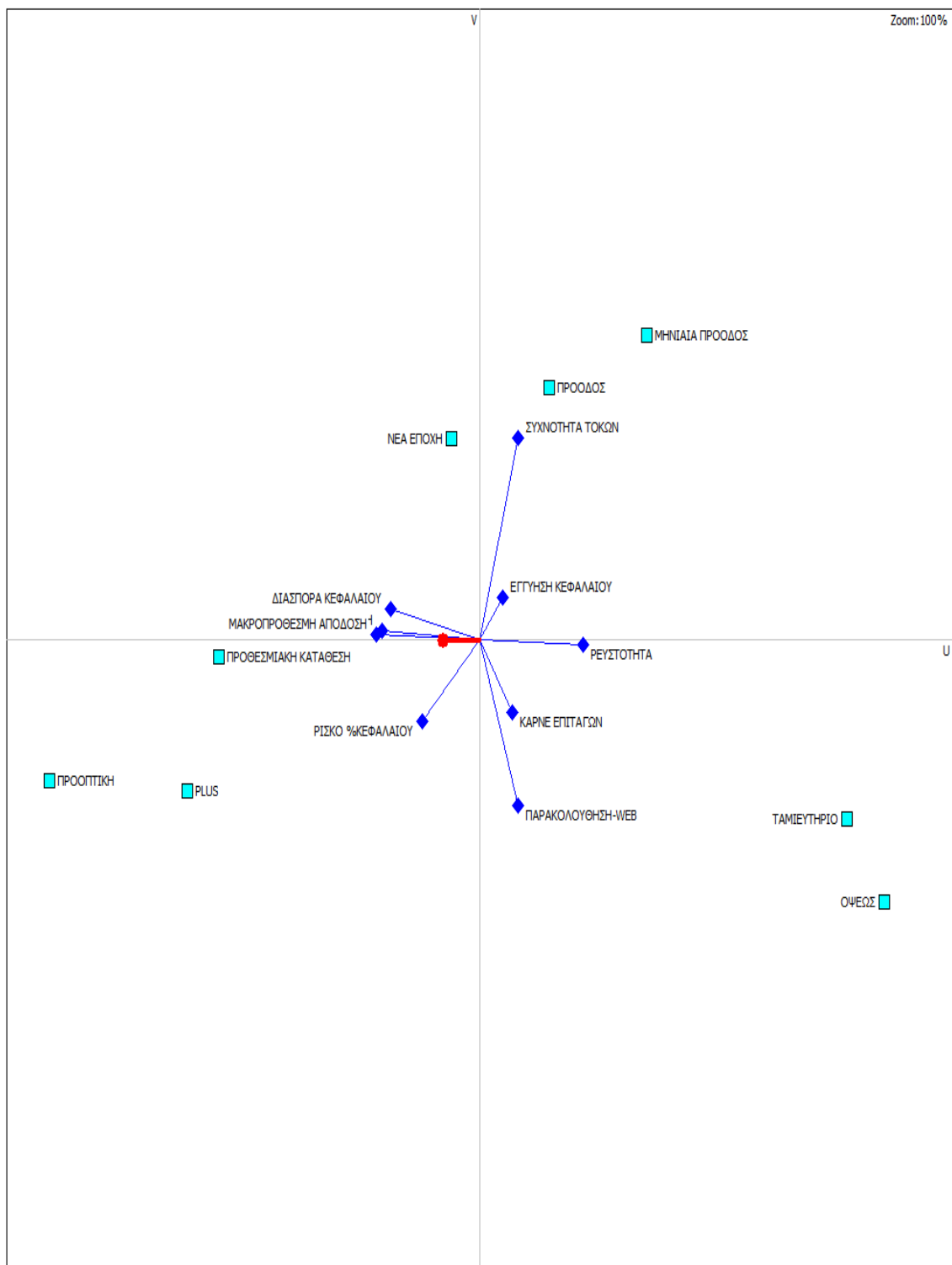
Γράφημα 5. PROMETHEE Network – Scenario 1

Γράφημα 6. PROMETHEE Rainbow – Scenario 1

Γράφημα 7. PROMETHEE Gaia Analysis – Scenario 1

8.2. Συμπέρασμα 1^ο Σεναρίου

Στο 1^ο σενάριο η μέθοδος PROMETHEE, μας βοηθάει να κατανοήσουμε πώς τοποθετούνται τα προϊόντα σε σχέση πάντα με τις βαρύτητες που έχει το κάθε ένα με βάση τη βαθμολογία των ερωτηθέντων στελεχών ανάλογα με τα κριτήρια για τα οποία βαθμολογούνται. Έτσι από τα διαγράμματα έχουμε μια πάρα πολύ αναλυτική οπτική παρουσία των προϊόντων που αναλύσαμε ώστε να καταλάβουμε με βάση τα κριτήρια τις αποδόσεις τους.

Θα μπορούσαμε να συμπεράνουμε ότι όσον αφορά την απόδοση των προϊόντων, 1^ο κατατάσσεται το "Plus" (σύνθετο προϊόν με το οποίο συνδυάζεται προθεσμιακή κατάθεση και Αμοιβαίο Κεφάλαιο για την τοποθέτηση του επενδύμενου ποσού), διότι υπερέχει των άλλων σε απόδοση και δυνητική κερδοφορία γεγονός που εξηγείται αφού είναι το πιο δυναμικό από πλευράς ρίσκου λαμβάνοντας ως δεδομένο ότι τα Αμοιβαία δεν εγγυώνται το κεφάλαιο που θα επενδυθεί σε μερίδια τους. Επίσης είναι ένα προϊόν που καλύπτει τον απαιτητικό καταθέτη που θέλει να κάνει διασπορά κεφαλαίου διότι θα αναγκαστεί να επενδύσει σε δύο διαφορετικού είδους προϊόντα, πετυχαίνοντας έτσι να ισοβαθμίσει έναν ενδεχόμενο κίνδυνο απώλειας κεφαλαίου του από το Αμοιβαίο, αφού θα πετύχει πολλαπλά καλύτερη προσφορά σε επιτόκιο Προθεσμιακής Κατάθεσης από την Τράπεζα. Εξίσου πολύ σημαντικό είναι και το γεγονός ότι η Τράπεζα δίνει το προνόμιο στον επενδυτή να παρακολουθεί ανά πάσα στιγμή το/τα Αμοιβαίο/α του μέσω web ή mobile banking. Τέλος το προϊόν χωρίς να υπερτερεί σημαντικά από τα άλλα είναι καλό και για τον καταθέτη που ενδιαφέρεται για συχνότητα εισοδήματος από τόκους διότι η Προθεσμιακή είναι 3μηνης ή 6μηνης διάρκειας, οπότε μπορούμε να υποθέσουμε σε ενδεχόμενες ανανεώσεις από μέρους του, αλλά και για τον καταθέτη που ενδιαφέρεται για μακροπρόθεσμες αποδόσεις. Για να γίνει κατανοητό το παραπάνω συμπέρασμα, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι τα περισσότερα Αμοιβαία της τραπεζικής αγοράς σήμερα προτείνονται από τα group μελετητών των τραπεζών για παραμονή του κεφαλαίου τουλάχιστον 2 έτη ώστε να ωριμάσουν και να έχουν την ελάχιστη απαιτούμενη απόδοση για τη λήψη του κινδύνου που το καθένα απαιτεί. Το προϊόν υστερεί φυσικά, ως προς την εγγύηση κεφαλαίου, την άμεση ρευστότητα και τη λήψη καρνέ επιταγών από τον πελάτη.

Το πρόγραμμα PROMETHEE δίνει τη δυνατότητα στον ερευνητή να κάνει τα ανάλογα συμπεράσματα και για τα υπόλοιπα προϊόντα, συνεχίζοντας με το "Προοπτική" (σύνθετο προϊόν το οποίο συνδυάζει Προθεσμιακή κατάθεση και Τραπεζοασφαλιστικό Προϊόν 10ετούς διάρκειας), το οποίο μετά το "Plus", έρχεται

ισόβαθμο σχεδόν, αφού έχει υστερήσεις σε λίγα περισσότερα κριτήρια πέραν της ρευστότητας, μιας και δεν έχει δυνατότητα παρακολούθησης από εναλλακτικά δίκτυα παρά μόνο από το κατάστημα της τράπεζας και δεν έχει καθόλου συχνή καταβολή τόκων. Οι προθεσμιακές που προσφέρονται είναι 6μηνης ή ετήσιας διάρκειας με καταβολή τόκων στη λήξη τους και το τραπεζοασφαλιστικό προϊόν αποταμίευσης 10ετίας δίνει την απόδοση στη λήξη του είτε εφάπαξ είτε με ισόβια μορφή σύνταξης. Ωστόσο και αυτό το προϊόν ισόβαθμα σχεδόν ακολουθεί το "Plus", αφού παρέχει διπλάσιο επιτόκιο στην προθεσμιακή από τα απλά προϊόντα, πετυχαίνεται η μακροπρόθεσμη απόδοση και η διασπορά κεφαλαίου και φυσικά υπάρχει πλήρης εγγύηση του επενδύμενου ποσού.

Τα τέσσερα προϊόντα των προθεσμιακών καταθέσεων, "Απλή Προθεσμιακή", "Μηνιαία Πρόοδος", "Πρόοδος", "Νέα Εποχή" και ακολουθούν με καλύτερη βαθμολόγηση αυτή του πρώτου και του δευτέρου, διότι και το ένα και το άλλο χωρίς να χάσουν την ιδιότητα του ως προθεσμιακές, παρέχουν το πρώτο μερικές αναλήψεις όποτε το επιθυμεί ο καταθέτης, το δεύτερο συχνότητα καταβολής τόκων –μηνιαία απόδοση και αυτόματη ανανέωση κεφαλαίου εφόσον δεν αναιρέσει ο καταθέτης. Εδώ μπορούμε να διακρίνουμε διάχυτη την έννοια της ρευστότητας στην πιο δυναμική μορφή της ενώ μιλούμε για προθεσμιακή κατάθεση. Όπως είναι φυσικό, θα έχουν και περισσότερα κριτήρια που δεν θα καλύπτουν σε σχέση με τα άλλα δύο προϊόντα, όπως καθόλου ανάληψη ρίσκου και μειωμένη απόδοση τόκων.

Μετά τη "Μηνιαία Πρόοδο", ακολουθεί η "Πρόοδος" (2μηνιαία απόδοση τόκων και αυτόματη ανανέωση κεφαλαίου έως ένα έτος με αυξανόμενο επιτόκιο ανά 2μηνο). Εδώ διακρίνουμε λιγότερο συχνή καταβολή τόκων, λιγότερη ρευστότητα, κριτήρια που παραμένουν όμως δυνατά για το προϊόν αυτό. Και αυτό το προϊόν παρομοίως με το πρώτο δεν μας καλύπτει –σε μικρότερο βαθμό όμως- σε μακροπρόθεσμες αποδόσεις, περισσότερο όμως από τη "Μηνιαία Πρόοδο", διότι μπορεί να διαρκέσει έως ένα έτος ενώ η "Μηνιαία Πρόοδος", έως 6 μήνες και στο γεγονός ότι ο επενδυτής δεν αναλαμβάνει ρίσκο κι έτσι δεν έχει απαίτηση καλύτερης απόδοσης.

Τέλος ισοβαθμούν σχεδόν οι δύο ανοιχτοί λογαριασμοί καταθέσεων, Ταμειυτηρίου και Όψεως, αφού έχουν ελάχιστες και μέγιστες βαθμολογίες στα ίδια κριτήρια με τη μόνη διαφορά ότι ο όψεως παρέχει καρνέ επιταγών στον καταθέτη, κριτήριο που τον κατατάσσει πιο ψηλά και αποκτά περισσότερο ενδιαφέρον.

Στο 2^ο σενάριο αφαιρούμε τις βαρύτητες με βάση τις βαθμολογίες- προτιμήσεις των ερωτηθέντων, με αποτέλεσμα να έχουμε ισοβαρή κριτήρια. Παρακάτω παρατίθενται οι Πίνακες 15 (1 και 2).

Πίνακας 15.1. Δεδομένα στο πρόγραμμα PROMETHEE – Σενάριο 2

Scenario	Scenario2	ΑΠΟΔΟΣΗ	ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΤΟΚΩΝ	ΕΠΤΥΧΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	ΡΙΣΚΟ %ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ-WEB	ΚΑΡΝΕ ΕΠΙΤΑΓΩΝ	ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΗ ΑΠΟΔΟΣΗ	ΔΙΑΣΤΟΡΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ
Unicriterion flows										
ΤΑΜΕΥΤΗΡΙΟ	-0,8571	0,8571	-0,2857	0,1429	-0,2857	0,7143	-0,1429	-0,8571	-0,8571	-0,8571
ΟΥΦΕΩΣ	-0,8571	0,8571	-0,2857	0,1429	-0,2857	0,7143	1	-0,8571	-0,8571	-0,8571
ΜΗΝΙΑΙΑ ΠΡΟΟΔΟΣ	-0,4286	0,4286	1	0,1429	-0,2857	-0,4286	-0,1429	-0,4286	-0,4286	0
ΠΡΟΟΔΟΣ	-0,1429	0,1429	0,7143	0,1429	-0,2857	-0,4286	-0,1429	-0,1429	-0,1429	0
ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ	0,1429	-0,1429	0,4286	0,1429	-0,2857	-0,4286	-0,1429	0,1429	0,1429	0
PLUS	0,8571	-0,4286	0,1429	0,1429	0,8571	0,7143	-0,1429	0,4286	0,4286	0,8571
ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ	0,4286	-1	-1	0,1429	0,8571	-0,4286	-0,1429	1	0,8571	0,8571
ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗ	0,8571	-0,7143	-0,7143	0,1429	-0,2857	-0,4286	-0,1429	0,7143	0,7143	0
Multicriteria flows		Phi+	Phi-							
PLUS	0,254	0,5397	0,2857							
ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ	0,0794	0,3968	0,3175							
ΠΡΟΟΔΟΣ	-0,0159	0,3016	0,3175							
ΜΗΝΙΑΙΑ ΠΡΟΟΔΟΣ	-0,0159	0,3016	0,3175							
ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ	-0,0159	0,3016	0,3175							
ΟΥΦΕΩΣ	-0,0476	0,3333	0,381							
ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗ	-0,0635	0,2698	0,3333							
ΤΑΜΕΥΤΗΡΙΟ	-0,1746	0,2222	0,3968							

Και όπως φαίνεται στο πρόγραμμα:

Πίνακας 15.2. PROMETHEE – Scenario 2

	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒
Scenario2	ΑΠΟΔΟΣΗ	ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ...	ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΕ...	ΡΙΣΚΟ %ΚΕ...	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥ...	ΚΑΡΝΕ ΕΠΙΤ...	ΜΑΚΡΟΠΡΟ...	ΔΙΑΣΠΟΡΑ Κ...	
Unit	9-point	9-point	9-point	y/n	9-point	y/n	y/n	9-point	9-point	
Cluster/Group	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
Preferences										
Min/Max	max	max	max	max	max	max	max	max	max	max
Weight	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Preference Fn.	Level	Level	Level	Usual	Level	Usual	Usual	Level	Level	
Thresholds	absolute	absolute	absolute	absolute	absolute	absolute	absolute	absolute	absolute	absolute
- Q: Indifference	0,10	0,10	0,10	n/a	0,10	n/a	n/a	0,10	0,10	
- P: Preference	1,00	1,00	1,00	n/a	1,00	n/a	n/a	1,00	1,00	
- S: Gaussian	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	
Statistics										
Minimum	1,00	2,00	1,00	0,00	1,00	0,00	0,00	1,00	1,00	
Maximum	9,00	9,00	9,00	1,00	9,00	1,00	1,00	9,00	9,00	
Average	5,25	6,25	5,13	0,88	3,00	0,38	0,13	4,38	3,50	
Standard Dev.	2,95	2,33	2,67	0,33	3,46	0,48	0,33	3,00	3,20	
Evaluations										
☒ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	VB	VG	B-A	yes	VB	yes	no	VB	VB	
☒ ΟΥΕΩΣ	VB	VG	B-A	yes	VB	yes	yes	VB	VB	
☒ ΜΗΝΙΑΙΑ ΠΡΟΟ...	B-A	G-VG	VG	yes	VB	no	no	VB-B	VB-B	
☒ ΠΡΟΟΔΟΣ	A	G	G-VG	yes	VB	no	no	B	VB-B	
☒ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ	A-G	A-G	G	yes	VB	no	no	B-A	VB-B	
☒ PLUS	VG	A	A-G	no	VG	yes	no	G	VG	
☒ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ	G	VB-B	VB	yes	VG	no	no	VG	VG	
☒ ΠΡΟΒΕΣΜΙΑΚΗ Κ...	VG	B-A	VB-B	yes	VB	no	no	G-VG	VB-B	

Τα αποτελέσματα του 2^ο σεναρίου φαίνονται στους παρακάτω Πίνακες 16 (1 και 2), επίσης:

- α. Γράφημα 8. PROMETHEE Partial Ranking,
- β. Γράφημα 9. PROMETHEE Complete Ranking,
- β. Γράφημα 10. PROMETHEE Diamond,
- γ. Γράφημα 11. PROMETHEE Network,
- δ. Γράφημα 12. PROMETHEE Rainbow και
- ε. Γράφημα 13. PROMETHEE Gaia Analysis.

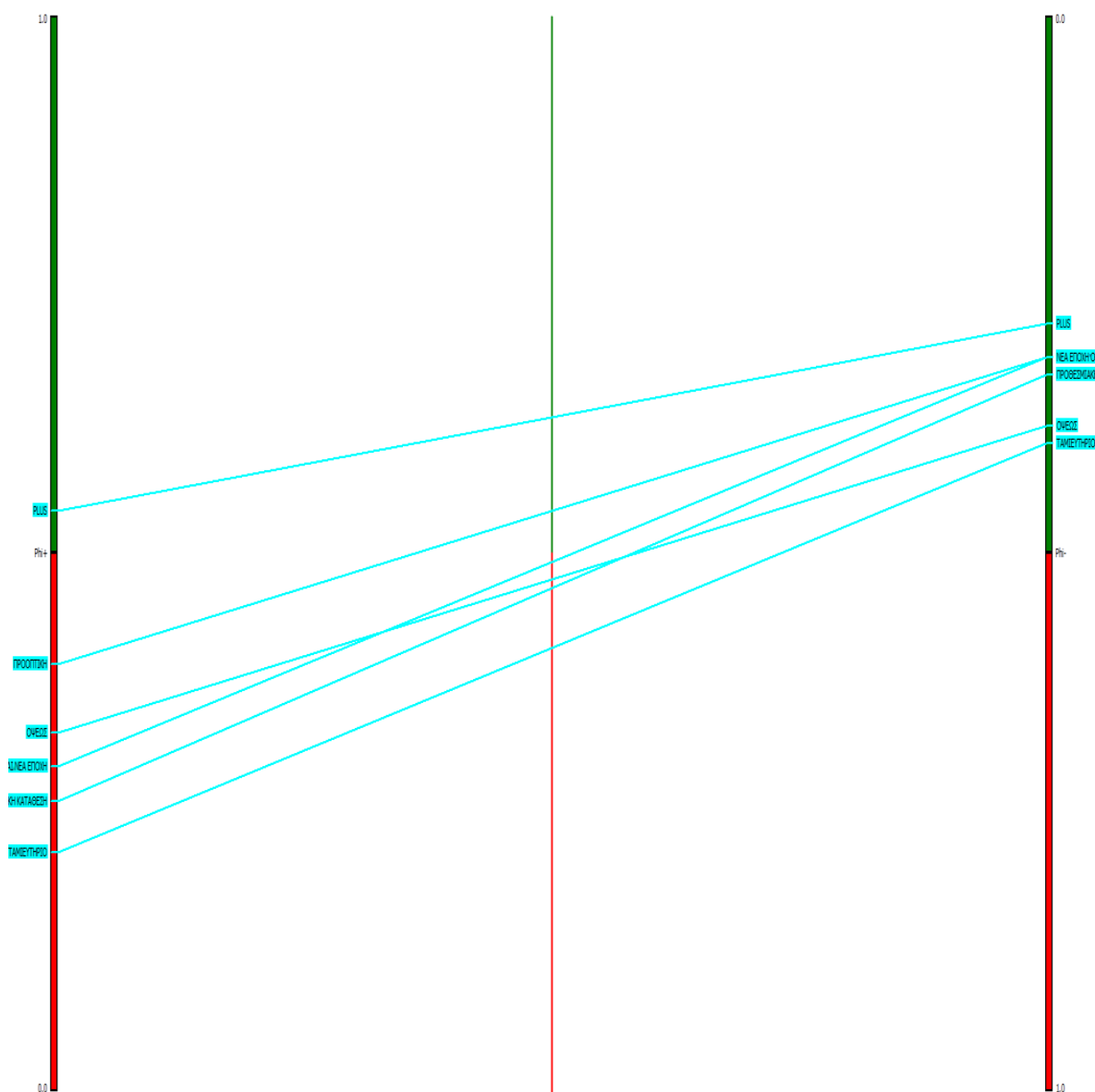
Πίνακας 16.1. Unicriterion – Scenario 2

Preference Flows									
	ΑΠΟΔΟΣΗ	ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΕΓΓΥΗΣΗ	ΡΙΣΚΟ	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥ	ΚΑΡΙΕ	ΜΑΚΡΟΠΡΟΘ	ΔΙΑΣΠΟΡΑ
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	-0,8571	0,8571	-0,2857	0,1429	-0,2857	0,7143	-0,1429	-0,8571	-0,8571
ΟΦΕΩΣ	-0,8571	0,8571	-0,2857	0,1429	-0,2857	0,7143	1,0000	-0,8571	-0,8571
ΜΗΝΙΑΙΑ ΠΡΟΟΔΟΣ	-0,4286	0,4286	1,0000	0,1429	-0,2857	-0,4286	-0,1429	-0,4286	0,0000
ΠΡΟΟΔΟΣ	-0,1429	0,1429	0,7143	0,1429	-0,2857	-0,4286	-0,1429	-0,1429	0,0000
ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ	0,1429	-0,1429	0,4286	0,1429	-0,2857	-0,4286	-0,1429	0,1429	0,0000
PLUS	0,8571	-0,4286	0,1429	-1,0000	0,8571	0,7143	-0,1429	0,4286	0,8571
ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ	0,4286	-1,0000	-1,0000	0,1429	0,8571	-0,4286	-0,1429	1,0000	0,8571
ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΗ	0,8571	-0,7143	-0,7143	0,1429	-0,2857	-0,4286	-0,1429	0,7143	0,0000

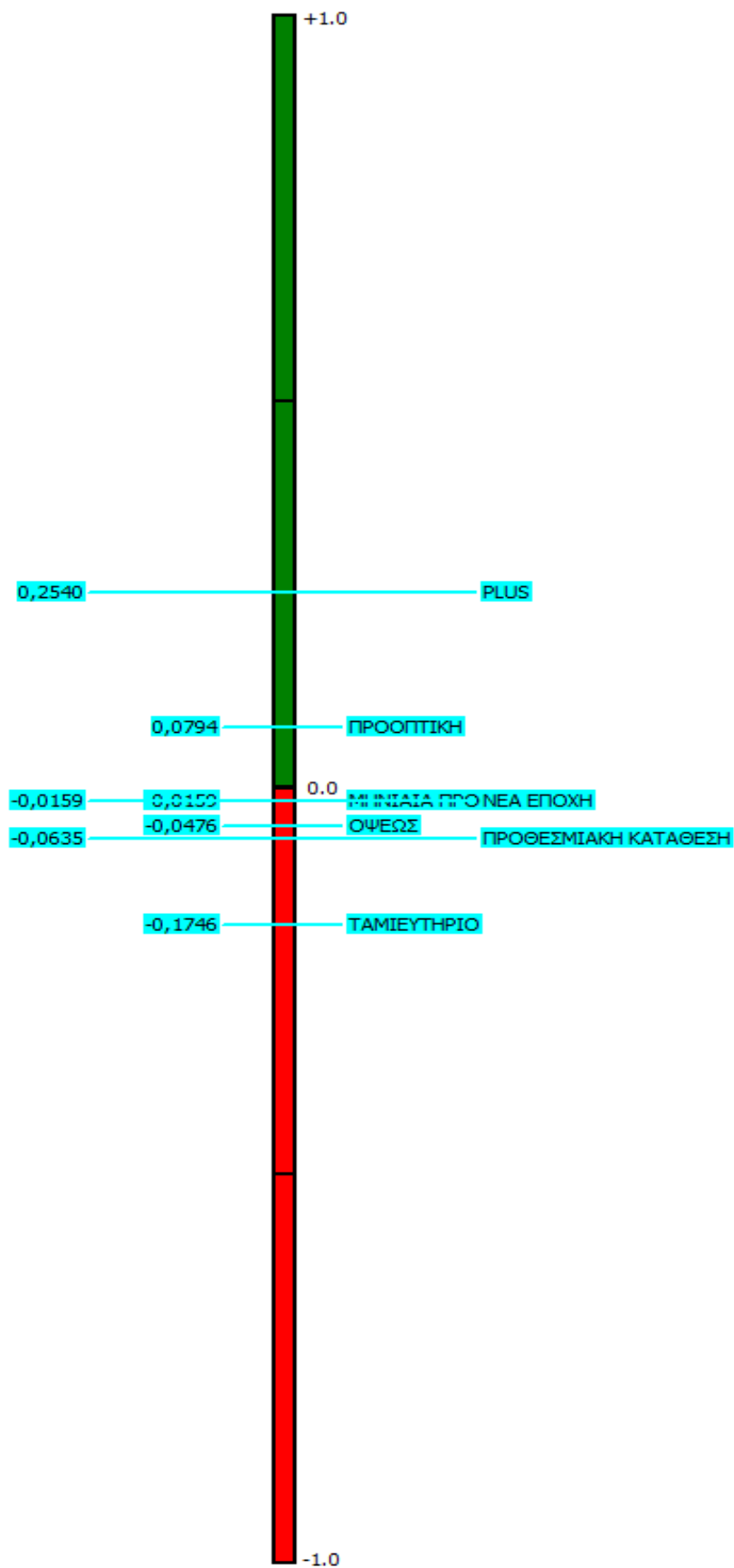
Πίνακας 16.2. Multicriteria – Scenario 2

Preference Flows			
	Phi+	Phi-	Phi
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	0,2222	0,3968	-0,1746
ΟΦΕΩΣ	0,3333	0,3810	-0,0476
ΜΗΝΙΑΙΑ ΠΡΟΟΔΟΣ	0,3016	0,3175	-0,0159
ΠΡΟΟΔΟΣ	0,3016	0,3175	-0,0159
ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ	0,3016	0,3175	-0,0159
PLUS	0,5397	0,2857	0,2540
ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ	0,3968	0,3175	0,0794
ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΗ	0,2698	0,3333	-0,0635

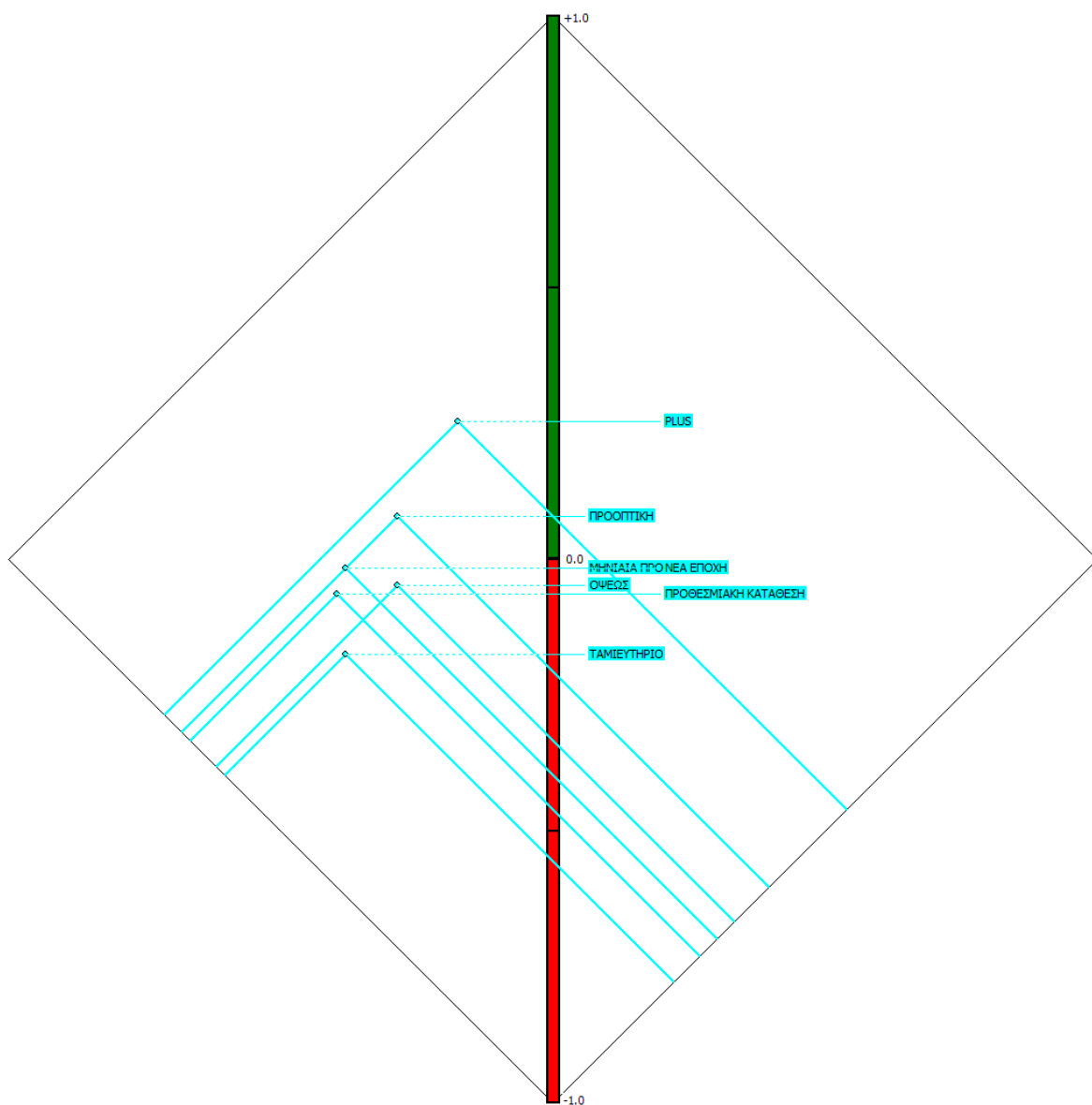
Γράφημα 8. PROMETHEE Partial Ranking – Scenario 2

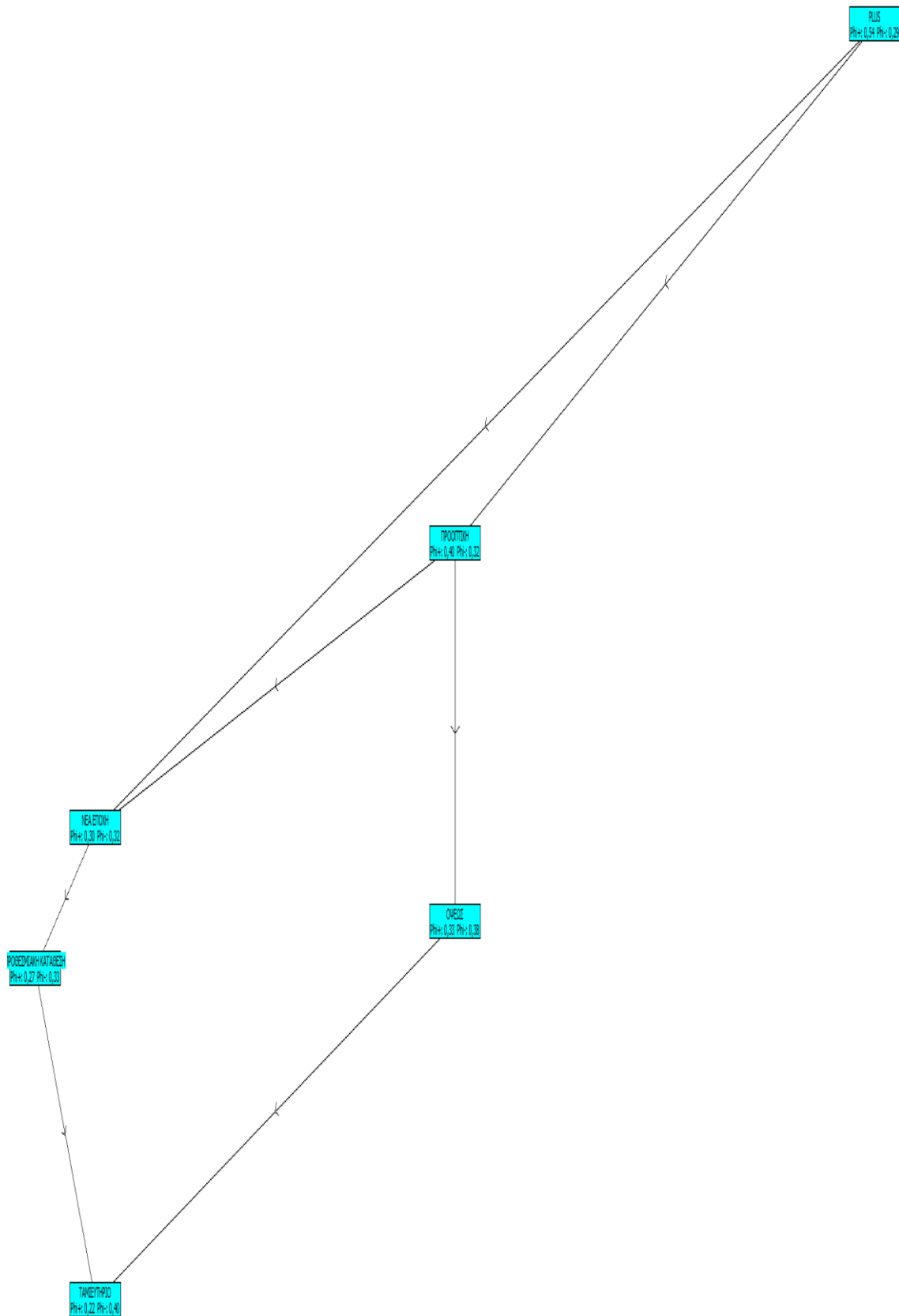
Γράφημα 9. PROMETHEE Complete Ranking – Scenario 2

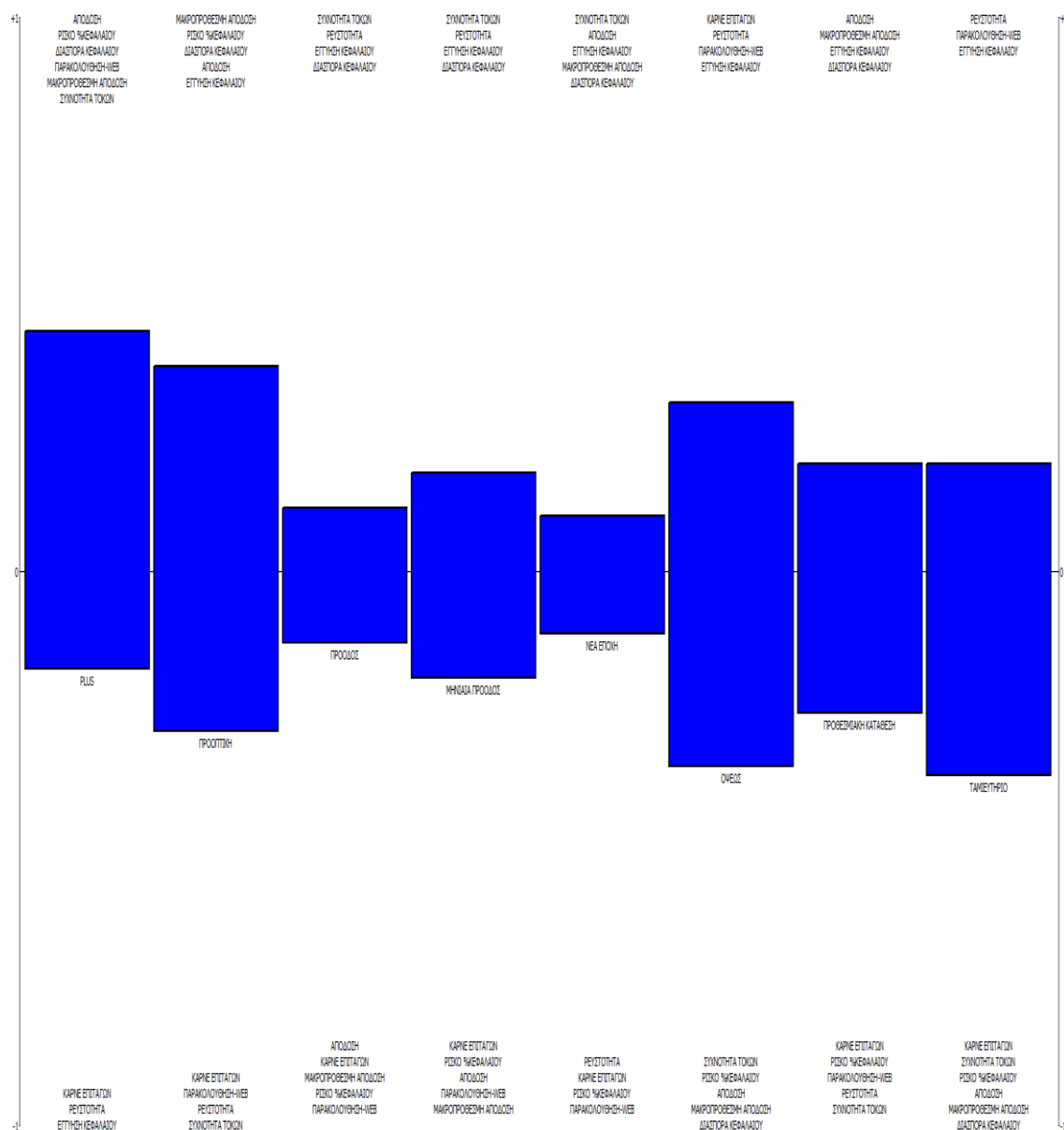
Γράφημα 10. PROMETHEE Diamond –Scenario 2

Γράφημα 11. PROMETHEE Network – Scenario 2

Γράφημα 12. PROMETHEE Rainbow – Scenario 2

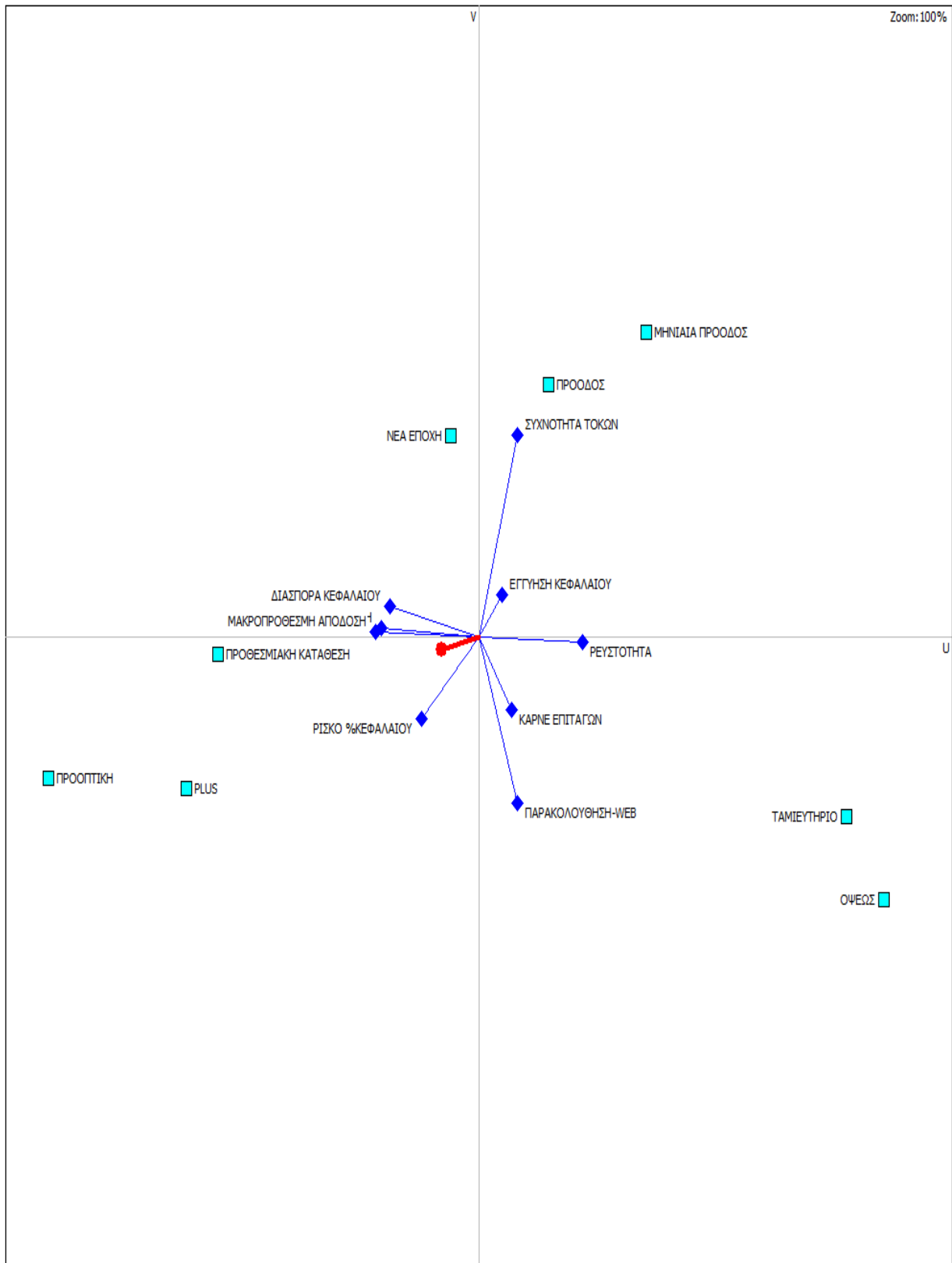

8.3. Συμπεράσματα 2^{ου} Σεναρίου

Στο σενάριο 2, κάναμε τις ίδιες υποθέσεις αλλά δεν τοποθετήσαμε βάρη στα κριτήρια με βάση τη βαθμολογία των ερωτηθέντων. Έτσι έχοντας ίδια βαρύτητα όλα τα κριτήρια έχουμε μια περισσότερο ισοσκελή κατάταξη των προϊόντων. Η εικόνα που παίρνουμε είναι η στείρα κατάταξη των προϊόντων κατέχοντας όλα τα κριτήρια την ίδια σημαντικότητα για όλα. Δεν λαμβάνεται ποια κριτήρια είναι περισσότερο προτιμητέα από πλευράς επενδυτών για την επιλογή των προϊόντων. Η εικόνα που παίρνουμε είναι περισσότερο ευδιάκριτη στο Gaia Analysis (Γράφημα 13) όπου φαίνεται καθαρά ότι το

πρόγραμμα επεξεργάστηκε μόνο τα evaluations όπως φαίνονται και στον Πίνακα 10, παραπάνω, δίνοντας δυναμικές στα προϊόντα μόνο ανάλογα σε ποια κριτήρια υπερτερούν σε σχέση με τα υπόλοιπα.

Γράφημα 13. PROMETHEE Gaia Analysis – Scenario 2

Φαίνεται παραπάνω αυτό ακριβώς, στα δεξιά επάνω με βάση τα κριτήρια "Συχνότητα καταβολής τόκων" και "Εγγύηση Κεφαλαίου", υπερτερούν οι "Πρόοδοι" και κάπου κοντά στην αριστερή επάνω περιοχή δίνεται και η "Νέα Εποχή". Δεξιά κάτω στο γράφημα, όσον αφορά τα κριτήρια ρευστότητα, καρνέ και παρακολούθηση από εναλλακτικά δίκτυα μαζί με δυνατότητα συναλλαγών χρέωσης και πίστωσης, υπερτερούν οι ανοιχτοί λογαριασμοί Όψεως και Ταμιευτηρίου.

Στην αριστερή πλευρά του Gaia Analysis το PROMETHEE έδωσε ως maximum απόδοση στο κριτήριο ρίσκου και μόνο, τα προϊόντα "Plus" και "Προοπτική" χωρίς να περιλαμβάνει το κριτήριο "Διασπορά κεφαλαίου", το οποίο είναι από τα πιο δελεαστικά προνόμια που διαθέτουν. Αριστερά επάνω για το κριτήριο μακροπρόθεσμης απόδοσης τοποθετεί κοντύτερα την Απλή Προθεσμιακή για το γεγονός ότι επιλέξαμε να τοποθετήσουμε σε αρκετά καλή κλίμακα το προϊόν αυτό ως προς αυτό το κριτήριο, εφόσον ένα από τα χαρακτηριστικά του είναι ότι τη διάρκεια της προθεσμίας δύναται να καθορίσει ο επενδυτής όπως επιθυμεί.

Σύμφωνα όμως με τη βαθμολογία των ερωτηθέντων – που εδώ δεν σταθμίζεται και δε λαμβάνεται υπόψη-, βαθμολογημένα καλύτερη μακροπρόθεσμη απόδοση, παρέχουν τα προϊόντα "Plus" και "Προοπτική".

Συμπερασματικά, θα μπορούσαμε να δεχτούμε το Σενάριο 1, ως περισσότερο ρεαλιστικό διότι θα ήταν ελλιπής η έρευνα μας εάν δε λαμβάναμε υπόψη, το πώς βαθμολογούν τα προϊόντα που μελετούμε οι ερωτηθέντες ειδικοί, από τη "σκοπιά" του κάθε ενός κριτηρίου ξεχωριστά. Αυτοί διαθέτουν και γνώση της αγοράς και εμπειρία πώλησης για τα προϊόντα που μελετούμε και έτσι μπορούν τέλος, να κατανοήσουν καλύτερα τις ανάγκες και τις επιθυμίες των πελατών τους – επενδυτών, τις οποίες τα κριτήρια αυτά, θα κληθούν να καλύψουν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Γαλάνη Δ. (1959), *Θέματα Τραπεζικής Οικονομικής*, Αθήνα.
2. Γαλάνη Θ. (1946), *Τραπεζικάί Μελέται*, Αθήνα.
3. Δερμενάκη Π. (1993), *Εισαγωγή στη Μακροοικονομική Θεωρία* - Εισήγηση στο Ι. Ο.Τ.Ε.
4. Α.Χ. Ζητρίδη (1992), *Η Τραπεζική Οργάνωση & Πιστωτική Πολιτική στην Ελλάδα*, Στην έκδοση του Ι.Ο.Β.Ε "Ευρωπαϊκή Ενοποίηση και Τραπεζικό Σύστημα", Αθήνα.
5. Γ. Ζουρίδη (1993), *Ελληνικό Χρηματοπιστωτικό Σύστημα – Διάρθρωση και Προοπτικές*, Εισήγηση στο Ι.Ο.Τ.Ε.
6. Ξ. Ζολώτας (1944), *Θεωρητική Οικονομική*, Αθήνα, σελ.597-598.
7. Ι.Γ. Κουσβελάρη (1981), *Σύγχρονοι Ταμειντικοί και Πιστοδοτικοί Θεσμοί & Προηγμένες Μορφές Τραπεζικών Εργασιών*, Εισήγηση στο Ι.Ο.Τ.Ε.
8. Ι. Κουγιούλη (1970), *Τραπεζική Τεχνική*, Αθήνα.
9. Α. Κιντή – Ε. Πουρναράκη (1995), *Εισαγωγή στην Οικονομική*, Τόμος 2^{ος} Μικροοικονομία, Αθήνα.
10. Στ.Ν. Κοτζαμάνη, *Ο Κόσμος των Επενδύσεων*, Εκδόσεις Finance Invest.
11. Λυμπερόπουλου Κων. (1994), *Στρατηγικό – Τραπεζικό Μάρκετινγκ*, Αθήνα, σελ.40-41.
12. Β. Παπαδάκη, *Στρατηγική των Επιχειρήσεων, Ελληνική και Διεθνής Εμπειρία*, Τόμος Α΄.
13. Γιοργκ Χούφσμιντ (2006), *Πολιτική Οικονομία των Χρηματιστηριακών Αγορών και Εναλλακτικές Στρατηγικές*, Αθήνα.
14. J.F. Sinkey Jr. (1999), *Χρηματοοικονομική Διοίκηση Εμπορικών Τραπεζών*, Αθήνα, σελ.240 & 1393.
15. Tomson's (1955), *Pictionary of Banking*, 10th Edition, London, p. 53-54, 60.
16. Felix Somary (1984), *Bankpolitik*, Tübingen, p.1-5.
17. J. Marchal (1957), *Cours D' Economie Politique*, Paris, p.450.
18. Kane Edward J. (1983), *Metamorphosis in Financial Services Delivery and Production – Strategic Planning for Economic and Technological Change in the Financial Services Industr*, San Francisco, p.49-64.
19. Pillof and Rhodes (2002).
20. Halicos and Salamouris (2004), Noulas (1999).
21. David Geltner – Norman G. Miller (2010), *Real Estate*, p.232.

22. John Lidstone (1986), *Training Salesmen on the Job*, Great Britain, Cambridge.
23. Ελληνικός Αστικός Κώδικας, Άρθρο 830.
24. Ν. Ματσατσίνη (2010), *Συστήματα Υποστήριξης Αποφάσεων*, Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών, Αθήνα.
25. Α. Ishizaka, P. Nemery (2013), *Multicriteria Decision Analysis – methods and software*, Wiley.

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΦΕΚ.259 (19.01.97), *Εφημερίδα Της Κυβερνήσεως*.
2. Ευγενία Τζώρτζη (21.10.2014), "Μέσω των τραπεζικών γκισέ, οι πωλήσεις ασφαλιστικών προϊόντων", *Καθημερινή*, σελ.21.
3. ΕΛΣΤΑΤ (Οκτώβριος 2014), "Η Ελληνική Οικονομία", *Δ/ση Εθνικών Λογαριασμών*.
4. "Ειδήσεις από την Κοινή Αγορά", *Δ/ση Οικονομικών Μελετών Εμπορικής Τραπεζής*, Αθήνα, 1980.
5. Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, "Το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα το 2011 & 2012", σ.53-54 – Ειδικό Θέμα - "Απομόχλευση του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος- Πόσο εφικτή είναι στην τρέχουσα συγκυρία", Η. Λεκκος – Ε. Στάγκελ – Κ. Κεφαλάς, σ.60.
6. Τράπεζα της Ελλάδος, "Ευρωσύστημα", *Δ/ση Οικονομικής Ανάλυσης και Μελετών, Δ/ση Στατιστικής*, Τεύχος 157, Ιούλιος – Αύγουστος 2014.
7. Alpha Bank (26.10.2014), Δελτίο Τύπου.
8. Alpha Bank (5.12.2014), Δελτίο Τύπου.
9. Ιστοσελίδα της Τράπεζας Alpha Bank, "Καταθετικά Προϊόντα".
Διαθέσιμο:
www.alpha.gr
10. Ν. Σκουριάς (Δεκέμβριος 2014), "Θεσμικός Επενδυτής", Τεύχος 112.
11. Μ. Bahzadian, R.B. Kazemzaden, A. Albadvi, M. Aghdasi (2010), "Decision Support, PROMETHEE: A comprehensive literature review on methodologies and applications", Elsevier, pp.198-215.
12. J.P. Brans, B. Mareschal (2005), "PROMETHEE Methods".

13. J.P. Brans and Ph. Vincke (Jun. 1985), "A Preference Ranking Organization Method: The PROMETHEE Method for multiple criteria Decision making", *Management Science*, Vol.31, No.6, pp.647-656.
14. J.P. Brans, Ph. Vincke and B. Mareschal (1986), "How to select and how to rank projects: The PROMETHEE Method", *European Journal of Operational Research*, 24, North Holland, pp.228-238.
15. J. P. Brans, C. Macharis, B. Mareschal (1998), "The GDSS PROMETHEE Procedure", *Journal of Decision Systems*, Vol.7, pp.283-307.